OBSERVATIONES DE AËRE ET MORBIS EPIDEMICIS,

Ab Anno MDCCXXVIII ad Finem Anni MDCCXXXVII, Plymuthi factæ.

HIS ACCEDIT

OPUSCULUM

De Morbo Colico Damnoniensi.

AUCTORE

JOANNE HUXHAM, *M. D. R. S. S.*

——*τοῖσι δ' αὖ Θνητοῖσιν οὗτος Αἴτιος (ὁ Ἀήρ, sc.) τοῦτε Βίου, καὶ τῶν Νοσέων τοῖσι νοσέουσι. Hippocrat. de Flatibus.*

——*nisi persuadere Nobis volunt, Sanis quidem considerandum esse, quod Cælum, quod Tempus Anni sit; Ægris verò non esse.* Celsus in Præfat. ad Librum 1.

LONDINI:

Apud S. AUSTEN, ad Angelum & Bibliam, in Area S. Pauli. MDCCXXXIX.

Maii 31, 1739.

Imprimatur.

HANS SLOANE, *P. R. S.*

AMPLISSIMO VIRO,

HANS SLOANE, Baronetto, Praesidi;

Illustribusque Regiae Societatis Londinensis Sodalibus,

JOANNES HUXHAM.

S. D.

BENIGNÈ olim accepistis, ornatissimi Viri! parva quædam Opuscula nostra, inter quae fuerunt Observationes meteorologicae ab Anno MDCCXXIV ad MDCCXXVII. Jam adeò consequuntur, quas per Decennium proximè elapsum feci, summâ quidem Curâ & non parco Labore in Compendium redactae: hisque adjecti sunt perpetui de Morbis Epidemicis Commentarii.

Valete!

ERRATA.

PAg. xii. lin. 30. ex. lege et. p. 8. lin. 4. E N E. lege E N E 3. *ibid.* lin. 5. W S W. lege W S W 2. p. 11. lin. 13. $29.6\frac{27}{31}$. lege $29.6\frac{12}{31}$. p. 31. lin. $19.6\frac{18}{31}$. lege $6\frac{13}{31}$. p. 65. lin. 8. adhinc lege abhinc. p. 97. lin. 4. 29. lege 29— p. 98. lin. 12. 3x. lege 3^x. p. 120. lin. 2. 2x. lege 2^x. p. 125. lin. 14. 27. lege 27—

Pag. 2. & 114. ad finem poſt vocem *pag.* ſupple 147.

PROLEGOMENA.

OMNIUM Animantium Vitæ nihil æquè neceſſarium eſt ac ipſe Aër communis, quo ſine ne vel per paucula Momenta protrahenda eſt. Cum verò maximas is variaſque ſubeat Mutationes, harum Notatio & Hiſtoria non poteſt non eſſe Medicis ſummoperè utilis: quod optimus ille quidem, Artiſque noſtræ vetuſtiſſimus Magiſter, Hippocrates, nobis præcepit, atque præclaro commendavit Exemplo; quippe qui, in genuinis Epidemiorum Libris, Aëris Conſtitutionem Morbos vulgares antecedentem accuratè præſcripſit. Idque Jure ſanè merito: Cauſæ namque Morborum ferè omnium Epidemicorum ſunt Conſtitutiones Atmoſphæræ depravatæ; etiam ipſorum, qui propriè contagioſi vocantur, Incrementum & Duratio ex eadem Cauſa maximè pendent. Nonne enim uno Anno, in hac Urbe, aut hoc Oppido, unum tantùm, alterumve, Variolis nempe, aut Morbillis, correptum videmus; alio autem, ab uno incipientem, Labem in innumeros diſſeminatam? Ita ut Aër ipſe arcere, aut fovere, videatur ipſum contagium: Ignis veluti Scintilla, Fomiti injecta idoneo, immenſum quantum Flammæ accendit undique! Humidæ contrà occurrens Materiei extinguitur protinùs.

Quid ſit quidem τὸ Θεῖον iſtud Hippocratis veterumque Medicorum, pro Cauſa Morborum peſtilentium acceptum, haud probè ſcio. Si velint verò, nonnullis ut placet, peculiare aliquid ab irato Numine rebelli inflictum Populo, in Vindictam violatæ Legis, id utique Precibus humillimis, factâ certè, non fictâ, Pœnitentiâ avertendum eſt: quandoquidem vix ullus Medicinæ Locus, aut Spes ſit ulla.

Sed hoc mittamus, utpote paulò abſtruſius, & videamus breviter certos & manifeſtos Aëris Effectus in Corpora noſtra; unde quàm neceſſaria ſit Medico *Atmoſphæræ* Conſideratio & Obſervatio facilè patebit.

Primò igitur. Reſpiratio, in qua quaſi Vita ipſa conſiſtit, Ope Aëris perficitur omninò: Veſiculas nempè Pulmonis dilatando vias facit patulas toti circulanti Sanguini, qui hìc maximam ſubit Mutationem. Factus enim lentus nimis & craſſus ob tardum admodùm per Venas majores motum, *Chylo* etiam crudo refectus, è dextro Cordis Ventriculo, minùs aptus *Circulationi* & Corporis Nutritioni, expellitur. At per innumerabiles minimaſque Pulmonis *Arteriolas*, reticulari Plexu Veſiculas pulmonares texentes, diſtributus, omnigenam ibi patitur Compreſſionem; partim ab inſpirato Aëre, à renitente Sanguine partim, & ab ipſa partim Vaſculorum Contractione; iiſque omni Momento variè agentibus; ita ut in Pulmonibus miſceatur omni modo & conquaſſetur Sanguis, atque *Moleculæ* ejus craſſiores inde comminuantur maximè. Hic etiam præcipuè Globuli Sanguinis rubri componi videntur è ſex (uti per Microſcopium patet) minoribus, ſive *Seroſis*, more quo Globulum Ar-

genti vivi majorem è minoribus formamus: quod ipſum quoque vim quandam quaſi & Compreſſionem poſtulat. Ibi porrò recentis *Chyli* Particulæ conteruntur, ita ut globoſæ tandem fiant, ac animalem induant Naturam: quæ omnia ulteriùs perficiuntur Actione Expirationis, Pulmone nempè ſe corrugante, atque Coſtis collabentibus preſſo.

Adeò ut hoc viſcus præcipuum *Sanguificationis* Organum æſtimari debeat: non mirum ideo ſi, qui Infirmitate Pulmonum laborant, *Cachectici* fiunt & Hydropici, nec ſi, qui corruptum inſpirant Aërem, morbidi.

Comminutio hæc & Attritus, ac ipſius *Chyli Sanguificatio* (ſit venia verbo) in Pulmonibus ſunt omnino neceſſaria ad Uſus Naturæ, cùm ad Neutritionem, tùm ad motum Muſculorum; quia neutrum horum perfici videmus ab ullo Sanguine, niſi poſtquam Pulmones tranaverit: hoc enim notandum eſt ab *Arteriis Coronariis* ad ultimos uſque Ramos *Aortæ*: ad hunc finem Animalcula quædam Spiracula habent pulmonalia à Capite ad Caudam uſque.

Secundò. Aër non ſolùm ab *Effluviis* noxiis purus eſſe debet, ſed & juſtæ inſuper Gravitatis & *Elaſticitatis*, ut Pulmones diſtendat ſatis; nec tamen enormis, ne eos opprimat. Utcunque enim gravem valde, vel levem, *Atmoſphæram* commodè ſatis ferant robuſtiores; monteſve incolant, imaſve valles integri: non ita tamen infirmi, quibus harum Rerum paulò curioſior debetur Æſtimatio. In Medicina utique facienda vides & quibus Boreas, *Mercurium* in *Barometro* attollens, officit maximè; vides & quos, cum *Mercurio*, deprimit humidus Auſter. Sed de

his infra; hic ſolùm obiter notans altiores Habitationes illis eligendas eſſe, his humiliores, cætera ſi paria ſint: pro Ratione enim ſitûs, Aëris incumbentis Columna magis, minuſve, producitur; adeoque Preſſura ejus magis, minùſve, intenditur: hinc aliqui prope Mare meliùs ſe habent, alii Locis in montanis.

Tertiò. Aër etiam Reſpirationi idoneus non nimis calidus eſſe debet, nec ultra modum frigidus: eſt enim Aëris inſpirati temperare Sanguinis Calorem, qui aliter fervendo putreſceret citò, ut patet ab Experimento præcellentiſſimi Boërhaavii in Hypocauſto capto (vide Chem. capit. de Igne Experim. xx. Corollar. 16.) Si Aër enim ſit magis, aut æquè calidus ac Sanguis alicujus Animalis, intra pauxillulum Tempus moriatur neceſſe eſt.

Nec ſolùm Sanguinem refrigerat Aër, ſed, ne nimiùm ebulliendo vaſa perrumpat, impedit, eum nempe condenſando. Atque hoc utique permagni eſt momenti, ſi cum doctiſſimo * Helvetio ſupponimus dextri Cordis Ventriculi Capacitatem majorem eſſe Cavitate ſiniſtri, eamque pariter Arteriarum *pulmonicarum* multo excedere iſtam Venarum reſpondentium: nam conſequitur inde, quod Sanguis debeat ab Aëre inſpirato eſſe valdè denſatus, ut æqualis Cruoris Quantitas æquali eodemque Tempore recipi poſſit à Venis *pulmonalibus* & Ventriculo Cordis ſiniſtro; pulſus ſcilicet Corde dextro per capaciores pulmonis Arterias.—— Hoc quidem plurimi negant contrarium omninò ſtatuentes. Eſt tamen neceſſe

* Vide *Eclairciſſemens concernant la maniere dont l' Air agit ſur le Sang dans les Poulmons.* Paris, 4to, 1728.

cesse prorsùs ut Aorta ex Ventriculo Cordis sinistro tantum recipiat Sanguinis, quantum è Ventriculo dextro per Arteriam pulmoneam pellitur, idque æquali eodemque Tempore: fatale aliter Diluvium Pulmones obrueret brevi; quoniam utriusque Ventriculi Systole est Synchronica. Aortam ideò & Arteriam pulmonarem invenimus semper Diametro quàm proximè æquales, modò sint in Statu Naturali. Ob hanc igitur Causam Ventriculorum quoque Capacitates debent esse æquales, ut eodem etiam & æquali Temporis Spatio æquas possint recipere Sanguinis Quantitates. Eadem perinde Ratio necessaria videtur inter Arterias & Venas pulmonares (quod enim protrudunt Arteriæ, transmittunt Venæ). Nulla saltem datur necessitas, cur hæ Venæ factæ sint Arteriis capaciores: nam Aër ipse communis, quatenùs Sanguine frigidior multo, eique per omnem intimumque Pulmonem Inspiratione applicatus, non potest non Sanguinem condensare: tantum utique, ut reprimere sufficiat nimiam ejus Effervescentiam; cui quidem propter magnam Cruoris Agitationem, ac proindè Calorem, aliàs foret obnoxius valdè. Hinc Asthmatici Auram quàm frigidam haurire coguntur, urgente Paroxysmo: (ubi nempe Sanguis nimis in Pulmonibus turgescit) ne protinùs accederet Suffocatio. Sic qui Febre ardente laborant, qui Cursu, aut Luctatione validâ, perturbant Humores, longè frequentiùs solito respirant: ut frigido novoque Aëre, creberrimè attracto, ebullientem Sanguinem refrigerent satis, eumque debitos intra Cancellos coërceant.

Vis adeò inspirati Aëris tantùm condensare Sanguinem in Pulmone debet, quantùm vehe-

mens ibidem particularum Attritus, ac massularum Comminutio, istum expandit: nimiam aliter in molem assurgeret rarefactus Sanguis; quod idem est ferè, ac si redundaret ipsa Quantitas. At cum Ventriculus Cordis sinister par solùm est dextro, quî capere potest auctam hanc molem? Si non, quæ inde Ruinæ?

Quod Ratio suadet, fida docet Cadaverum Inspectio, ubi Vasa Cordis & Pulmonis sicut descripsi inveniuntur, si sanis in Animalibus, recentissimè demortuis, quæruntur. Iniquè verò admodùm, diu post Mortem comparantur Venæ & Arteriæ ejus congruæ Diametri; huic enim ob Structuram longè magis *elasticam* inest contrahendi vis maxima, illi autem longè minor: hinc Arteriæ Sanguinis, saltem *Serosi*, vacuæ ferè inveniuntur & constrictæ; imò si Siphone, injectâ nempè Cerâ, replentur utræque, Arteriæ multò magis quàm Venæ resistunt, nec ideò æqualem admittunt Distensionem. Idem de Ventriculis Cordis dicendum est, quandoquidem sinister crassior multo est, adeoque longè fortior dextro.

Ex iis jam, quæ suprà dicta sunt, liquet satis quàm utile est Ægris, præcipuè febricitantibus, Auram frigidiusculam, fervente potissimùm Æstate, subministrare. Vidi ego multoties Anxietates & Languores *febriles* momento ferè depulsos, Fenestris tantùm apertis, quibus imprudens nutricula Spiritibus (uti dicitur) *volatilibus* perperàm omninò mederi satagit; imò tunc adeò non juvant *Cardiaca* calidiora, ut etiam maximè noceant; longè meliùs enim Inspiratione Auræ frigidæ, & missione nonnunquam Sanguinis, abiguntur: quia ortum habent sæpissime à Congestione

ſtione & nimia Sanguinis Rarefactione in Pulmonibus. Oportet verò ut Aër, Pectori ſaluber, non ſit nimiùm frigidus. Joſephus d'Acoſta refert Aërem ita frigidum eſſe Altiſſimum quendam ſuper Montem Peruvianum, ut uno ſolùm Flamine Sanguinem ſæpe in Pulmone congelet.

Imò Hyberna Frigora Europæ, in Plagis potiſſimùm borealibus, *Pulmonias* exitiales inferunt ſæpiſſimè; quin etiam aliquando, non tantùm Pulmones, ſed & Artus etiam ipſi, ex Frigoris vehementia, Gangrænâ corripiuntur. Peregrinantibus igitur per frigidam valdè *Atmoſphæram* opportunum eſt maximè Liquores tepidos eorumque Vapores ſorbere frequenter; ad debitam nimirùm Laxitatem Vaſorum *pulmonalium* & Sanguinis Fluorem conſervandum: Haud utique Auram gelidiorem impunè reſpirant jejuni, diras inde profectò novi Peripneumonias.

Hæc hactenus de Aëris Potentia in Pulmone; jam quæ ſit in totum Corpus paucis videamus.

Primò itaque; conſideremus Aërem, quatenùs grave quoddam fluidum in nos perpetuò incumbens, haud minore quidem Pondere Hominem mediocris Staturæ premens quàm Librarum 32000, immane quantum Pondus! quod ex nobis quicquid eſt Liquoris exprimeret, ni Preſſura foret æqualis undique, ni ex æquo reſiſterent incluſi Humores. Hoc autem ſapientiſſimus noſtrûm omniumque Conditor, DEUS, nobis fecit ſalutare maximè; nam & totam Corporis Compagem confirmat, & humores ejus coërcet: imò vel hac ipſa Preſſura (ut ego ſanè ſentio) haud parùm promovet ipſius Sanguinis circuitum: Siquidem totum Corpus ab incumbente

Atmosphæra comprimitur assiduè, totus ideò ejusdem cruor per Venas versus Cor urgeatur necesse est, quum non possit, per Arterias, Cor petere retrorsùm propter obstantes Valvulas. Tam parùm utique motûs originalis à Corde accepti, in Venis majoribus, Sanguini restat, ut vix Cor adusque ab imis Pedibus, ni ad Æquilibrium tantùm perficiendum, ascenderet; (per Venas nimirùm cum Arteriis continuatas, quasi per Siphonem inversum, cujus crura æqualis sint Altitudinis) ita tardus sanè ibi est Sanguinis Progressus, ut in Venis Artuum Valvulæ frequentes occurrant, ad Onus nempe incumbentis Sanguinis excipiendum, ne fortè relaberetur. Haud ergò ex se solo polleret (ut mihi videtur) vim propriam constringentem Cordis superare, ne dicam irruere in ejus Ventriculum, eumque dilatare.

Sanguinis ideò momentum adjuvat assidua *Atmosphæræ* Pressura, more velut *Antagonistæ* agens contra vim Cordis insitam & validè constringentem, quod plùs, minùsve, omni *Sphincteri* Musculo proprium est. Cùm primùm enim, ope Inspirationis, explicatus Pulmo Locum dat expellendo è Corde Sanguini; facto nempe in Ductibus Pulmonum Sanguineis momentaneo quasi Vacuo, continùo in Cor dextrum impellit Sanguinis quantum facile capit Pondus *Atmosphæræ*, totum Corporis habitum comprimens semper. Eodem porrò ipso momento irruens, undique premens, & *elasticus* Aër haud exiguum addit impetum rapidissimis, per Pulmonem currentibus, Sanguinis Rivulis, ejusque Momentum tantùm adauget, ut vel vim Cordis sinistri subigere possit: longè enim † longèque velociùs currit Sanguis

† *Vide* Hales's *Hæmastatics*, *Experim.* x.

Sanguis per pulmones quàm per *Aortæ* Ramulos.

At de his ſatis; cùm non ſit hujus Opuſculi accuratam circum acti Sanguinis Hiſtoriam perſcribere: hoc ſolum, hic obiter, denotare volebam, Compreſſionem *Atmoſphæræ* eſſe unam ex multis, eamque haud contemnendam Cauſam circuitûs Sanguinis, quantùmque immoderata Gravitas Aëris, aut Levitas, accelerare Sanguinem, aut retardare, poteſt.

Quum verò ab Hiſtoria *Barometri* clariſſimè pateat, quòd *Atmoſphæræ* pondus uno Tempore majus eſt quàm alio, Ratione fere $\frac{1}{10}$ totius Columnæ *baroſcopicæ*; non poteſt non eſſe quin tanta Differentia nos, ſub ea verſantes, afficiat maximè: quandoquidem haud minoris eſt iſta quàm Pondo Librarum 3200, cujus dimidium ſanè, vel perpaucas intra horas, ſentimus ſæpiſſimè. Suprà verò monſtratum eſt pondus *Atmoſphæræ* multùm conferre ad *Circulationem* Sanguinis promovendam: major ergò ejuſdem Gravitas Motum Cruoris auget, minor autem minuit. Hinc fit, quòd dum Cœlum ſiccum ſit atque ſerenum; id eſt, quando debitâ Gravitate & *Elaſticitate* prædituſ ſit Aër, alacres nos vegetoſque percipimus: auctâ namque Sanguinis Velocitate, cæteris paribus, Secretiones noſtræ naturales & *Evacuationes* augentur, præcipuè *Perſpiratio* (ut dicitur) *Sanctoriana*, quam, modò ſit ordinata probè, conſequitur Corporis & Animi Vigor. Major porrò in Corpora noſtra Preſſura Vaſa ſanguinea coarctat per totum Habitum Corporis externum, quod Effectu idem eſt, ac ſi Sanguinis ipſius Quantitas fuerit adaucta: nam non ſolùm motos Humores incitat, ſed & etiam

quo

quo magis premitur Habitus exterior, eo plus Sanguinis ad interiores & maximè vitales Corporis Partes adigitur, unde fortior evadit earum Actio. Ideò non solùm in Pulmone meliùs lentescentem subigit Sanguinem crudumque *Chylum* purus & *elasticus* Aër, sed per totum quoque *Systema* Vasorum. Verum enimverò si permagna Gravitas Aëris & *Elasticitas* longo perdurat Tempore, Morbos producit ab aucto nimiùm Sanguinis Motu; cujusmodi sunt Pleuritides, Peripneumoniæ, Anginæ, Febres ardentes, atque id Genus alia: idque potissimùm accedentibus aliis Aëris Qualitatibus, Frigoris scilicet, aut Caloris; ut videbimus infrà.

Secundò; contrà omninò contrarias Corporis Affectiones infert Aër debitæ Gravitatis & *Elasticitatis* expers: nam sequitur inde tardior Sanguinis *Circulatio*, diminutæ Secretiones, impedita *Perspiratio*, Lentorque tandem nimius humorum. Hinc ille Corporis & Animi Languor, quo ferè afficimur omnes, dum talis adest *Atmosphæræ* Constitutio; quæ porrò, persistens usque, ista omnia auget indies: imò vel ipsa mala, Causæ originali succedentia, se mutuò promovent assiduè: demumque his omnibus accedunt Affectus *hysterici & hypochondriaci*, Febres intermittentes, remittentes, putridæ, lentæ, *nervosæ*, *petechiales*; Morbi denique omnes à nimio Lentore Sanguinis & segni ejus Circuitu pendentes.

Quoniam verò omnes *Atmosphæræ* effectus, qui à Gravitate ejus, aut Levitate, oriuntur, vim plurimam ab ipsius secundariis Qualitatibus, frigore putà, aut Calore, Humiditate, aut Siccitate accipiunt; pauca quoque de his dicenda sunt.

1. De

1. De Aëre frigido & ſicco.

Omnia, quæ ſaltem attingit, Corporis vaſa frigus coarctat: idem iſte Annulus, quem Æſtate vix digito induis, Hyeme frigidâ excutitur faciliimè: ſupputa jam à contractione parvulæ iſtius partis quantum patitur totum. Vaſa autem conſtricta longè fortiùs vibrant in contenta fluida, quàm ſi ſint relaxa; à Frigore nempè Fibrarum *Elaſticitas* augetur, adeoque major contractio vaſorum & Humores magis atterit, & eorum ſimul accelerat motum: nam ut ſunt vaſorum capacitates inter ſe, per quæ eadem cruoris Quantitas, eodem Temporis ſpatio, fluere debet; ſic ſunt quoque, inversâ Ratione, Liquidi iſtius Velocitates; diminutâ adeò capacitate Velocitas augetur.

Quod verò Sanguinem attenuat, ejuſque Velocitatem adauget, Secretiones fluidiores & Excretiones debitas promoveat neceſſe eſt, unde Functiones omnes Animales evadunt validiores. Quoniam verò hæc eadem facit gravis & *elaſticus* Aër, cui frequentiſſimè quoque adjuncta eſt & frigiditas *Atmoſphæræ*, & ſiccitas, unitâ vi Effectus edunt majores; adeò ut, dum conſpirant unà, ſæpe demum ſubſequatur vis Vitæ, quàm vel par eſt, fortior; quæ tandem proinde ſuis & ipſa viribus ruit. Tam validus enim ſolida inter & fluida oritur Attritus, tam rapidus Sanguinis curſus; corrugatâ inſuper à frigore cute, tanta diſſipatio humidiſſimi, craſſiſſimi autem Retentio, donec fit cruor acris valdè, & maximè viſcoſus: dumque in vaſa urgetur inepta morbos omnigenos *inflammatorii* Generis parit. Idque præſertim, cum immodica *Atmoſphæræ* ſiccitas nec moderantem Fibris, nimiùm rigidis, Fotum præbet,

bet, nec Sanguini diluentis Humiditatis ſatis, quæ, dum ſuppetit, per cutis *Poros* attrahitur aſſiduè.

Quod tamen quibuſdam nocumento eſt maxumo, plurimis inſervit maximè, dumque hos Febres acutæ, *pleuriticæ*, *peripneumonicæ*, alios graves Aſthmatis, *Rheumatiſmi*, aut Arthritidis, Paroxyſmi corripiunt; illos, firmoſque ferè omnes, alacres magis ſanoſque reddit Aër ponderoſus, frigidus, ac ſiccus: nec incitat aliquid magis grave Belgarum vulgus quàm rigidum, diuque durans, Gelu; tunc Temporis enim vel cum lepidiſſimis Gallis Feſtivitate concertant. Hoc olim notavit Coüs Senex, Aphoriſm. 17 Sect. 3. quem ſic vertit Cornel. Celſus: "Aquilo ſanum "Corpus ſpiſſat, & mobilius atque expeditius "reddit."

2. De Aëre frigido & humido; qui nobis quidem officit multùm, quatenùs Frigus ejus Corporis *Poros* conſtringit, eoſdemque Humiditas occludit; horum alterutrum *Perſpirationem* impedit plurimùm: etiam ipſa Corpora *Electrica* in Aëre humido longè parciùs, quàm in ſicco, Effluvia emittunt. Quàm noxia ſunt madida frigidaque Induſia, & Lodices, nemo non nôrit.

Imbrica porrò & pluvia tempeſtas Gravitatem *Atmoſphæræ* minuit, Humor ejus nimius vim Fibrarum enervat; utraque impetum Sanguinis impediunt, ac debitas proinde Secretiones et Excretiones. Hinc gignitur ſeroſa Colluvies, Deſtillationes inde ſequuntur & Tumores Faucium, Tuſſes & Anginæ, aliaque multa. Denique, ſi talis Tempeſtas manet diu, Febres *catarrhales*, intermittentes, putridæ, lentæ, *nervoſæ*, ingruunt;

unt; ni per Cutim (quod optimum) aut Urinam, aut per Alvum, exterminentur tempeſtivè retenti Humores: priuſquam ſcilicet putreſcere incipiunt.

Nec more ſolùm deſcripto nocet algida udaque Aëris Temperies, ſed & ipſa gelida Humiditas in ipſum Corpus attrahitur. Vel ipſe Medicinæ Parens, Hippocrates, hanc Corporis imbibentem Facultatem, bis mille abhinc Annis aſſeruit; dum ſcilicet ὅλον τὸ Σῶμα non ſolum ἔκπνοον, ſed & ἔισπνοον, eſſe pronunciavit: quæ verba ipſe Galenus de Aëris ingreſſu per Cutis *Poros* interpretatur. Id verò abundè Experimenta probant, neque enim alia patet via Argenti vivi, aut Terebinthinæ particulis in Sanguinem, niſi per ipſos Cutis *Poros*; modò ſint illitæ ſolùm, aut vel ſub Forma Vaporis allectæ. Hoc idem ſatis ſuperque confirmant Tentamina acutiſſimi Jacobi Keilei noſtri; quinimò Humoris gelidi Abſorptionem, ſumma cum Probabilitate, poſuit pro Cauſa frequentiſſima iſtius Corporis invaletudinis, quæ vulgò *ſuſceptum Frigus* nominatur: ipſis nimirum Particulis frigorificis (ſi placet, Nitro-aëreis) unà cum Humore abſorptis, quæ Sanguinem Lymphamque vitiant.

An verò datur reverà Principium aliquod frigorificum, Sal nempe Nitro-Aëreus, ut à Mayow vocatur, ſive ullo alio Vocabulo id nominabis, eximios inter Philoſophos dubitatur: Cauſam nempe omnis Frigoris ponentes in Privatione ſolùm Motûs & Caloris. Hæc tamen Sententia haud mihi Herclè prorsùs arridet: nam poſce modò, num in Calore aliquid magis poſitivum eſt quàm in Frigore? nonne utriuſque æquè ſubitanea & æquè certa Senſatio eſt? quod

forsan non adeò est explicatu facile à sola motûs Cessatione: nec ex mera Privatione, aut Relatione, positivi fluunt Effectus, at è Frigore plurimi: Corporum quorundam Expansio, quorundam Condensatio, permanens mutatio & sexcenta alia. Aqua, dum congelatur, expanditur, Argumentum sanè materiei alicujus ab extrà receptæ; aliter enim à solâ Caloris & Motûs Absentiâ condensaretur: Sicut Metalla, quæ fusa quidem dilatantur, rigescentia verò, minus occupant Spatium.

Porrò Aqua, ex Gelu resoluta, longè frigidior est, quàm quæ priùs congelata non fuerat, restatque diu ad plurimos Usus inepta, ad quos ante Congelationem idonea fuisset; hoc vel mulierculæ notant. Imò, qui Gelu resolutum perpotant, sunt pluribus Morbis obnoxii; ideo Poeta —— *Quis tumidum Guttur miratur in Alpibus?* Parùm utique video, cur Aquæ Congelatio ob meram motûs Privationem efficeretur, si, cum summis Philosophis, particulas suas constituentes *Sphæricas* esse statuimus; quod maximè videtur probabile, quia nullus excitatur Calor utcunque vehementer agitetur Aqua: minima enim intervenit Frictio (Causa nempe Caloris) motas inter Sphærulas. Nam sequitur hinc planè, seu in Motu, seu in Quiete, quòd in Punctis solùm se mutuò contingere possunt; unde ne major quidem ob Quietem Cohæsio: quæ tamen infinitè major est in Gelu, quàm in Aqua. Porrò autem Aqua in Vacuo difficillimè, si unquam, congelatur; ubi tamen satis certè Quietis: at ipsissima ista Aqua, ad Contactum gelidi Aëris effusa, dicto citiùs, etiam inter effundendum, in Glaciem abit; notante diligentissimo Viro, Fahreneit.

neit. Act. Philosoph. Anglic. N°. 382: requiritur ideò ab Aëre aliquid ad Congelationem efficiendam.

Magis adeò probanda videtur eorum Opinio, qui Congelationis Causam arbitrantur Spiculas esse quasdam frigorificas, ab extrà admissas: quæ, utcunque Globulos aqueos à se invicem dimoveant paululùm, Quantitatem tamen contactûs hos inter & illas adaugent, & proinde mutuam eorum Cohærentiam. Ni ex hac forsan *Hypothesi*, vix alia datur Methodus, insignem istam Aquæ Expansionem, dum congelatur, explicandi: quæ verò Aquæ gelatæ Expansio evenit semper, sive Aëris fuerit expers, sive non.

Quoniam verò Congelatio omnis artificiosa, Sale quodam mediante, perficitur, haud absurdum est credere Spiculas has frigorificas salinæ esse Naturæ.

Quod verò datur salinum aliquod Principium, per universam *Atmosphæram* dessеminatum, vero simile est admodùm à Vitrioli Generatione in ipso Colcothare, utcunque Sale sit Destillatione, aut ullo alio modo, privatum. ‡ Nitrum porrò de novo producitur, ex ipsa Terra damnata, ex ipsis insulsissimis Cineribus, modò hæc inter & apricum Aërem libera detur Communicatio. Unde oritur Nitrum, ut dicitur calcarium, nisi ab hoc Sale aëreo? Nonne Ferrum, etiam super altissimas Turres, Ferruginem contrahit? quod ab eodem omninò evenit Principio. Plurima item Mineralia, & Glebæ metallicæ, pristinam recipiunt Naturam; licet vi Ignis omni fuissent orbata Sale, ex ipso nimirùm Fonte. Sal hoc universum

‡ Vid. *Frid. Hoffman*, *Historiam*, &c. *Nitri*.

universum agnoscit illustrissimus Newton; utique ex Analysi Chemica clarissimi Hombergii solus videtur & idem Parens & Origo omnigeni Salis; prout scilicet sit hâc, vel illâ, Matrice receptum, huic, vel illi Materiae, coadunatum.

Atqui non prorsùs alienum est credere hoc Sal nitrosae esse Prosapiae, dum observamus & Nitri Aciculas, & Spiculas glaciales, imò Salinas ipsius Roris particulas, Formâ esse simillimas. Quinetiam si reputamus, quae referuntur à dignissimis Fide * Viris, de Armenia, Tartaria, China, &c. Terris nimirum Nitro quàm maximè abundantibus; quod ibi scilicet, quamvis Æstate Sol interdiu omnia quasi adurit, Noctu tamen saevit rigidum Gelu: magnâ adeò Copiâ decidente Sale nitroso, quem Solis Ardor elevaverat. In nostra etiam Regione, post Diem calidiorem, verno praesertim Tempore, observamus saepe mane sequente stagna, camposque omnes, Glacie, ac Pruinâ, obductos: quod quidem vel ipsâ Æstate contingeret, nisi vis Solis, tunc Temporis vehemens, particulas nitrosas, hic non aequè ac in Oriente abundantes, diffringeret & proinde dissiparet. Haec sanè arguere videntur, qùod Abundantia Nitri aërei plus faciat ad Congelationem efficiendam, quàm sola Paucitas Ignis: mediâ enim Hyeme, cùm *Thermometrum* longè majus denotet Frigus, nusquam saepe apparet vel minima Glacies. Gradus utique Frigoris, quo Glacies producitur, minimè quidem stabilis & certus est; Glaciem namque saepe notavi Mense Martio, aut Aprili, cùm Spiritus Thermometri Hauksbeiani

* *Tournefort, Voyage du Levant, Lettr.* 18. *Le Comte Itinerar. Chinens.*

Hauksbeiani fuerit ad 55 tantùm : è contrà nullam omninò Menfe Decembri, cùm defcenderit ufque ad 65. Sed de his fatis.

3. Itaque de Calore Aëris, eique accedente Humiditate. Calor omnia, vel ipfum Ferrum, expandit, multò magis ideò Humores Corporis humani ejufque Vafa ; Sanguinis autem Rarefactio, & Vaforum Relaxatio, de Momento circulantium Humorum detrahit : Secretiones hinc deficiunt & Vires ; hac ergo de Caufa non æquè fumus agiles Æftate, ac Hyeme, aut Tempore verno. Qui torridas habitant Regiones, vix funt, nifi Noctu, ad Munera Vitæ obeunda habiles, totâ fere Die dormiunt, præcipuè ardente Sole.

At fi æftuofa fimul fit Atmofphæra & humida nimis, de fanitate periclitatur admodùm. Eft calidi, eft etiam & humidi, laxare Fibras ; quid conjuncta ? eas fere omninò refolvunt. Imò quandoquidem uda Aëris Temperies plerumque etiam Levitate peccat, quod ut vidimus fuprà, vim circulantem minuit multùm, & quoniam humidus Aër *Perfpirationem* infuper inhibet valdè, meritò prorsùs, ab ultimâ Antiquitate, talis *Atmofphæræ* Conftitutio reputata fuit peftilens.

Obftructi adeò Humores fiunt indies magis magifque acres, ob defectum Motûs idonei Lympha lentefcit, Cruor fere in Grumos faceffit, ejufque Sales, fe mutuò attrahendo, in noxias abeunt *Moleculas*, brevique putrefcunt Humores. Morbi proinde quamplurimi oriuntur, & acuti, & *chronici*, cùm durat diu gravis adeò & infelix Cœli Conftitutio ; in qua, brevis fit utcunque mora, vel validiffimus Homo vim Corporis &

Animi languidiorem fieri citò perſentit. Aër enim Vaporibus, præſertim ſulphureis (ut Experimenta nobilis Boylei & acutiſſimi Haleſii monſtrant) onuſtus plurimum *Elaſticitatis* ſuæ protinùs amittit; adeò ut vix explicandi Pulmones vim retineat: unde paulò ante, & cum Fulgura vibrantur, haud pauci Spiritum difficulter admodùm trahunt; *Atmoſphærâ* tunc nempè Vaporibus ſulphureis æſtuante. Hac porrò de Cauſa imbecilliores quamplurimi, ne vel per Diem unum, alterumve, ſufferre queunt ingratum Urbis Aërem, Fumis pollutum innumeris; qui tamen commodè ſatis, imò alacrem Rure degunt Vitam. Ad rectam utique Valetudinem tanti conducit purum & apricum reſpirare Aërem, ut abſque eo, in Morbis quamplurimis, vix ulla alia Medicina proficiat: quod tam ſæpe notavi, ut non poſſim quin, cum elegantiſſimo Poëta, clamem,

O fortunatos nimiùm, ſua ſi Bona nôrint,
Agricolas! ———

Quorum nempe & Otia & Negotia ſaluberrimis in Agris peraguntur. Aura quippe ruſtica longè magis pura eſt, & *elaſtica*, quàm quæ, infinitis urbanis Sordibus contaminata, gravis admodùm & inſalubris evadit; æſtivo præſertim Tempore, cùm Solis Ardor omnigenos excitat Vapores. Eſt inſuper tunc frigida magis, ac Halitu ſaluberrimo Herbarum Spirituque Terræ vegetiſſima, ad recreandas Vires, & Pulmones expandendos, fit idonea maximè: nec verò pinguibus fœdata Vaporibus, vel minimè, *Perſpirationi* officit; quin eam promovet plurimùm.

Tantâ

Tantâ hinc nos perfundit Alacritate purus & pergratus Ruris Aër, dum & Refpirationi, & *Perfpirationi*, tantoperè fimul infervit.

4. De Aëre calido, & ficco; qui, licet Conftitutione modò defcriptâ longè falubrior, tamen haud eft innoxius; præcipuè fi diutiùs maneat. Aër namque ficcus magnâ plerumque Gravitate pollet & *Elafticitate*, quod Motum Sanguinis multùm incitat; quatenùs verò calidus eft, Humores perfpirantes exhaurit maximè, unde *Serofa* Pars Sanguinis diffipatur, & liquidiffima Corporis avolant: reftat adeò Cruor fpiffus nimiùm; nihil namque jam humidi ex *Atmofphæra* torrida per Cutis *Poros* imbibitur. Hinc magnus fequitur & validus Sanguinis Attritus, ac proinde Calor; qui, & ab extrà item auctus indies, falinas & fulphureas Humorum Partes exacuit affiduè, donec tandem fiunt acerrimæ: idque eo magis, quo minùs jam in Pulmone refrigeratur Sanguis. Si fuaviffimum Butyrum, vel quodvis Oleum animale, intenfo Solis Ardori exponis diu, brevi abit in Liquamen *alcalinum* putridum & valdè *corrofivum*: Sic diuturnus Æftatis Fervor ufque adeò torret Humores animales, ut longè acriores fub Autumnum fint, quàm verno Tempore. Hæc utique eft Aduftio ifta Sanguinis, à veteribus toties memorata: Siquidem magna hinc copia Bilis acerrimæ generatur; inde Choleræ, *Dyfenteriæ*, Colica biliofa, putridæ & (ut dicuntur) Febres malignæ, ineunte Autumno, ita funt frequentes. Torridæ fanè Zonæ vehemens Ardor ufque adeò exhaurit Incolarum Humores, ufque adeò crifpat Fibras, ut quafi perufti videantur. Imò ex Relatione Medicorum, qui fervidis in his Regionibus Artem

 exercuerunt,

exercuerunt, Sanguis eorum longè magis craſſus eſt & niger, quàm in Hominibus Europæis: hinc Febres ardentiſſimæ & peſtilentiales iis in Locis *endemiæ* ſunt, putreſcentibus ſcilicet leviſſima de Cauſa Humoribus.

Magnus utique Medicinæ Dictator, Hippocrates, non ſolùm Morbos diverſos, ſed & Temperamenta, imò & Mores Hominum, ab Aëris Varietate maximè pendere ſtatuit, in pulcherrimo de Aëre, Aquis, *&c.* Libro: cum quo ſanè conſentit omninò fidus ejus Interpres, Galenus, in Commentar. & alibi de Temperatur. præcipuè in Capite ὅτι τὰ τῆς Ψυχῆς Ἤθη, &c. Hoc innuit etiam eleganter Lucretius, Lib. vi.

Nam quid Britannum Cœlum differre putamus,
Et quod in Ægypto 'ſt, qua Mundi claudicat Axis?
Quidve quod in Ponto 'ſt differre à Gadibus, atque
Uſque ad nigra Virûm, percoctaque Sæcla Calore?
Quæ cum quattuor inter ſe diverſa videmus,
Quattuor à Ventis, & Cœli Partibus eſſe,
Tum Color & Facies Hominum diſtare videntur
Largiter, & morbi generatim Sæcla tenere.

Horum autem paulò infrà hanc reddit Rationem,

——— *varius concinnat id Aër.*

Sin autem varia Aëris diverſorum Climatum Temperies varios omninò producit morbos, cur non & varia etiam, vel ejuſdem Regionis, Tempeſtas diverſos perinde gignat Corporis Affectus? Atque ita ſe profectò Res habet; verno nimirùm Tempore, ſi longi præcipuè, ac ſicci, Venti boreales continuârint, Febres *inflammatoriæ*, Pleu-

ridites,

ritides, Peripneumoniæ, Anginæ certo certiùs invadunt. Autumno contrà Febres lentæ, putridæ, quartanæ, Choleræ, Dysenteriæ, &c. ferè sæviunt semper. Sic itidem, alii prorsùs oriuntur morbi sub humido tepidoque Cœlo, alii autem omninò & diversi sub frigido siccoque. Observationes equidem hujusmodi perpetuæ fuerunt ab Ævo Hippocratis huc usque; totam adeo superiorem Doctrinam confirmare videntur. "Non quòd non omni Tempestatum Genere Homines, per omnia Genera morborum & ægrotent, & moriantur; sed quòd frequentiùs tamen quædam eveniunt." Sic latinus Hippocrates, Lib. ii. Præfat.— Ista Dubio procul Constitutio Aëris est salutifera maximè, quæ, ex stabilita Lege Naturæ, propriæ Anni Tempestati respondet: ideò nec Hyems tepida juvat, nec Æstas pluvia.

Quoniam verò diversa Atmosphæræ Constitutio, diverso planè modo Corpora humana afficit, ratio certè & modus hujus Diversitatis semper à Medicis est conspiciendus; &, quod de Locorum differentia dixit Celsus, æquè verum est de Varietate Tempestatum: "differre nempe, pro Natura Locorum, Genera Medicinæ, & aliud Opus esse Romæ, aliud in Ægypto, aliud in Gallia." Hoc quidem abundè testantur Medici diversarum Gentium, diversis utentes Methodis; quæ tamen omnes ad Sanitatem Ægros felicissimè perducunt. Nonne ergo & Ratio quoque habenda est variarum *Atmosphæræ* Constitutionum, vel in eadem Regione? Optimus ille quidem, ac diligentissimus Observator, Sydenhamius, notavit; "qua Methodo, currente Anno, Ægrotos liberaveris, eâdem ipsâ, Anno

"jam vertente forsitan è medio tolles." Uno proclamant Ore Medici, quòd morbi vernales multo feliciùs Sanguinis Missionem admittant quàm Autumnales: & hinc illæ forsan Sydenhamii Lacrymæ, qui fuit semper in Venæ Sectione multus admodùm. Morbi sanè, vel Generis ejusdem (ut constanter observavi) largiorem longè poscunt Sanguinis Detractionem, eamque multo faciliùs ferunt Ægroti, dum siccum adest Cœlum, & elata perstat *Barometri* Statio, quàm dum æstuosa Aëris Humiditas vim ferè Vasorum resolvit. Hoc utique perpetuum est, vel in ipsis morbis Pectoris. Asclepiades olim, ut refert Cœlius Aurelianus, observavit "apud Athenas atque Urbem Romam, "Phlebotomiâ vexatos (utor Aureliani Verbis) "vel pejùs acceptos esse Pleuriticos, in Pario "verò atque Hellesponto resumptos ac relevatos." Roma nimirùm atque Athenæ humidiore longè & tepidiore gaudent Aëre quàm Helsponti Regio, sicco, ac sæpe perfrigido, Vento Asiatico perflata.

Robusti certè & firmi Homines facilè ferunt Sanguinis missionem; flaccidi verò, etsi æquè succidi, non ita: quia, propter Debilitatem Fibrarum, Æquilibrium Solida inter & Fluida haud restituitur confestim; unde sequitur brevis quasi Sanguinis Stagnatio. Pondus autem *Atmosphæræ* magnum universum Corporis Habitum premit validè & corroborat, ac proinde Sanguinis motum incitat. Frigus, siccitate præsertim adjunctâ, vim Fibrarum adauget plurimùm; accedentibus adeò simul utrisque, vis Vitæ fortior evadit, & vel ipse Corporis Habitus pro Tempore velut mutatus videtur: unde, tali durante

rante Aëris *Cataſtaſi*, vel infirmiores ex facili tolerant Venæ Sectionem.

Non ſolùm in Morbis curandis plurimùm valet Atmoſphæræ conſideratio, ſed ad Sanitatem etiam tuendam maximi eſt momenti. Contraria contrariis curantur, ut in Adagio eſt: ſic ſi Ver frigidum & ſiccum eſt, Pleuritide, Peripneumoniâ, Anginâ, periclitamur; qui verò Diætâ humectante utuntur & Potione tepidâ laxante, vitio Tempeſtatis occurrunt, morboſque evadunt utplurimùm. Si Frigori autem accedit humidi multum, *Cardiaca* quædam admiſcenda ſunt, CorpuſqueVeſtibus muniendum eſt probè, ne *Perſpiratio* inhibeatur nimis. Æſtuoſa contrà udaque Aëris Temperies ſiccam omninò & aſtringentem poſcit Diætam, Vinum & auſterum Aquâ frigidâ dilutum, denique quæ & Vim Fibrarum comprimentem firment, & à Sanguine Lentorem ac Putredinem arceant. Balneum porrò tunc frigidum idoneum eſt maximè. Quæ contrà Humore nimio &Tepore pollent, aliena ſunt prorsùs; jurulenta ideò tunc vitanda ſunt,& tepida muliercularum Sorbitio.

Certè nullo non Tempore Anni Morbi invadunt, Autumno autem quamplurimi; nam tunc fere "meridianis Temporibus Calor, nocturnis "atque matutinis, ſimulque etiam veſpertinis "Frigus, eſt: Corpus ergo, ſubinde meridia-"nis Caloribus relaxatum, ſubito Frigore excipi-"tur." Hæc rectè Celſus, Lib. ii. cap. 1. Sanctorius obſervavit inſuper, quòd ab Æquinoctio autumnali ad Solſtitium hyemale, qualibet Die, minus Librâ circiter perſpiramus. Medicin. Static. Sect. 2. Aphor. 41. tantoperè nimirùm prohibent *Perſpirationem* humida Autumni Frigora: eoque magis tunc huic ob-

noxium eſt malo Corpus, quo magis relaxata ſint Vaſcula æſtivo Calore, unde non ſatis validè propellebant contenta Fluida, quæ majorem indies Lentorem proinde contrahebant.

Si jam & his addamus, quantum Æſtatis Ardor percoxerit Humores, iiſque majorem induxerit Acrimoniam; haud mirum utique videbitur, ſi Autumnus plurimos opprimat incautos: tunc enim Humores ſunt acriores ſolito, & eorum *Perſpiratio* impedita plurimùm.—His verò perpenſis, Methodus *prophylactica* manifeſtò apparet, quæ ſcilicet & Fibras corroborare, ac debitam Sanguinis Fluxionem conſervare poteſt; quibus nempe *Perſpiratio* pergat ordinata probè & ſatis conſtans. Interponi verò, ſi quid ego judico, debent *Eccoprotica* quædam ſubinde, ad bilioſam Colluviem evacuandam: hoc ſæpe Alma molitur Natura, eâ nempe gravatâ, *Diarrhœâ*, Cholerâ, ſeu *Dyſenteriâ*, excitatis: quibus autem tempeſtiva Rhei barbari Doſis, repetita prudenter, occurrerit omninò, naturamque levaverit æquè.

Sexcenta utique hujuſmodi dicenda eſſent, ni prælonga forent & obvia ſatis Lectoribus idoneis: Quorum nemo jam fortè dubitat, quin diligens *Atmoſphæræ* Contemplatio ſit Medicis perutilis admodùm.

Quod ad Methodum attinet & Medicinam, quas variis in morbis infrà laudavi, non ſunt equidem vana Muſei Commenta; ſed, quæ, per multos jam Annos comprobata, ſucceſſerunt optimè; imò (ſi id ſit alicujus Momenti) in ſplendidis ſæpe Perſonis: tanta ſcilicet Remediis, mihi probè expertis, fuit Fiducia.

Formulas quidem Medicamentorum exhibui nullas, quod ſanè vix aliquid ſapit præter Oſtentationem

tationem Artis & pomposam Scientiæ Venditationem. Ille solùm, cui Natura Morbi perspicitur, intelligit bene, quæ poscit Remedia. Plures audivi totas blatterantes *Pharmacopœias*, qui tamen ne intellexerint quidem quid vel ipse Pulsus significabat. Concinnam utique ac simplicem præscribendi Formulam laudo màximè, minimè verò Farraginem medicamentosam, ultra Garamantas & Indos sæpe petitam, solo plerumque Novitatis Amore conscriptam. Longè verò, longèque magis, ridicula Praxis eorum est, qui temerariâ Manu universalia porrigunt Arcana; omnibus scilicet Morbis accommodata: quasi nimirùm esset in Natura Rerum, ut ipsissimum illud, quale demum cunque fuerit, stricto nimiùm, pariterque laxo, Corporis Habitui mederetur æquè, ut rapidam æquè contunderet Febrem, lentumque Hydropem. Sed *Apage Nugas! Si Populus vult decipi, decipiatur.*

Hæc Tu Romane caveto! —— Sed Romæ Quis non? *Pers.*

Sequentes Observationes factæ fuerunt omninò ad modum, quem præclarissimus noster JURINIUS in Actis Philosophicis, N°. 379. descripsit; quemque jam omnes fere sequuntur, præ cæteris laudatissima Societas Edenburgensis. *Barometrum* nempe ex Tubo satis amplo & Cisternâ latissimâ constructum est: Argentum Vivum verò, quo implentur, purissimum Destillatione præparaveram. *Thermometrum* idoneo situm est Loco, quod fabricavit *Hauksbeius*. *Barometrum* ad Mensem Julium, Anno MDCCXXXIII, supra Maris infimi Superficiem steterat 46 Pedes circiter;

citer; ab isto Anno autem & Mense, huc usque, fuit ad 30 Pedes tantùm. Humiditatem Aëris per varia *Hygroscopia* notavi; præcipuum verò est ad Formam D. D. Molyneux Act. Philosoph. N°. 172. Infundibulo utor Diametro 25 Digitos latâ, eoque circulari, ad Pluviam excipiendam: ita verò positum est, ut æquè pateat undique omni Vento.

Sequens *Schema* Ventorum ex Plinio excerpsi, ut notius foret de qua Plaga Cœli Ventus spirabat, cùm hoc, vel illo, nomine utor. Ubi verò & Vis Venti & Directio notatur simul, Literis usus sum Pyxidi nauticæ inscriptis vulgò, *i. e.* E. W. N. S. & compositis N E. N W. S E. S W. & sic deinceps.

Non sum nescius utique quòd Varro duodecim facit Tractus Ventorum; Vitruvius etiam Viginti quatuor, illosque miris quibusdam Vocibus, ut erat earum amantissimus, distinguit. Tabula verò * Plinii, seu, ut vocat, Tympanum circinatum, ad generalem Ventorum Distinctionem facit satis; porrò eorum Nomina Pliniana diu fuerant Civitate Romanâ donata.

Favorinus equidem, apud † Aulum Gellium, discrepat à Plinio in Verbis Eurus, Caurus sive Argestes, Africus sive Libs: Eurum enim ad Exortum æquinoctialem refert, Plinius verò & Seneca ad Exortum hybernum, habentque Autoritatem Aristotelis, Lib. 2. Μετεωρολογικ. Capit. 6, qui expresse dicit Ἔυρος ἀπ᾽ Ἀνατολῆς Χειμερινῆς πνεῖ; sic in Libro Aristoteli perperam adscripto,

* *Confer Caput.* 47, *Lib.* 2. *cum Capite* 34, *Lib.* 18.
† *Lib.* 2. *Capit.* 22.

pto, περὶ Κόσμου Capit. 4. Εὖρος δὲ ὁ ἀπὸ τῶν περὶ τὰς Χειμερινὰς, &c. Dubitat porrò ‡ Seneca an Argestes idem sit quod Corus; imò Favorinus ait quòd Argestes, seu Corus, adversus Aquilonem flat, & quòd Libs, sive Africus, contra Vulturnum: sed fortè corruptus est hic Gellii Locus. Nemo enim antè Corum pro Vento inter Meridiem & Occidentem usurpavit unquam; & quî potest ** Africus ex Africa ad Italiam spirare, nisi ex Plagis Australibus? Idem de Libe dicendum est, quòd ex Libya ad Græciam, unde Ventus iste Λίψ dictus est. Audi iterum Aristotelem, Loco suprà citato de Enumeratione Ventorum, Ἀργέστης ἀπὸ Δυσμῆς θερινῆς πνεῖ—— Λίψ ἀπὸ Δυσμῆς Χειμερινῆς. Quid si Corus à קר, Frigus? semper enim inter Ventos frigidos annumeratur. Sic Virgilius Lib. 3. Georgic. v. 356.

——*Semper spirantes Frigora Cauri.*

Argestes itidem apud Ovidium Libro 5. Fastorum.

Frigidus Argestes summas mulcebit Aristas.

Plymuthum Oppidum situm est ad ipsum Sinum Portûs amplissimi, qui longè latèque patet Ventis australibus. Ex Oriente munitur & Occidente altissimis Clivis, ad imum verò clauditur Rupibus

---

‡ *Vide Senecæ Quæstion. natural. Lib. 5. Cap.* 16.
** *Vide Horat. Od.* 3. *Lib.* 1.
——— nec timuit præcipitem Africum
Decertantem Aquilonibus.

Rupibus marmoreis: porrò utroque ejus à Latere Æſtuarium longè porrigitur. Surgunt à Tergo montes continui ad ipſas uſque Alpes Damnonienſes, decimum circa Lapidem diſtantes. ——— Oppidi Situm ideò deſcripſi, ut magis forſan (inter cætera) pateret Ratio tantæ Pluviæ, quæ hìc ruit quotannis.—— Ab alto nimirùm Oceano, Vaporibus Nubibuſque latiſſimus, duo inter Promontoria excelſa, Aditus panditur; quæ arduis proinde Clivis utrinque coacta, ad intimum adiguntur Sinum, ubi ſcopulis montibuſque impingentia condenſantur, tandemque ſub Forma Pluviæ decidunt.— Neque hìc jam memoro, quod huic haud parum adjicit Articulo, hanc Oram nempe Britanniæ, in modum quaſi Iſthmi, duo inter Maria longè porrectam.

Eo quidem lubentiùs Hiſtoriam *meteorologicam* ſequentem edidi, quo magis utiliorem eam fore judicavi: quandoquidem nihil hujuſce modi, quantum memini, in hac occidua Parte Britanniæ inceptum fuit antehàc unquam. Atqui ex ipſa Argumenti Natura Latinis ego potiùs Literis, quàm vernaculis, ſequentia deſcripſi: quibus ſiquidem Gens noſtra cum Exteris Obſervationes ſuas communicare poteſt, illi pariter cum nobis viciſſim. In hac ſanè Palæſtra jam plurimi, ubique fere Gentium, verſantur: utinam tandem aliquando ex plurimis, diu continuatis, & toto penè Terrarum Orbe captis Experimentis extaret demùm generalis aliqua & perfecta *Atmoſphæræ* Hiſtoria! Opus certè utiliſſimum, diu multumque deſideratum! Hunc ergo Obolum in Ærarium publicum conjicio, in quo quidem

quidem exarando Diligentiæ plurimum insumpsi, licet Elegantiæ parum; quippe Medicum ago, non Rhetorem.

Non nobis licet esse tam disertis,
Qui musas colimus severiores.

Martial.

NOTÆ

NOTÆ ſequentes, quæ in Opere paſſim occurrunt, ſic explicandæ ſunt.

AB i. e. Lumen Boreale; *viz.* Menſe Martio, 1728, ſic habes: *AB* 22. 10 P. M. W N W 1; ita porrò legendum: Lumen erat Boreale Die 22° Martii, Horâ Noctis decimâ, Vento W N W leniter ſpirante.

‚ Ad Diei alicujus pluvii Numerum ſuperſcripta ſignificat iſto Die haud exiguam decidiſſe Pluviam;

‚‚ multam;

‚‚‚ graviorem corruiſſe Pluviam;

‚‚‚‚ graviſſimam.

Ubi Dierum Numeri Lineâ conjunguntur, *viz.* 12—16, ſignificatur aliquam Pluviam omni Die, à 12 ad 16, decidiſſe.

× ad Caput Figuræ, Venti vim denotantis, indicat Ventum iſtius Ordinis fortem; ad Imum verò, lenem; adeò ut 4× vehementem denotet Procellam.

Per omnia Stylo utor *Juliano*, ſive vetere.

Obſervationes factæ fuerunt bis Die plerumque, ſcilicet Horâ fere octavâ matutinâ & ſextâ pomeridianâ.

Literæ Romanæ, (A.) (B.) (C.) *&c.* ad Notationes referunt.

OBSERVA-

bri

Exortus
E
Æquinoctialis
Subsolanus
Ἀπηλιώτης
N.E.
S.E.
Boreas
Aquilo
decumanus
Vulturnus
N
Septentrio
Cardo
Cardo
S
Auster
Ἀργέστης
Caurus & Corus
Limes
Libs
Africus
N.W.
S.W.
Favonius
Ζέφυρος
Occasus
W
Æquinoctialis

OBSERVATIONES

DE

Aëre & Morbis Epidemicis.

ANNO MDCCXXVII, retorridæ Æstati (majore quàm antehàc unquam Erucarum Numero infestæ) successit Hyems pluvia satis, nec intempesta valdè, ni quòd interfuit siccus admodum Mensis Novemb. crasso tamen valdè nubiloque Cœlo fœdatus. *Mercurius* interim in *Barometro* ad Stationem præaltam evectus est. Venti orientales plerumque, aut aquilonares, afflabant, haud verò insequebatur tempestivum Gelu. Delabente *Barometro*, Decembris Initio, quàmplurima decidit Pluvia, paulò post autem resurgente Gelu rigidum invasit, à Die decimo octavo scilicet ad vigesimum secundum: Pluvia inde ad Finem usque.

Morbilli, qui toto Mense Julio Sextilique evanuerant, medio Septembri recurrebant, Puresque adoriebantur indies; malique admodùm fuere Moris Octobri & Novembri. Pari cum his Passu progressa Tussis *convulsiva* quàmplurimos invasit Pueros, donec uterque morbus Caput subduxit Mense Decembri. Porrò durante Octobri

bri & Novembri * Febris lenta *nervoſa* haud paucos corripuit; Tuſſiſque vehemens in omnes fere (A) Equos graſſata eſt, quæ ad Finem uſque Decembris perduravit, è qua tandem Pars major evaſit.

Ad hunc adeò modum deſinebat Annus MDCCXXVII, cujus exeuntis Hiſtoriam ergò attigi leviter, ut, ſiqua forſan per Conjecturas liceret, ſequentium Morborum Cauſas rimaremur: neque enim, *Epidemicorum* Naturam inveſtigando, ſolùm interſit cognoſcere quales Dies ſint, ſed & (B) quales etiam præceſſerint antè; ut cum Celſo loquar, Libro ſecundo, Capit. 1.

Totam Pluviæ Quantitatem, quæ decidit hoc Anno, ſic habeto.

	Dig. Dec.		Dig. Dec.
Januario,	2.965.	Februario,	4.452.
Martio,	1.868.	Aprili,	1.511.
Maio,	5.902.	Junio,	2.483.
Julio,	1.080.	Auguſto,	0.299.
Septembri,	3.867.	Octobri,	2.490.
Novembri,	0.826.	Decembri,	4.172.
			Dig. Dec.
		Summa Quantitas,	31.915.

Breves quædam Notationes.

(A) In Obſidione Trojana, primò Canes, mox Muli, pòſt Homines, Peſte correpti fuerunt. Haud ſemel obſervavi morbum inter Pecora erupiſſe

* *Vide infrà Diſſertat. de hac Febre,* pag.

erupiſſe primò, dein eum ipſum paulo pòſt Tempore in Homines *epidemicè* ſæviiſſe; quòd & Anno MDCCXXVIII, & MDCCXXXIII, fuit maniſeſtiſſimum: in quibus nempe Tuſſis graviſſima omnes penè Equos corripuit uno, alterove, Menſe citiùs quàm Homines.

× Quum nimirùm hoc Animantium Genus maximè ſub Dio verſetur, morboſæ Aëris *Diatheſi* ſit valdè obnoxium neceſſe eſt, non tantùm Aërem inquinatum reſpirando, eumque per Cutis *Poros* imbibendo forſitan; ſed, dum Aquas hauriunt, & carpunt Gramen, condenſatam quaſi ſub Specie Roris *Atmoſphæram*, morbidis Particulis contaminatam, exugunt: nam ut Lucretius Libro vi. v. 1095.

> *Aut in Aquas cadit, aut Fruges perſidit in ipſas,*
> *Peſtilitas;*

Hinc Mulli prius ægrotant quam canes quippe hi domesticantur cum hominibus.

Inde eſt fortaſsè, quòd morbi hujuſmodi *epidemici* longè frequentiùs inter Ruſticos & Paganos oriuntur, quàm Incolas inter Urbium & Oppidorum; in his quippe Locis Ignes perpetui, Frequentia Hominum, atque id Genus alia, gravem noxiumque Aërem mutant maximè, aut omninò depellunt: donec ita tandem ſit onuſtus morboſâ materiâ, ut, rupto quaſi Aggere, Torrentis ad inſtar, irruat ubique. Hoc hiſce ſit Argumento, quòd, qui intra Domicilia luculenta verſabantur aſſiduè, rariùs *Epidemico* Anni MDCCXXVIII & MDCCXXXIII, correpti fuerunt.

(B) Conſtat utique à primo Autumno *Atmoſphæram* fuiſſe craſſam admodùm, & Vaporibus plurimis onuſtam, quos Ardor vehemens præ-

greſſæ Tempeſtatis elevaverat: qui, licet hìc ita condenſati fuerint, ut, ſæpe ſub Formâ Pluviæ, durante Septembri & Octobri, deciderent, atque ita noſtrum non inquinarent Aërem; in aliis tamen Locis & September & October fuere craſſiſſimo Aëre fœdati, & Menſes proinde inſaluberrimi. Per Novembrem certè, Aër, etiam hìc, fuit craſſus admodùm & graviſſimus, omnigenâ nempe Fuligine è retorridâ Tellure exhalatâ obſcuratus: atque ab hac cauſa tanti fuit Ponderis, non à pura ſua *Elaſticitate* & Gravitate propria, quæ Vapores evehunt altiùs, eoſque diſpergunt æquabiliter.

Qui præſentem *Atmoſphæræ* Faciem, dum Morborum *Epidemicorum* Cauſas diſquirunt, intuentur ſolùm, nec reſpiciunt elapſam, parùm utique vident, aut eorum Cauſas, aut Naturam. Exemplo ſit Aëris Conſtitutio ſicca & frigida, quæ, non tantùm uno, vel & altero, Die durans, nimiam Fibrarum Rigiditatem generat, & morbidam Humorum Denſitatem, niſi & per Dies aliquot continuos duraverit. Rariſſimè vides graves & peſtilentes Febres fieri valdè *epidemicas*, ſi non poſt eximiam aliquam *Atmoſphæræ* Qualitatem, diu perſtantem.

Per Conſtitutiones Aëris mutabiles, Fibras fortè nimiùm corrugat hodiè ſiccus frigiduſque Boreas, cras eas fortè relaxat nimis humidus Auſter: ita quoddam quaſi Æquilibrium, in quo Sanitas conſiſtit, ſervatur; atque id maximè profectò, ſi quis probè cavet ſubitas has mutationes. Haud rarò herclè notavi, poſt Procellas, graveſque Pluvias, Febres *epidemicas* multùm fuiſſe imminutas, & vi & numero; *Effluviis* nempe contagioſis & *morbificis Atmoſ-*

phæræ Conſpirationibus, hoc modo, diſperſis. Ideò fortè divus Auguſtus, cum in Gallia moraretur, Templum & vovit & fecit Circio, Vento vehementiſſimo; eique Turbini, etſi Ædificia ſæpe diruenti, Gratias publicas agebat Gens Gallica olim, referente * Seneca: utpote cui Salubritatem Cœli ſui deberet.

---

* *Quæſtion. Natural. Lib.* 5. *Cap.* 17.

DE
CONSTITUTIONE
Aëris & Morbis Epidemicis,
Anno MDCCXXVIII.

JANUARIO.

PLUVIOSA admodùm (A) humidaque Tempeſtas induxit Annum; in ipſo quippe Menſe Januario cecidit Pluvia ad Dig. 6,108. immenſa Quantitas! Fuit porrò Nivis aliquantum, Gelu parum valdè, Procellæ utique ſatis. *Mercurius* in *Barometro* depreſſus fuit maximè, ab ipſo Initio Diem xxi aduſque, ſæpe infra 29,0. Ventus ut plurimum auſtralis erat, vel occiduus, iſque ſæpe nimboſus: ſub finem Menſis autem Subſolanus, flante nonnunquam Boreâ, Cœlo Apricitatem & Columnæ mercuriali Altitudinem dedit, Nive ſubinde, aut Gelu ſequente. `A xxvi ad xxviii haud parum Pluviæ decidit, etſi *Baroſcopium* fuit ad 30.0 & altius, Vulturno ſpirante: Argumentum ſanè Aërem onuſtum eſſe Vaporibus adhucdum.

Pluvia

Pluvia Die $\overset{''}{1}$—$\overset{'''}{6}$—$\overset{''}{8}$—$\overset{'}{10}$. $\overset{'''}{13}$. $\overset{''}{14}$. 16. $\overset{''}{17}$. $\overset{'''}{18}$. $\overset{''''}{19}$.—— 22. 26. $\overset{''}{28}$.

Vehemens Grando corruit 15. p. m. S S W 3, Nix gravis 23. a. m. E N E 3.

Tota Quantitas adeò Aquæ pluviæ collectæ æquabat 6.108.

(B) Maximi Maris Æstus inundantes 18.19. S S E 3^x. Barom. 28.5.

☿ ii Altitudo maxima fuit Die	31, *viz.*	30. 2.	E b N. 2.	}
—— minima	——18.	—— 28. 5.	S S E. 3^x.	}
Barometri media Altitudo	29. $3\frac{17}{31}$.			}
Dies frigidissima fuit	25,	Therm. Hauks. 69.	N N W 1.	}
—tepidissima	——3,	—— ——50.	S W 1.	}
Temperies Aëris media	$56\frac{5}{31}$.			}

Ab incipiente Mense Tusses & *Catarrhi* fuerunt valdè frequentes, sæpe cum Tumore Faucium molesto, levi comitante Febriculâ plerumque: *Rheumatismi* & Anginæ passim. Magnus adest undique Spirituum Languor, & creber *Paroxysmus hystericus*.

FEBRUARIO.

Altam tenuit Stationem *Mercurius* ab Initio Februarii ad Diem xviii, spiraverunt ut plurimùm intereà Venti aquilonares, qui Cœlum reddidere siccum & apricum, Terramque astrictam Gelu, ineunte præsertim Mense. Post Diem xviii Nix, Pluvia, Ventusque ut plurimùm australis: Temperies Aëris multo magis tepida & humida fiebat, gravi Pluviâ sub finem ruente.

Pluvia, Die 13. 18. 20. 21. 22. 23. 25.
Dig. Dec.
Nix multa 19 = 1. 924.
Levis fuit *AB* 26. Hora 9. p. m. E b N 1.

☿ Altitudo maxima 2.30.3 E N E. } media Altitud. hoc
—— —— minima 20.29.0 W S W. } Menſe 29.8 $\frac{9}{29}$.

Dies frigidiſſima, 1, 67. N E 2. } media Altitudo Ther-
— tepidiſſima, 25, 47. S 1. } mom. 57$\frac{16}{29}$.

(C) Tuſſes, quæ à primo Januario fuerunt valdè frequentes, jam factæ frequentiſſimæ, plurimis, Junioribus præcipuè, infeſtæ ſunt; quibus acceſſerunt Deſtillationes maximæ, ac Dolores Faucium atque Dentium, cum Glandularum Parotidum & Maxillarum Tumoribus. Hæc ferè omnia in Menſe ſuperiore, at jam cum his ingruit *febrilis* Affectio & Reſpiratio difficilis, imò pluribus, medio in hoc Menſe, accidebant Pleuritides & Peripneumoniæ; quorum Sanguis extractus fuit viſcidus & parùm *ſeroſus*: cum tamen, durante Januario, vel ab ipſis *Rheumaticis*, raro fuiſſet valde glutinoſus. Tunc porrò ſatis fuit exhibuiſſe Spirit. Volat. oleoſ. Elix. Aſthmat. le Mort. aut tale quid ex lenioribus Diluentibus, ad ſudores eliciendos & Tuſſim ſopiendam; raro Venam ſecantes, nec *Epiſpaſtica* frequenter admoventes. Jam Sanguinem mittere ſæpe neceſſe erat, & repetitis *Anodynis* Vehementiam Tuſſis lenire; *Anacatharſin* & facilem Reſpirationem largâ pectorali & molli Potione detergente moliri: ad quem quoque Finem Opus ſæpe fuit Medicamentorum ex Oleoſis, Gum. Ammoniac. Oxymel. Scillitic. *&c.* cum eo tamen,

men, ut, dum hæc facta ſunt, Virium Languor Cardiaca leniora poſtularet; *Epiſpaſticis* intereà crebrò applicatis. Febris namque fuit lenta plerumque, Urina neque rubra valdè erat; nec Lingua valdè arida, nec urgebat importuna Sitis. Hoc Menſe porrò *Variolæ* erant *ſporadicæ* & mites, rarò lethales.

Martio.

Ventus Martio regnans fuit occidentalis, ſubinde ad Auſtrum, ad Septentrionem ſubinde, vergens, conſequente, ut ſolet, pluviâ, ſeu apricâ Tempeſtate. *Mercurius in Barometro* inconſtans, rarò ſublimis. Nebulæ ſæpe, Procellæ aliquando, Nivis aliquid ſub finem Menſis. Temperies Aëris craſſa & humida, attamen non valdè frigida.

Pluvia 1. 3. 6. 8. $\overline{9}''$. 11. $\overline{13}'$. 14. 16—18. $\overline{19}'''$. 20. 22. 24.—26—$\overline{29}'''$=3.317. Dig. Dec.

Procellæ 14. 15. S 4. cum maximis Maris Æſtibus. Nix alto mane 27.

AB 22. 10. p. m. W N W 1. Levis *AB* 23.8. p. m. N N W 1. Maximus Halo circa Lunam 11.12.

☿ Altitud. maxim. 3. 30.2. Malacia
—— — minim. 14. 29.1. S 4. } media 29.6.$\frac{14}{30}$.

Dies frigid. 27.60. N N W 3.
—tepid. 17.45. W 2. } media Therm. Altit. 49$\frac{2}{30}$.

Tuſſes frequentiſſimæ toto hoc Menſe, levi plerumque cum Febriculâ. Febres *rheumaticæ* & *catarrhales* quamplurimæ; Ægrotantes omnes ad Sudores erant valdè prompti.

(D) Tertianæ exquisitæ, ac semitertianæ, Febres, jam sunt frequentiores longè quàm assolent in hac Regione: in Paroxysmis urgent maximè Vomitus biliosus, æruginosus, cum immensa Pituitæ tenacis Copiâ; *Cephalalgia* gravis, ac sæpe Delirium. Perpauci nunc *Variolis* laborant; aliqui *Rubeolis* corripiuntur & Juniores & Adulti.

APRILI.

Principio Mensis multa Pluvia, cadente *Mercurio*; assurgente verò, medio Aprili, Apricitas, Aër interim crassus & nebulosus. 'A Die xix ad Finem usque humilem plerumque Stationem tenuit *Baroscopium*, plurimâ ruente Pluviâ, ita ut paucissimi intercurrerent Dies aprici. Aër fuit valde crassus, humidus & subfrigidus toto fere Mense: Sæpe Ventus occidentalis, persæpe furens Auster. Viæ publicæ omnes Aquâ & Limo plenæ sunt.

Pluvia 1—$\overset{\prime\prime\prime}{\overline{3}}$—$\overset{\prime\prime}{5}$. $\overset{\prime}{\overline{8}}$. $\overset{\prime}{\overline{9}}$. 13. $\overset{\prime\prime\prime\prime}{\overline{19}}$. $\overset{\prime}{\overline{20}}$. $\overset{\prime\prime\prime}{\overline{21}}$. $\overset{\prime}{\overline{22}}$. 23.
25. 26. $\overset{\prime\prime}{\overline{28}}$—$\overset{\prime}{\overline{30}}$=4.153. Dig. Dec.
Grando 11. 22. W N W 1.

☿ Altitud. maxim. 16. 30.0. Malacia
——— minim. 29. 28.9. S b E. 3x. } media 29. 5$\frac{5}{30}$

Dies frigid. 11. 55. N W 1.
—tepid. 18. 36. S S W 1. } media Therm. Altit. 45.$\frac{13}{30}$.

Morbi superioris Mensis, jam vi & numero aucti grassantur maximè: imò Febres intermittentes à levi sæpe Errore in putridarum Classem transiliunt, haud contemnendo Ægrotantium Periculo;

Periculo; facillimè porrò recidivæ corripiunt, quos ex toto reliquèrant antè.

Maio.

Aëris Conſtitutio humida & Ventus auſtralis ad medium propè Menſem duraverunt. Initio Barometer fuit depreſſus; à xvi Caurus, aut Septentrio, leniter ſpirans *Mercurium* tenuit ad 29.8 circiter fere ad Finem uſque: Aër interim ſiccus erat & ſubtepidus.

Pluvia $\overset{18}{\overline{1}}$. $\overset{\prime\prime}{\overline{2}}$ —— $\overset{\prime\prime}{\overline{5}}$. 9. 10. $\overset{\prime}{\overline{12}}$. 15. $\overset{\prime}{\overline{18}}$. 20. 21.
Dig. Dec.
= 1.633.

☿ Altitud. maxim. 21. 30, 0. Malacia. } media 29. $6\frac{2}{3}\frac{7}{1}$.
———— minim. 3. 28, 9. S S E 3. }

Dies frigid. 1. 46. S b W 3. } media Therm. Altitud. $35\frac{2}{3}\frac{7}{1}$.
—tepid. 23. 30. W N W 1. }

Febris *Catarrhalis* ac Tuſſes jam evanuêre penitùs; at (E) Febres intermittentes ſæviunt adhuc. Vix ullæ nunc *Variolæ.*

Junio.

Prior Junii Pars Ventos habuit auſtrales & occiduos, Pluviamque haud exiguam; *Atmoſphæra* etiam plerumque craſſa erat & humida: *Baroſcopium* mediam fere tenuit Stationem. Poſterior Menſis Pars erat magis ſerena, ſicca & calida; Venti ab Oriente, aut Plagis arctoïs.

Pluvia $\overset{\prime}{\overline{1}}$. 2. 4. 7. $\overset{\prime}{\overline{8}}$. $\overset{\prime}{\overline{9}}$. $\overset{\prime\prime}{\overline{11}}$. $\overset{\prime\prime}{\overline{12}}$. 17. $\overset{\prime}{\overline{20}}$. 25. 26.
Dig. Dec.
= 1.636.

Fulgur

Fulgur & Tonitru, 17. 26.

☿ Altitud. maxim.	28. 29, 8. N 1.	}	media 29. $5\frac{17}{30}$.
——— minim.	8. 29, 2. S W b S 2.	}	
Dies frigida	10. 37. W N W 1.	}	media Therm. Altitud. $30\frac{14}{30}$.
— calida	29. 23. E S E 1.	}	

Febres intermittentes adhuc paſſim ; aliquæ putridæ, lentæ, *nervoſæ.*

JULIO.

Per Initia Menſis Aër fuit apricus, ſiccus & fervidus ; Ventus aut nullus, aut Subſolanus ; Ros plurimus : labente autem *Mercurio* ix & x. multa Pluvia, reſurgente paulò pòſt Serenitas: dein relabente magis xv & xvi. gravis Pluvia: varia pòſt Tempeſtas ad Finem uſque Julii, Vento plerumque ad Occidentem vergente: Aër intereà erat longè humidior, & ad Finem valde craſſus.

Pluvia $\overset{''}{\overline{9}}$. $\overset{''}{\overline{10}}$. $\overset{''}{\overline{15}}$. $\overset{''}{\overline{16}}$. 17. 18. $\overset{'''}{\overline{20}}$. $\overset{'}{\overline{25}}$. $\overset{''}{\overline{26}}$. 28.
Dig. Dec.
30. =3.179.

Die 2 Horâ 11. p. m. malacia ; permagnum obſervavi Lumen boreale, cujus Radii lucidi, at non colorati, vibrantes, terminari videbantur in coruſcante quaſi Umbellâ paulò ultra Zenith octo, decemve, fere Gradus, Meridiem verſùs. Centrum hujus lucidæ Coronæ eodem fere Intervallo diſtabat ab Arcu meridiano, certiſſimè ad Orientem : quod idem utique haud rarò nuperis Annis notavi. Durante Splendore hoc boreali plurimus Ros decidit ; ſi ventus fuit aliquis, à Septentrione venit.

Die

Die 22. H. 9. p. m. N. 1. leve, at insolitum Lumen boreale eluxit, cujus Radii pyramidales, inverso planè Ordine, vibrabant: horum enim Vertices ad Centrum, quasi paulò infra Horizontem, sub ipso Axe boreo tendebant. Die 4 & 17. W N W 1. parvæ *AB*, at nihil insoliti. Tonitru 8.

☿ Altitud. maxim. 3. 29, 9. Malacia.
——— minim. 16. 29, 0. S W 1. } media 29.6.

Dies frigid. 20. 37. E 1.
— fervidus. 7. 18. E S E. 2. } mediaTherm. Altitud. $28.\frac{16}{30}$.

Febres tertianæ & duplices tertianæ adhuc, paucæ quoque putridæ. Languores graves à profusis Sudoribus, quibus omnes infestantur maximè: Laxis nempe & patulis Cutis *Poris* Humores, à Fervore Tempestatis rarefactos, & colliquatos, immoderatè transmittentibus.

AUGUSTO.

Ineunte Augusto Cœlum fuit plerumque sudum, Aër siccus & fervidus, *Barometer* altum tenuit Locum, Venti Septentrionales: exeunte autem Aër fiebat humidior longè, & cum *Mercurio* decidit Pluvia; interim Zephyrus, Libs, aut Corus, perflabant assiduè.

Pluvia 1. 11. $\overset{'''}{\overline{13}}$. 17. $\overset{'''}{\overline{20}}$ — 22. 24 — $\overset{'}{\overline{27}}$. $\overset{''}{\overline{28}}$.
Dig. Dec.
29. = 1.894.

AB. 18. 10. p. m. N N W 1. Fulgura & Procella 20 Nocte. S W.

Maximus Maris Æstus 27. S S W 3—28. S W. 3.[x]

☿ Altitud.

☿ Altitud. maxim. 9. 30, 1. N. b W 1. } media $29.6\frac{20}{31}$.
——— minim. 28. 29, 0. S W 3 x.

Dies frigid. 29. 38. N W 1. } media Therm. Altitud.
— fervid. 5. 20. W N W 1. } $30\frac{4}{31}$.

Febres intermittentes ſub Finem Menſis frequentiores : *Diarrhœæ* & Morbi colici plurimi.

SEPTEMBRI.

Corus fere ſpirabat quotidie ab Initio Septembris ad Diem xi, *Barometrum* attollens, Nubeſque diſpergens pulcherrimè. A xvii ad ipſum Finem Ventus ex Oriente, flectens ſubinde ad Auſtrum, ſubinde ad Septentrionem, furens, ſæpe perflabat, & *Mercurium*, magis quàm quis crederet, deprimebat ; haud multâ nempe tunc decidente Pluviâ : interim humidus erat & frigidus Aër.

Pluvia, 4. 6—8. 10. $\overset{\prime}{\overline{16}}$. $\overset{\prime\prime\prime}{\overline{17}}$. 18. $\overset{\prime\prime\prime}{\overline{23}}$—25. 26.
Dig. Dec.
= 1.526.

Maximi Maris Æſtus à 22 ad 25, perfurente Vulturno.

☿ Altitud. maxim. 10. 30, 0. N W 1. } media $29.5\frac{21}{30}$.
——— minim. 24. 28, 5. S E b E 3x.

Dies frigid. 20. 46. E b N 3. } media Therm. Altitud. $38\frac{12}{30}$.
— tepid. 1. 27. Malacia.

Febres intermittentes paſſim & nonnullæ putridæ, *Diarrhœæ* quamplurimæ ; morbus autem colicus rarior ſolito hac Tempeſtate : haud pauci *Ophthalmiâ* & Tumore Colli Fauciumque correpti ſunt.

OCTOBRI.

Octobri.

Libs fere perpetuus flavit à ii ad xiii Octobris, *Mercurio* multùm cadente ; Pluvia interim continua decidit : pòst Boreas, aut Euronotus, xxvii adusque, scandente *Baroscopio*, & consequente Apricitate ; inde humidus Auster gravem perpetuamque Pluviam demisit.

Pluvia $\overset{''}{\overline{2}}$. $\overset{''}{\overline{3}}$—$\overset{''}{\overline{6}}$. $\overset{''}{\overline{7}}$. $\overset{'''}{\overline{8}}$—10. 12. $\overset{'''}{\overline{13}}$. 20. $\overset{''}{\overline{21}}$. 24. $\overset{''}{\overline{28}}$. $\overset{''''}{\overline{29}}$. $\overset{''}{\overline{30}}$=5.386. Dig. Dec.

AB. 1. 8. p. m. N N E 1. levis *AB*. 14. 9. p. m. N E. 2—15. N N E. 1—22. E N E 1.

☿ Altitud. maxim.	16. 30, 2. N N E 1.	} media 29. $5\frac{4}{31}$.	
——— ——— minim.	8. 28, 8. S W 2.		
Dies frigid.	16. 55. N N E 1.	} media Therm. Altitud. $46\frac{16}{31}$.	
— tepid.	2. 40. S S W 2.		

Febres *Erysipelatœdes* & *Petechiales* passim.

Novembri.

Pluvia adfuit perpetua, non tamen valde gravis, ad ix Diem Novembris, dum Ventus ex Austro plerumque fremuit maximè. Aër intereà fuit humidus valde : tunc Aquilo discussit paululum Nubes, flectens inde variè Ventus ad Occidentem, per Austrum recurrebat tandem donec Orientem attigit, mutans interim assiduè Cœli Faciem & *Barometri* Stationem : pòst verò deflectens ad Septentrionem, rigidam invexit Brumam, Cœlumque serenum.

Pluvia

Pluvia 1. $\overset{''}{2}$. $\overset{'}{3}$—$\overset{''}{8}$. 9. $\overset{''}{14}$. $\overset{''}{16}$. $\overset{'''}{18}$—20. 22. $\overset{''''}{24}$. $\overset{'}{25}$.=3.535. Dig. Dec.

Procella 1. mane primo W S W—15. Nocte. S b E—18. H. 2. p. m. S S E. 4ˣ.

Levis *AB.* 22. Permagnus & vividus Halo circa Lunam 6. 10. p. m. S 3. Maximus Maris Æstus 18. S S E 4ˣ.

☿ Altititud. maxim. 30. 30, 2. Malacia.
——— minim. 25. 28, 8. E S E 3. } media 29. $5\frac{29}{30}$.

Dies frigid. 30. 72. rigidissimum Gelu!
—— tepid. 7. 42. S S W 3. } media Therm. Altitud. $54\frac{24}{30}$.

Morbus pestilens inter Boves. Coryzæ & Tusses sunt valde frequentes.

Decembri.

Ab initio Decembris subsedit sensim *Mercurius* in *Baroscopio*, multâ ruente Pluviâ. Ventus fuit interim varius quotidie, Aër autem maximè humidus; donec Aquilo mutavit Rerum Faciem, Geluque rigidissimum protulit & Nivem; eâque borealis Ventus, aut Orientalis, continuabat ad ipsum Anni Exitum.

Pluvia $\overset{'}{3}$. $\overset{'''}{4}$. $\overset{'}{5}$—$\overset{''}{7}$. $\overset{'''}{8}$—$\overset{'}{10}$—12. Nix 17. 18. 21. 23. $\overset{''}{24}$. $\overset{''}{25}$=2.273; Dig. Dec. Nive exceptâ, eam namque totam non potui ullo modo colligere, quùm citò impleverit Vas recipiens, ibique congelata remanserit, avolante reliquâ: fuit autem ejus Quantitas proculdubio haud exigua, cum alta fuisset undique sexdecim saltem Digitos.

☿ Altitud.

☿ Altitud. maxim.	15. 30, 3. N 1.	} media 29.73	
—— minim.	8. 28, 8. S bW 3.		
Dies frigidissimus	23. 75. N E 2.	} media Therm. Altitud.	
— tepid.	7. 52. S S W 3.	64.	

Febres *rheumaticæ* passim, & Paroxysmi (F) Asthmatici frequentes: quamplurimæ Tusses, eæque sæpe graves, sub Finem Mensis præsertim.

Dig. Dec.

Tota, quæ decidit, Pluvia hoc Anno fuit 36.564.

Notationes aliquæ.

(A) Aër fuit ita humidus fortè quòd parùm admodùm Gelu fuisset. Gelu certè Atmosphæram reddit siccam, condensando Vapores, eosque Terræ coagmentando; Terra interim ipsa ita Gelu constricta est, ut Exhalationes impediat. Hoc in Degelationibus est maximè conspicuum, ubi omne Solum, quasi Aquâ perfusum, humescit, imò fere spumescit; datâ scilicet Viâ Vaporibus à Calore subterraneo elevatis, at Gelu antè ad Terræ Superficiem astrictis. Hinc est quòd Gelu diu durans Terram fœcundet, retentis nempe salinis & sulphureis Halitibus, ut Agricolæ nôrunt: atque hinc fortè post longum Gelu, cum degelatio accedat, morbi *Epidemici* oriuntur, ut observatur sæpissimè.

(B) Nonne hi Maris Æstus exundantes, partim fortasse, pendebant à maxima Aëris Levitate, has

has in Regiones incumbentis, qui Maria noſtra longè minùs premebat quàm circumfuſum Oceanum; Aquis nempe hic confluentibus ad Æquilibrium reſtituendum? Quoniam Aquam inter & Argentum vivum intereſt differentia, quod ad Pondera, 14 ad 1 quàm proximè; ſequitur manifeſtè *Barometro* in hac Regione integrum Digitum ſubſidente, Aquas debere hic quatuordecim Digitos altiùs aſſurgere, quàm ubi, ex Proportione dicta, major eſt *Atmoſphæræ* Preſſura.—— Annon porrò hac ipſa de Cauſa fortè violentiſſimè urgente, diſploſis ſcilicet ſubitò Vaporibus, Aëreque pro Tempore maximè rarefacto, Columnæ iſtæ Aquarum (quas *Spouts* vocant) & immenſi iſti Fluctus (quos *Boars*) evehuntur nonnunquam? Fulgetra namque ſemper fere hæc comitantur *Phænomena*, quæ momentaneum quaſi Vacuum faciunt. Haud ſemel certè memini Montem quaſi Aquarum (quem a *Boar* hìc vocant) perbrevem intra Horæ Quadrantem, imò multo Minore Temporis Spatio, inundâſſe ad Altitudinem perpendicularem Pedum ſaltem duodecim, atque mox receſſiſſe penitùs: quod vix fortè ullâ aliâ Ratione explicari poteſt.

(C) Humida valde frigidaque Aëris intemperies ſemper Gravedines, Tuſſes, & morbos à *ſeroſa* Colluvie pendentes, gignit; idque non ſolum *Perſpirationem* inhibendo, ſed & inſuper Humiditatem noxiam, Sale aëreo ſive Nitro gravidam, Sanguini per ipſos Cutis Poros inſinuando: nec dubito, quin ob has Cauſas Tuſſes Britannos noſtros longè magis infeſtent quàm Gallicum, aut Heſperium, Populum, qui ſicciore gaudent & tepidiore *Atmoſphærâ*. An

Aër

Aër ipſe quidem Corpora noſtra ſubire poteſt ſub Aëris Forma, dubito; per * Cortices autem Plantarum, imò Arborum, penetrare certum eſt. Extra omne dubium verò aërea Humiditas Cutis *Poros* permeat; nec mirum, quippe duriſſima Ligna & Saxa penetrat. — Plura ſane Experimenta hanc aërei Humoris Attractionem confirmant; & quid quæſo huic ſit magis Impedimento quàm Terebinthinæ, aut Argenti vivi Exhalationibus, quæ vel intimum intrant Corpus? † Juvenis quidam ſanus, Jejunio & Labore confectus, Spatio unius Noctis octodecim Uncias imbibit per *Poros*. Hoc, etſi non tantâ Quantitate, notant ſæpiſſimè, qui Curſibus præſunt equeſtribus, ubi jejuniis ad certum Pondus redigendi ſunt Equiſones.

Tria hinc in regenda Valetudine Conſectaria ducantur: 1. Ut jejunus Nemo, nec fatigatus admodùm, contagioſo ſe committat Aëri, aut Febre malignâ, aut peſtilente, correptos inviſat; pluribus, imò Medicis, hoc fuiſſe Exitio memini: tunc enim ex facili *Effluvia* morbida accipiunt.

2. Cavendum eſt maximè, ne quis diu in Aëre inquinato verſetur. Methodici olim, Teſte ‖ Cœlio Aureliano, vel Cubiculi Aërem medicabant: plurimum utique intereſt, an ſubfrigidam reſpirat Auram ardente laborans Febre, an æſtuoſam; liberam, an denſam nimis; ideo, jubente ‡ Celſo, in amplo Conclavi tenendus eſt; ſi id quidem non eſt, eluceat modicè Focus, quo per Caminum impura & morbida Mephitis eliciatur, quæ diu aliter ſtagnans magis magiſque in Ho-

* Hales's *Vegetable Statics*, cap. 5.
† Vid. *Jacob. Keil*, Medicin. Static. Britan.
‖ Lib. ii. cap. 36. ‡ Lib. iii. cap. 7.

ras pestifera redditur; atqui hoc modo perflabile servetur Cubiculum tutissimè.

3. Hinc porrò vides quanto discumbis Periculo cum impuro Lecti Socio; quot tabidos, hac de Causa, factos novi, sanissimos olim? quantum hinc cavenda Lecti Consortio? quantum hinc marcet formosa Puella sicco admota Seni; dum ille vigescit? Nec melior potuit inveniri modus refocillandi decrepitum Judæorum Regem, David, quàm consulendo, ut illum in Sinu foveret perpulchra Shunamita Virgo.

(D) Ex humida valde & minùs *elastica* Aëris Constitutione Sanguinis Lentor nimius producitur facilè; unde *Circulatio* per Vasa minima haud expedita, per majora autem debito rapidior, eaque aucta plurimum à suscepto Frigore, *Perspirabile* subito reprimente. Unde Paroxysmus sequitur febriculosus; qui tamen brevi facessit, amotis nimirùm Repagulis, & consequente Sudore, nisi aut Sanguis sit lentus valde aut viscidus: tunc enim vel putrida ac lenta Febris, vel ardens ac vehemens, subsequitur; prout nempe Fibrarum *Tonus*, magis minúsve *elasticus*, & Status Humorum disposuerit. Quamobrem monerem Tyrones medicos, ne nimiùm forent in exhibendo Corticem Peruvianum, *Alexipharmaca* & *Salia volatilia*, præproperè, in ipso præsertim Initio Febrium intermittentium, nec nisi post debitas (prout fuerit opus) *Evacuationes:* Error namque talis haud raro Pleuritides & Peripneumonias arcessit, aut Febrem cum Delirio, vel Comate, continuam. Febris utique intermittens raro aliquem jugulat; si tamen, ex ea, facta est continua, in malis Æger est (monente Celso Lib. iii. capit. 15. ad finem.)

In primis ideò Accessionibus vix aliquid Ægro necesse est, nisi ut sorbeat affatim Potum aliquem diluentem, tepidum; quod & Horrorem discutit, & Vomitum, si urgeat, promovet, finemque tandem *febrili* Paroxysmo facit, Sudores eliciendo: ad quod idoneum est maximè ut Æger se in Lectulo contineat, durante Paroxysmo. Tunc demum Febre bene finitâ, ex Medicamento vomat, Alvum purget denuò, aut saltem ducat, si cita antè non fuerit; tunc enim, Rhabarbaro exhibito priùs, eam comprimere licet.

Multum utique facit ad omnigenas Febres extinguendas, post debitam (si sit necesse) Sanguinis missionem, primarum Viarum à putrida *Cacochymia* Purgatio. Neque hoc solùm modo prodest Vomitus, sed & ipsa ejus Actio Obstructiones, vel in ipsis Corporis Penetralibus, reserare apta est: ad utrumque igitur Scopum eum provocare utile est; id ipsum quippe Febres quasdam intermittentes sæpe sæpius curavit.

Post secundam, tertiamve, Accessionem quod Genus Febris sit scire licet, atque exin Medicinam aptare idoneam, in qua Jure merito primum obtinet Locum Cortex Peruvianus: at nescio quo Fato, utcunque seduli fuerimus in isto eligendo, ad has Febres abigendas, Opinione longè minùs profuit; nisi primò Cinnabari, Camphorâ, Myrrhâ; pòst *Stomachicis aromaticis* & *Chalybeatis* adjutus. Tunc equidem *Mercurii alkalizati* Usus mihi haud innotuit, quem paulò pòst tamen mecum communicavit optimus ille, celeberrimusque Medicus, D. D. Cheyne: hanc verò Mercurii Præparationem ad plurimos Morbos maximè efficacem esse millies inde inveni. Maximam profectò vim habent *Mercurialia* con-

tra Sanguinis Lentorem & Obstructiones Vasorum; imò sine Stimulo salino præparata non solum in Febribus intermittentibus esse utilissima, sed & in *Pleuriticis*, *Peripneumonicis* & *Rheumaticis*, post debitam Sanguinis Missionem, plurimùm prodesse novi: dum enim lentos attenuant Humores, parùm interim rarefaciunt Sanguinem, aut exagitant, etsi Pondere suo momentum ejus multùm adaugent. Acutissimus JURINIUS demonstravit olim, * Gravitatem Globuli Sanguinis rubri esse ad Gravitatem Seri, ut 1126 ad 1030: atqui tantæ potissimùm Gravitatis efficti videntur Globuli, ut Seri Tenuitatem conservarent, & sanguineos Tubulos præstarent meabiles; at cum magna adsit Tenacitas Humorum, & Obstructio Vasculorum pertinax, iis utique utendum est, quæ multò majore pollent momento.

Sub Finem verò harum Intermittentium *Stomachica Chalybeata* & *Austero-Aromatica* juvabant maximè, queis sine Tumor Pedum *oedematosus* semper, & recidivæ Febres accedebant sæpissimè; imò cùm morbus ex toto discussus fuisset, ad Recidivam præcavendam commodum erat omninò, Die scilicet octavo, vel decimo pòst, Corticem Peruvianum & *Martiata Stomachica* resumere, ad paucos saltem Dies. Nonne ideò eadem hæcce, subinde assumpta, perbona sint ad *Prophylaxin*, dum Aër nimis humidus & parùm *elasticus* Sanguini Lentorem inducit, & Vim Fibrarum enervat; idque præcipuè debilioribus, ac *Systasi* Nervorum infirmâ affectis? Hæc utique Methodus mihi optimè cessit in *Hystericis*

* *Transact. Philosoph. Anglic.* N°. 361.

ſtericis & *Hypochondriacis* ſæpiſſimè.——Hoc forſan haud abſurdum erit Monitum iis, qui haud proſperâ Valetudine gaudent, aut illis, qui eorum Sanitati proſpiciunt. Delicatulis, ac Mollitiis fluentibus, haud injucundum, nec fortè inefficax Antidotus, erit Malum Aurantium Hiſpalenſe toſtum, ex Vino rubro generoſo, poſt debitam Infuſionem.

Nihil ſanè ad Febres intermittentes eradicandas facit magis quàm frequens Vomitio, præcipuè ubi Nauſea & Vomitus urgent, quod in his ferè accidit ſemper: dum namque Stomachus, ſeu muco acido obrutus, ſeu bilioſâ Colluvie, languet, quaſi Vas iners, Fermento imbutum putrido, Ingeſta omnia corrumpit: hinc perpetuus morbi Fomes, donec perpurgatur Ventriculus.——Ad movendum autem Vomitum, vel Decoctum Radicis Ipecacuanhæ, vel Infuſio ex Vino, exhibetur tutiſſimè; ſi vis aliquid fortius, Vini benedicti Cochleare unum, alterumve, adjici poteſt. Perperàm verò (quod ſuadent nonnulli) oleoſâ, aut immensâ ſubtepidæ Potione ſolicitatur, quarum prior oblinit potiùs quam deterget Ventriculum, eum altera onerat nimiùm: imò ſæpe adeò non juvant immanes iſti Hauſtus, ut, Stomachum nimio plus diſtendendo, Vim ejus conſtringentem, omnemque Actionem perdant omninò. Longè igitur longèque rectiùs promovetur Vomitio modicâ Potione tenuis Infusûs Florum Chamæmeli, ſub Finem verò Vini rubri cum Aquæ Dimidio, Duplo, aut Triplo, prout Res exigit, in quo lene aliquod Aromaticum ſit incoctum: Suſtentat hoc quippe totius Corporis Vires, & naturalem Ventriculi Potentiam erigit plurimùm, ita ut quicquid Plicis ſuis inhæret exprimat, ſe nempe corrugando validiùs; adeóque

tandem Ventriculi Tunicas corroborat, ut multo minùs postea sit obnoxius Illuviei nocenti. Hinc fit quòd Vomitus ex Vino rubro austero & aromaticis parato tantum Arthriticis prosit, ubi morbus Stomachum occupaverit.

* Provocabant olim Romani Luxuriæ Causâ Vomitum, quidni nos Sanitatis? Quandoquidem vix aliquid subest Periculi, modò descriptâ excitetur Methodo, & post debitam, si commodum est, missionem Sanguinis: nam sive plus est injectum quàm quod concoqui possit, periclitari ne corrumpatur non oportet; sive jam corruptum est, nihil commodius est quàm id, quâ viâ primum expelli potest, ejicere. Haud alio utique modo expurganda est Colluvies Stomachi biliosa, aut pituitosa, multorum sanè Morborum Origo & Fomes: quicquid enim primâ Digestione corrumpitur, haudquaquàm emendatur in secunda Concoctione, adeoque qualis efficitur *Chylus*, talis fit Sanguis.

Nec solùm Corporis Vigorem conservat purus, firmusque Stomachus, sed & Animi etiam Acumen; ideo † Carneades, Academicus, scripturus adversus Stoici Zenonis Libros, superiora Corporis candido Elleboro purgavit: perpauci sane Philosophi ex Apicii Schola prodiêre; vix aliquid certe Cerebro officit magis, quàm ingluvie distentus Venter.

Audi || Horatium, haud omninò Pythagoricum—

——*Quin Corpus onustum*
Hesternis Vitiis Animum quoque prægravat unà,
Atque affigit Humo divinæ Particulam Auræ.

Qui

* *Celsus*, Lib. i. cap. 3. † *A. Gellii*, Lib. xvii. cap. 15.
|| *Sermon*. Lib. ii. Satyr. 2.

Qui ſecum reputat Nervi *intercoſtalis* & *Paris vagi*, ſive octavi, longas Ambages, Implexus, Ramuſculos, horumque Concentum atque Conſenſum; quorum alteruter Veneno, aut acri aliquo, tactus Vomitum ciet illicò; qui porrò ſpectat, Actione Vomitûs, omnem intendi Nervum, omnemque concuti Fibram; idoneus ſolùm eſt Judex, quibus in morbis, quaque ſub Conditione, excitanda ſit Vomitio: in pluribus haud dubio utilis eſt admodùm, quum & omnes Corporis Humores attenuet, omneſque promoveat Secretiones.

(E) Haud ita multum in medendi Methodo mutavi, ni quòd opportunum eſſe invenerim Medicamentis, ſuprà laudatis, addere Elixir Vitrioli, & Aquas Spadanas, aut Pyrmontenſes, haurire quotidiè. Nec pœnitendo utique Eventu, tunc Temporis, Balneum frigidum commendavi; præcipuè convaleſcentibus ab intermittente rebelli: ad Fibrarum nempè Tonum reſtituendum, & Humores lentos comminuendos. Hinc didici tandem quantum poteſt tale Remedium, ubi vix alia proficit Methodus, idque nonnunquam in pertinace Quartana: novum hoc forſan & inauditum, mihi verò probè expertum.

(F) Dum Subſolanus afflat, ſeu Boreas, Aër & elaſticus valdè & gravis evadit, plerumque porrò frigidior; ſolito magis ideò diſtendit, premitque Pulmones: quinetiam *Atmoſphæra* ponderoſior externum Corporis Habitum comprimit, &, ſi ſit frigidior, Nervos Fibraſque cutaneas conſtringit: minus hinc Sanguinis εἰς τὰ ἔξω, εἰς τὰ ἔντερα verò ejuſdem Congeſtio, & proinde motus rapidior. Non mirum ideò ſi infirmâ Pulmonum *Craſi* laborantes talem Aëris

Conſtitutionem malè ferunt, Veſiculis nempè pulmoneis Aëre diſtentis nimiùm, Vaſculis ſanguiferis Cruore. His de Cauſis quamplurimi, Vento ad Orientem vergente, certo certius ferè Aſthmatis Paroxyſmo corripiuntur. His præcipuè Aſthmaticis convenit Sanguinis Miſſio, imò, *Dyſpnoeâ* urgente maximè, neceſſaria eſt omnino; tunc lenia *antiphlogiſtica* Purgantia, Gas Sulphuris, Acetum & Oxymel Scilliticum, ex Poſca, Mulſo, aut Potu tenui ſubacido, Paroxyſmum ſolvunt: porrò Pedes demittere in Balneum ex Aqua tepida hiſce Auxilio eſt, Humores alliciendo ad Partes inferiores.——Novi Virginem elegantem uno, alterove, Die ante Menſtrua, gravi Spiritûs Difficultate corripi ſolitam, cui hoc certum ſemper ſubitumque attulit Levamen.

Pituitoſis contrà, humidiſque Aſthmaticis, Vomitoria, *Epiſpaſtica*, *Volatilia*, Purgantia fortiora, & Detergentia acriora opitulantur.

DE

DE AËRE

ET

Morbis Epidemicis,

ANNO MDCCXXIX.

JANUARIO.

INEUNTE & exeunte Januario Aër ſuit frigidus valdè, Venti aquilonares, permagna Elevatio Barometri, Nebulæ ſæpè denſiſſimæ, & nonnunquam fœtidæ, Gelu frequens & rigidum valdè. Medio autem Menſe, ſubſidente Mercurio, Pluvia, Ventuſque varius, qui ab Occaſu vergebat plerumque ad Septentrionem. Ad Finem orientales Venti Aërem deſiccabant plurimùm, quamvis fuerat antè multo humidior.

Pluvia 4. 12. $\overset{\prime}{\overline{13}}$—$\overset{\prime}{\overline{16}}$. 19. $\overset{\prime\prime}{\overline{21}}$. Nix 7 No-
Dig. Dec.
cte= 0.900.

AB. permagna Die 6. H. 11 Noctis. E N E. 1. Lucidam quaſi Nubem obſervavi, Die 14. H. 9. p. m. inter Orionem, Taurum & Os Ceti, coruſcantem undique Radiis vibrantibus, lucidiſſimis,

mis, etſi ne vel minima alibi extiterunt Signa Luminis borealis, iſtâ Nocte.

☿ Altitud. maxim.	9.	30,4.	Malacia	media $29.9\frac{30}{31}$.
——— minim.	14.	29,1.	W N W 2.	
Dies frigidiſſima	1.	74.	E. N. E. 1.	mediaTherm.Altitud. $61\frac{1}{31}$.
— tepid.	19.	52.	W N W 1.	

Tumor Faucium *anginoſus*, & Tuſſes, valdè frequentes; Perniones, etiam inter Adultos, frequentiſſimi: Pleuritides & Febres *rheumaticæ* paſſim.———Prælarga Sanguinis miſſio *Pleuriticos* juvabat maximè, Potuſque multus emolliens; eadem omninò Methodus *Rheumaticis* auxiliabatur: atroces verò Artuum Dolores plurimùm levabant Fomenta tepida laxantia, admota ſubinde.

F E B R U A R I O.

Initio Februarii *Baroſcopium* indicavit 30.2, flante Septentrione; poſt Diem vii Ventus ab Occidente venit, flectens modò ad Auſtrum, mox quoque ad Arctum, Pluviâ cadente: à xiv ad Finem uſque Flatus perpetui, ac ſæpè vehementes, ex Oriente frigidam ſiccamque *Atmoſphæram* fecêre, ſurgente plurimùm *Mercurio*.

Pluvia 4. $\overset{'''}{7}$. $\overset{''}{9}$. $\overset{'}{10}$—12. Nix 5. 14. 24. Dig. Dec. = 1.184.

Ventus turbineus 23. 24. Fulgura 9. H. 8. p. m. S W b S 3.

(A) Spiritus Thermometri Haukſbeiani ſæpè ad 66 hoc Menſe ſubſidebat, cum tamen vix ulla uſpiam viſa fuerit Glacies, à xvii ad xxi præcipuè.

☿ Altitud.

☿ Altitud. maxima 25. 30,3. E 3. } media 29. $7\frac{2}{28}$.
——— minima 10. 29,1. W 3.

Dies frigid. 6. 71. N 1. } med. Therm. Altitud. $62\frac{18}{28}$.
- - tepid. 9. 56. S W b S 3.

Graves *Rheumatismi* & Athritidis Paroxysmi, qui multo magis quàm solito excruciant. Tusses siccæ, laboriosæ, frequentes sunt. Sanguis, è quocunque ferè detractus, est crassus valde, & perpaululum Seri habet; ubi Febris aliquid accessit, admodùm est viscidus: Pleuritides tamen, ac Peripneumoniæ, non æquè frequentes sunt ac quis expectaverit. Multi adhuc Asthmate laborant, & plurimi, imò Adulti, Pernionibus vexantur.

MARTIO.

Frequens perflavit Aquilo ad xiv usque Martii; xv fremuit Vulturnus, plurimâ ruente Pluviâ; xvi & xvii Boreas furebat maximè; sub Finem lenior spirabat ab Occidente Ventus, cadente *Mercurio*: Vehementissimus autem aderat Turbo è Septentrione xxiv circa Meridiem. Aër fuit siccus & frigidus.

Pluvia $\overset{\prime}{\overline{1}}$. 12. 14. $\overset{\prime\prime\prime}{\overline{15}}$. 16. 22. $\overset{\prime}{\overline{23}}$. 24. $\overset{\prime}{\overline{26}}$.
Dig. Dec.
27. 28. 30. 31. Nix. 11 = 2.092.

Rigidum Gelu 10——13. Ventus plerumque N E. Procellæ 16. 17. 24.

☿ Altitud. maxim. 17. 30,2. N N E 3^{x}. } media 29. $7\frac{7}{31}$.
——— minim. 15. 29,0. S E 3^{x}.

Dies frigid. 11. 66. N 1. } media Therm. Altitud. 54.
- - tepid. 31. 49. W S W 1.

Gravis

Gravis adhuc ſævit *Rheumatiſmus* & Arthritis; nec cruciatus magis obſtinatos memini nec Arthritidem magis *anomalam.* Tuſſes *orthopnoicæ*, moleſtiſſimæ, plurimos corripiunt, lentâ ſæpe cum Febre; ſputa ſunt maximè viſcida & excreatu difficillima. His, Venæ Sectione peractâ, Potio larga, diluens, calida, Detergentia dein ex Oxymelite Scillino, Gum. Ammoniaco, Flor. Benzoes, *&c.* opitulantur, *epiſpaſticis* non rarò admotis. Nihil magis fuit Tuſſi Levamento, nihil tutius, Elixir Aſthmat. le Mortii & Pilul. Mathæi. At hic notandum, quod perpetuum eſſe debet, ubi Attenuantia & *Volatilia* liberè exhibentur, & *Veſicatoria* iterum atque iterum applicantur, multis Diluentibus utendum eſt: Lympha diſſipatur aliter, Cruor verò incraſſatur nimis & acrior evadit, unde neceſſariò Inflammatio & Febris augentur.

APRILI.

Siccus fuit & tenuis Aër durante Aprili, ac ſæpe frigidus, imò Die xiii ipſa Glacies: Ventus ab Oriente plerumque, medio quidem Menſe ad Septentrionem flectens, ſub Finem verò ad Auſtrum. Statio *Baroſcopii* alta manebat ab xi ad xxix. Magna Roratio, ac Pruina nonnunquam à xiii ad xix, Cœlumque ſerenum.

Dig. Dec.
Pluvia 1. 2. 7—$\overset{''''}{\overline{10}}$. $\overset{'}{\overline{25}}$. 27—$\overset{'}{\overline{30}}$. = 1.692.
AB. 11. 10. p. m. N N E. 2—— levis 21. N W 1. Procella 9 Nocte S E.—25. E S E.

☿ Altitud. maxim. 16. 30, 1. E N E 1. } media 29. $6\frac{14}{30}$.
——— minim. 25. 29, 1. E S E 4. }

Dies frigid. 13. 57. E b N 1. } media Therm. Altitud.
- - tepid. 29. 40. S S W 1. } $46\frac{29}{30}$.

Eryſipelas

Eryſipelas & puſtuloſa Febricula frequens. *Variolæ* paſſim. Tempeſtas infeſta Tabidis, his præcipuè, qui, elapſis Menſibus, Febre lentâ pulmonariâ correpti, ad Phthiſin olim fuerant proclives.

MAIO.

Hujus Menſis Initio, labente *Barometro*, Pluvia, frigidaque Tempeſtas; Die octavo, benè Mane, etiam ſtagna Glacie fuere aſtricta: Veſperi autem ejus Diei Fulgura ſæpe, at ſine Tonitru prorsùs. Cœlum deinceps varium, variuſque Ventus; à xvi ad Finem uſque Aquilo ſæpe, Subſolanus ſæpiùs, Mercurium ſuſtulerunt, *Atmoſphæræ* porrò Siccitatem & Apricitatem reddiderunt.

Pluvia. $\overline{3}$'''—$\overline{5}$'. 6. 10. $\overline{12}$'. 14. 19. 20. $\overline{24}$'.
Dig. Dec.
= 1.560.
Levis *AB*. 6. 10. p. m. N b W 3.

☿ Altitud. maxim. 8. 30,0. N W 1. } media 29. $6\frac{18}{31}$.
——— minim. 5. 29,1. W S W 3. }
Dies frigid. 8. 54. W N W 1. } media Therm. Altitud.
- - tepid. 28. 35. E b S 1. } $41\frac{26}{31}$.

Febres *peripneumonicæ* & *eryſipelatoſæ*. *Variolæ*, ac Febriculæ cum Puſtulis *rubeoloſis* (vulgò *the Chicken-Pox*) paſſim, Tumores quoque Pedum urentes, at recedentes brevi.

JUNIO.

Nulla fuit *Baroſcopii* Elevatio notabilis toto Junio: medio quidem menſe Statio humilis, haud

haud exiguâ tunc ruente Pluviâ. A xii ad xxiii Aër erat valdè craſſus, ac humidus, dum Africus ſæpe afflabat, intercurrente nonnunquam Malaciâ: Initio autem & Fine Subſolanus. Magna ſub Finem Roratio.

Pluvia 2. $\overset{\prime\prime}{\overline{3}}$. 7. 8. $\overset{\prime}{\overline{11}}$. $\overset{\prime\prime}{\overline{12}}$——14. 16. $\overset{\prime\prime\prime}{\overline{17}}$.
Dig. Dec.
22.= 1.662.

☿ Altitud. maxim. 26. 29,9. N 1. } media 29.6$\frac{3}{30}$.
——— minim. 13. 28,7. S 3. }

Dies frigid. 4. 40. E 3x. } media Therm. Altitud. 32$\frac{16}{30}$.
— tepid. 29. 29. E 1. }

Eryſipelas & *Variolæ epidemicæ*. Febres intermittentes, remittentes præcipuè, lentæ, *nervoſæ*, frequentes. *Cephalalgiæ* & Mania paſſim. Tuſſes inter Pueros.

JULIO.

Incipiente Julio ſerena ſatis effulſit Tempeſtas; Ventus orientalis iſque velox admodùm; à iv Die ad x, ſæpe vehemens, ſidente Mercurio; inde ad Auſtrum deflectens *Barometrum* uſque depreſſit, *Atmoſphærâ* factâ nebulosâ, ac humidâ valdè: ſub Finem aliquanto reſurgebat flante Favonio. Rara fuit apricitas poſt Diem ſextum, etſi Tempeſtas erat æſtuoſa valdè.

Pluvia $\overset{\prime}{\overline{7}}$. 9. 11. 16—$\overset{\prime}{\overline{18}}$. 21. 23. $\overset{\prime}{\overline{24}}$. $\overset{\prime}{\overline{25}}$.
Dig. Dec.
27. 28. $\overset{\prime\prime\prime}{\overline{31}}$ = 1.918.

Ventus turbineus & Tonitru 7. Nocte E. Fulgura 15 Nocte.

☿ Altitud.

☿ Altitud. maxim. 3. 29,8. E b N 1. } media 29. $4\frac{2}{3}$.
——— minim. 25. 29,0. S b E 3x. }
Dies frigid. 8. 36. E b N 3. } media Therm. Altitud.
— æstuos. 22. 22. Malacia. } $28\frac{22}{30}$.

Variolæ multos invadunt.— Porrò toto hoc Mense Febris putrida, lenta, sub Finem remittens, tandemque intermittens, fuit maximè *epidemica* in hac Regione. Caput, Stomachus & Lumbi laborabant potissimùm, quasi ingruentibus *Variolis*, magna cum Oppressione Pectoris, Suspiriis & gravi Languore: talis fortè affectus nomen dedit Febri *variolosæ* † Sydenhamii. Pueri, Juniores, Fœminæ, Infirmiores, hac Febre præcipuè fuere correpti. Sanguis eorum detractus raró viscidus erat; Urina cruda plerumque, ac subtenuis, cum cineritia, mucosa & imperfecta *Hypostasi* sæpe, quasi ex Polline farraceo (Ὑπόστασις Κειμνώδης Hippocratis:) quo Sedimentum perfectius, eo major Spes salutis effulsit. Lingua, non arida valdè, glutinoso quodam & subfusco obducta fuit Mucore. Sub morbi Finem *Diarrhœa*, aut cruenta nonnunquam *Dysenteria* (præsertim si Vomitus non fuerat Initio Arte promotus) urgebat maximè, imò quibusdam erat exitio. Rubræ autem *Petechiæ*, Pustulæ *miliares*, rubræ, urentes, aut graves erumpentes sudores, morbum *sæpissimè* solvebant penitùs.

Venæ Sectio raró, nisi Morbi Initio, profuit; Vomitoria verò erant pernecessaria: *epispastica* dein frequentia, & gradatim admota, lenia intereà *Cardiaca*, Cinnabar, *Paregorica*, sero Lactis Canariensi

† *Sect.* iii. *Capit.* 3.

Canarienſi & Potione dilutâ, ſubacidâ, largiùs epotis, fuere valde utilia. Quamprimùm Coctionis Signa, Urinâ nempe ſubſidente & remittente Febre, apparebant, Cortex Peruvianus juvabat apprimè. Sin autem Statu Morbi Coma, aut Delirium, acceſſerint, Opus fuerit extemplo Cucurbitulis ſcarificatis, Humeris Cervicibuſque affixis, Sanguinem detrahere, applicando mox *Epiſpaſtica* ponè utramque Aurem præcipuè, aut Capiti deraſo; injecto protinùs *Enemate* laxante.

Utcunque lenia Purgantia, ex Rhabarbaro potiſſimùm, Morbi reliquias putridas ſub Finem expurgabant percommodè; *Draſtica* tamen, aut *Aloëtica*, peſtiferos omninò habuerunt Effectus: quorum nempe Uſu intempeſtivo vim magnam Sanguinis dejectam vidimus, & horrenda excitata Tormina: imò poſt *Catharſin*, etſi valdè lenem, Hauſtus *paregoricus* erat omninò neceſſarius.

Quamplurimi hoc Morbo correpti fuerunt, pauci verò periêre.

AUGUSTO.

Parùm utique Pluviæ durante Auguſto; Initio quidem & ſub Finem aliqua decidit, tunc quoque è madido Noto craſſus influxit & valdè humidus Aër. A x° ad xxiv fervida ac aprica Tempeſtas, Subſolano plerumque afflante placidè. Haud inſignis erat elevatio, aut depreſſio, *Barometri* hoc Menſe.

Pluvia

Pluvia 1. 3. 5. $\overset{I}{6}$. 9. 24. $\overset{II}{26}$. 27. $\overset{I}{29}$. 31.
Dig. Dec.
= 1.002.

Magna ſæpe Roratio Menſe medio. Tonitru è longinquo ab Occidente 20. 23.

☿ Altitud. maxima 16. 29,9. E b N 1. } media 29. 6.
——— minima 6. 29,2. W N W 2. }
Dies frigid. 8. 37. N N W 1. } media Therm. Altitud.
— fervid. 23. 18. Malacia. } 28 $\frac{8}{30}$.

Febris *epidemica* perdurat adhuc: medio autem Menſe Puſtulæ rubræ, *miliares*, longè erant frequentiores quàm Menſe proximè elapſo. *Variolæ* mali admodùm moris ſæviunt. Scabies jam plurimos infeſtat, eos præcipuè, qui ab *epidemica* Febre convaluerant.

SEPTEMBRI.

Hoc Menſe ruebant Vapores, quos fervor Æſtatis excitaverat, in Pluvias nempè graves & perpetuas reſoluti; Aër interim erat maximè craſſus ac humidus: rara Apricitas, *Barometer* demiſſus valdè, Vulturnus fere aſſiduè à ſecundo Die àd decimum ſextum, iſque non rarò vehemens; exin ad Finem uſque Libs furens ſæpe.

Pluvia $\overset{III}{2}$. $\overset{I}{4}$. $\overset{II}{6}$. $\overset{III}{12}$. 15. $\overset{IIII}{16}$———19$\overset{II}{}$. $\overset{II}{21}$.
$\overset{I}{22}$. $\overset{II}{23}$.——$\overset{IIII}{}$——$\overset{III}{30}$= 6.498. Dig. Dec.

Procella 8. Nocte. S E b S—21. S S W. —22. W S W. Turbo 10. E b N. *AB.* 12. E b S.

☿ Altitud. maxim. 3. 29,5. E b N 1. } media 29.2$\frac{14}{24}$.
——— minim. 16. 28,7. S S E 3. }
Dies frigid. 23. 42. W S W 2. } media Therm. Altitud.
— tepid. 1. 28. W 1. } 32$\frac{14}{24}$.

Variolæ adhuc malignæ graſſantur maximè cum Maculis purpureis, ſæpe etiam nigris, interſperſis: Statu morbi Puſtulæ nigreſcunt, aut crudo diffluunt *Ichore*. Cruſtæ nigræ diu admodùm, etiam convaleſcentibus, adhæreſcunt: *Criſis* in *Confluentibus* difficillima, nec Febri ſæpe Finis eſt niſi poſt xvii, ſæpe non niſi poſt xxi, Diem; Vermibus perſæpe ex Alvo dejectis.— (B) Febris *epidemica* etiamnum perdurat, rariùs autem.

OCTOBRI.

Initio Pluvia, tunc Apricitas, ſurgente *Mercurio*; derepentè autem cecidit: à xv ad xxiv Pluvia perpetua, Vento ſubinde ex Plagis auſtralibus furente: à xxiv tamen ad ipſum Finem inter Boream & Vulturnum conſtitit, parcâ cadente Pluviâ.

Pluvia $\overset{////}{1}$——$\overset{///}{5}$. 6. 9. $\overset{/}{11}$. 12. 15. $\overset{/}{16}$.——
$\overset{//}{19}$. $\overset{//}{20}$. $\overset{////}{22}$. $\overset{/}{23}$——26. 31. = Dig. Dec. 3.985.

Procella 11 Nocte. S W — gravis cum Fulgure & Tonitru 19 Nocte. S S W.——mane E S E. Grando 12. 20. 21. *AB*. 14. N W 1.

☿ Altitud. maxima 8. 30,0. Malacia. } media 29. 4$\frac{26}{27}$.
——— minima 19. 29,0. S S W 4. }

Dies

Dies frigid. 14. 55. N W b W 1. Pruina mane. } media Therm. Altitud. $43.\frac{18}{27}$.
— tepid. 9. 34. S W 3.

Sæviunt adhuc *Variolæ epidemicæ*, non hìc solùm, sed undique ferè; eæque sæpe malignæ & atræ, quarum Crustæ nigræ, diu adhærentes, Faciem deturpant maximè.

Febris *secundaria* solito vehementiùs urget, ac perdurat diutiùs; non raró ad vigesimum usque Diem & ultrà, pluresque sub Tartara mittit. Ad hanc veró arcendam nihil successit feliciùs, nihil optatius, repetitis *Catharticis*, adjecto interdum Calomelane; *Paregoricis* veró interpositis subinde. Hoc non solùm in carissimis meis Liberis expertus sum, sed in quamplurimis aliis, faustissimo utique Eventu; sane vix ulla alia Medicina profecit.

Qui vult de hoc Argumento plura, adeat Epistolas viri, dum viveret, undique perdocti, JOANNIS FREIND; nec non illustrissimi RICARDI MEAD, aliorumque doctissimorum Medicorum, unà conscriptas: etiamque, si non pigebit, quæ & * ipse de hac Re olim disserui.

Vix quicquam profectò in his *Variolis* magis funestum observavi, quàm Rigores accedentes, aut Horrores, in ipsa Morbi 'Aκμῇ: Symptomata utique in isto Morbo, isto Tempore, atro semper Carbone notanda!

Febris lenta, *nervosa*, jam fere cessavit penitùs.

F 2 NOVEMBRI.

* *Act. Philosophic. Anglic.* N°. 390.

NOVEMBRI.

Totus Mensis fuit procellosus admodùm, ac maximè pluviosus; Libs sæpe furebat & Auster: hinc *Baroscopium* subsedit plurimùm. Maximæ sunt Inundationes undique.

Pluvia $\overset{/}{1.}$ $\overset{//}{2}$—$\overset{///}{4.}$ 6. $\overset{////}{7.}$ $\overset{/}{8.}$ $\overset{//}{9}$ $\overset{//}{11}$—$\overset{//}{13}$—$\overset{/}{16.}$ $\overset{//}{18.}$ $\overset{/}{19.}$ 20. $\overset{///}{23.}$ $\overset{////}{24.}$ $\overset{/}{25.}$ $\overset{//}{26.}$ 27. $\overset{/}{30.}$=6.333. Dig.Dec.

Procella 2. S S W—6. Nocte. S W—18. & 19. Nocte. S W—24. Nocte. S b W—27. multo mane W N W. Magnum Lumen boreale 5° H x. p. m. W N W. 1.

☿ Altitud. maxim. 22. 30,0. W N W 1. }
—— — minim. 25. 28,7. S W 3. } media 29.4.$\frac{26}{29}$.

Dies frigid. 21. 56. N W 1. }
—tepid. 3. 40. S S W 3. } media Therm. Altit. 47.$\frac{24}{29}$.

Variolæ epidemicæ adhuc.——Febricula *catarrhalis* cum importuna Tussi, levi *Dyspnœâ*, *Anorexiâ*, Languore & Doloribus *rheumaticis*, sævit passim; cum autem solito vehementior est, in notham abit Pleuritidem, aut Peripneumoniam: at ex facili abigitur plerumque Missione Sanguinis, ac *Emetico* leni; unum, alterumve, posteà applicando *Epispasticum*, & tunc exhibendo Diluentia, blanda *Sudorifera*, *Papaverina*, &c. inter quæ, Sp. Volat. Oleos.—C. C. Elix. Asthmat. ex sero Lactis Canariensi diluto, tepido, profuerunt maximè.

DECEMBRI.

DECEMBRI.

Perduravit nimbosa valdè & pluvia Tempestas Diem adusque decimum Decembris, Libanoto fremente; inde verò fortis ab Oriente Ventus *Mercurium* erexit plurimùm, sudo nonnunquam consequente: à decimo nono deflexit rursùs ad Austrum per aliquot Dies, & multa Pluvia cecidit. Ad Finem Mensis Apricitas. Aër per totum crassus maximè & humidus, ac solito tepidior, nempe ut in superiore Mense fere.

Pluvia 1—3.—5.—7—9. 11—13. 18—20. 21. 23. 24. 25. 28.=4.180. Dig. Dec.

Grando vehemens 3. a. m. Nix. 16. E N E 1. Gelu 15. 16. Procella 3. Nocte. S W—5. S S W. Permagnus Maris Æstus 8. S S W 3.

☿ Altitud. maxim. 16. 30,2. E N E 1. } media 29.6 $\frac{2}{30}$.
——— minim. 1. 29,0. S W 3.

Dies frigid. 16. 63. } media Therm. Altitud. 51. $\frac{17}{30}$.
—— tepid. 8. 44. S 2.

Tusses, Febris *catarrhalis* & *Variolæ* adhuc *epidemicæ*: Mania solito frequentior.

Tota Pluviæ Quantitas, Anno MDCCXXIX.
Dig. Dec.
33.055.

Notæ breves.

(A) Haud rarò equidem notavi, verno præſertim Tempore, Glaciem, etſi *Thermometrum Hauksbeianum* fuit ad 55 ſolùm; mediâ autem Hyeme nullam, cùm tamen ad Gradum 65 & ultrà deſcenderit: quod quidem, Februario elapſo, Diem inter decimum ſeptimum & vigeſimum primum contigit: tunc enim vix ulla, vel leviſſima, Glacies erat, quamvis *Atmoſphæra* erat valdè frigida, Ventuſque fortis ab Oriente Spiritum *Thermometri* depreſſerat ad 67 uſque.—Notante clariſſimo Cyrillo Act. Philoſoph. Anglic. N° 424 & 430; cùm Spiritus Therm. Haukſbeian. eſt ad 55 tantùm, Gelu adeſt Romæ plerumque.— † Gradus adeò Frigoris, quo Glacies producitur, non videtur fixus & certus; quod ſanè haud leve Argumentum eſt Congelationem non à ſola Privatione Motûs, aut Caloris, pendere ‡.

(B) Annon humida calidaque Temperies Aëris, Æſtate prægreſsâ, Fibras relaxando plurimùm Sanguinem atque Lympham ad Lentorem nimium diſpoſuerat? Olea verò Saleſque Corporis ad Acrimoniam juſto majorem? Idque præcipuè cùm & iſtis acceſſerit *Atmoſphæræ* Preſſura ſolito plerumque minor? Eſtne ergo manifeſta ſatis Febris hujus, & *Variolarum* malignarum, unà graſſantium, Cauſa?

Per talem *Atmoſphæræ* Conſtitutionem Morbi contagioſi haud dubio propagantur maximè; tunc

† Vide *Prolegom.* p. xvi. ‡ *Ibid.* p. xiii.

tunc enim Latrinæ, Mephitides & putrida omnia, longè pejùs fœtent: imò Animalium Caro, bubula ſcilicet, aut ovilla, longè citiùs corrumpitur quàm ſicco durante, ac frigido, Aëre, qui impura & morbida *Effluvia* excitat altiùs diſſipatque. Cùm verò circumvolitent, imò quaſi Terræ Superficiem circumvallent, Quantitate multò majore hauriuntur, non ſolùm ipſo cum Spiritu, ſed & per omnes etiam Corporis *Poros*: neque enim jam *Atmoſphæræ* Pondus idoneum, & debita Fibrarum Vis, ſatis validè impellunt Humores, aut Contagia propellunt; quo plus Virûs autem excipitur, eo pejores edit Effectus. Frigida contrà, vel procelloſa, Tempeſtas, aut Contagem arcet, aut peſtilentem diſpellit Auram.

Quinetiam perdurante Aëris Conſtitutione calidâ, ac humidâ, Humores ipſi Corporis Lentorem nimium contrahunt & Acrimoniam: unde Contagii Vim tunc accipiunt promptiùs. Multum utique facit inſtans Sanguinis ſtatus ad promovendum, aut arcendum, Veneni Effectum. Hunc Vipera mordet, aut rabidus Canis, illumque itidem; alterum cita mors abripit, alter vix quidem ægroteſcit. Hinc hyberna Frigora non ſolùm Febribus contagioſis obſtant, quatenùs Aërem faciunt puriorem, ſed & Fibras Fluidaque Corporum noſtrorum corroborando minùs obnoxia Peſtilitati reddunt: atque ideò quoque Medicamen, quod hoc efficere poteſt; quale quidem eſt Cortex Peruvianus cum *Alexipharmacis* idoneis & *Stomachicis*, optimum proculdubio *Prophylacticum* erit. Ego uti ſoleo Tincturâ Quinquinæ cum Cortice Aurantiorum Hiſpalenſium & Radice Serpentariæ Virginianæ ex Vino Hiſpanico, aut Spiritu Vini Gallici.

CONSTITUTIO AËRIS, &c.

Anno MDCCXXX.

JANUARIO.

INCIPIENTE Anno insignis *Barometri* Altitudo sudum fecit Cœlum &, Boreâ assiduè perflante, frigidum: *Atmosphæra* interim fuit tenuis & sicca, at nonnunquam glacialis quædam Nebula omnia Gelu quasi incrustabat, Die duodecimo potissimùm. Sub Finem Mensis, vergente ad Occasum Vento decidit *Mercurius*: ad ipsum verò Finem resurgebat, quod Serenitatem reduxit & Gelu.

Pluvia 14. 17. 20—24. 27. $\overset{1}{\overline{28}}$. 29. Nix 4.
Dig. Dec.
= 0.666.

☿ Altitud. maxim. 10. 30,6. E N E 1. } media $30.0\frac{5}{30}$.
——— minim. 28. 29,4, S W 3. }

Dies frigid. 12. 70. Malacia. } media Therm. Altitud. 59.
— tepid. 28. 52. S W 3. }

Variolæ sæviunt adhuc, haud tamen ita lethales: Febris *catarrhalis* plures adhuc infestat. Paroxysmi graves asthmatici frequentes.

FEBRUARIO.

FEBRUARIO.

Durante Februario Ventus ab Occidente, aut Meridie, frequens Pluviam demiſit & *Baroſcopium*; exeunte autem Menſe Aquilo Glaciem, Grandinem, Nivem, miro quodam Modo; pulchrâ nempe Apricitate intercurrente ſubinde, maxima cum Aëris Tenuitate & Siccitate, induxit: delabente tamen uſque *Barometro*.

Pluvia 2—$\overset{///}{4}$—6. $\overset{//}{8}$ $\overset{/}{11}$. $\overset{/}{13}$. 15. 16. 18. 20.
Dig. Dec.

Nix 8—perpetua 27. Grando 14. 24=2.315. Lumen boreale permagnum 23. H. 9. p. m. N b E 1.

☿ Altitud. maxim. 1. 30,1. E b N 1.
——— minim. 27. 28,8. E N E 2. } media 29.5$\frac{23}{28}$.

Dies frigid. 1. 66. E b N 1.
— tepid. 20. 48. W 1. } media Therm. Altit. 52.$\frac{15}{28}$.

Variolæ adhuc *epidemicæ*, ſed diſtinctæ, & rarò mortiferæ: Pleuritis & Peripneumonia paſſim. Morbi colici graves ſub Finem Menſis, ab eadem fortè (A) Cauſa, quæ fuit Pleuriditis: utriſque enim Miſſio Sanguinis profuit maximè; Cruorque æquè viſcidus ex Colicis, ac ex *Rheumaticis*, aut Pleuriticis effluxit. Lenia tantùm & *antiphlogiſtica Purgantia* juvabant, nocebant prorsùs *Draſtica* & Medicamenta calidiora; imo horrenda ſæpe excitabant Tormina, ac Urinam ſupprimebant penitus: *Clyſmata* utique & Fomenta emollientia inveni utiliſſima.

MARTIO.

MARTIO.

A quarto Martii Die octavum aduſque Auſter nimboſus Mercurium maximè depreſſit, plurimâ ruente Pluviâ ; inde ad decimum quintum nulla, niſi decimo, afflante plerumque Favonio : tunc cadente rursùs Barometro Pluvia quoque deſcendit uſque ad vigeſimum primum : ſub Finem verò reſurgebat Barometer, licet Ventus variabat quotidie.

Pluvia $\overset{''}{3}$. $\overset{''}{4}$. $\overset{'}{5}$. $\overset{'}{6}$. $\overset{'''}{7}$. 10. 15. $\overset{''}{17}$. $\overset{''}{18}$. $\overset{''}{19}$ Dig. Dec.
—$\overset{''}{21}$. $\overset{'}{25}$. 26. 28. 29. Grando 5. 23.=3.442.
Levis *AB*. 9. H. 11. p. m. Malacia. Procella graviſque Pluvia 6. ſera Nocte. S S W.

☿ Altitud. maxim. 31. 29,9. N 1. }
——— minim. 7. 28,5. S b W 3x. } media $29.4\frac{1}{3}\frac{2}{1}$.
Dies frigid. 1. 63. N N W 1. }
— tepid. 13. 42. Malacia. } media Therm. Altit. $49\frac{2}{3}\frac{2}{1}$

Variolæ adhuc *epidemicæ*, at Ruri maximè. Morbi colici graves paſſim ; necnon Peripneumoniæ Affectibus *nervoſis* ſtipatæ, ſub Finem Menſis præcipuè.

APRILI.

Ab ipſo Initio Aprilis ad decimum octavum Diem varia fuit Cœli Facies ac Tempeſtatis, variante paululùm ſubinde *Baroſcopio* : tunc Subſolani Afflatus Nubes diſpulêre & Pluviam, *Atmoſphæra* quoque ſicca facta eſt & tenuis valdè.

Malacia

Malacia interfuit frequens hoc Mense, plurimo tum Noctu decidente Rore.

Dic. Dec.
Pluvia 3′. 7′. 9′. 11″. 13. 16″.—18=1.258.
Tenuis Glacies mane 20. E b N 1. Levis *AB*. 1. Malacia—3. W N W 1.

☿ Altitud. maxim. 20. 30,1. E b N 1. } media $29.7\frac{10}{29}$.
——— minim. 17. 29,3. W S W 2. }

Dies frigid. 4. 52. N W b W 2. } media Therm. Altitud. $43\frac{6}{29}$.
— tepid. 28. 37. Malacia. }

Morbus colicus & *Variolæ* adhuc passim. Febres *nervosæ*, remittentes, intermittentes, levi sæpe Delirio accedente, frequentes. Tumores Capitis *erysipelatosi*, medio præsertim Mense: sub Finem Tusses, Pleuritides, Peripneumoniæ, & veræ, & nothæ.

MAIO.

Fremuit ab Oriente, aut Septentrione, Ventus, accedente magnâ *Atmosphæræ* siccitate, donec octavo Die, stagnante Aëre, Pluvia decidit: ab undecimo ad vicesimum incerta admodùm & pluvia Tempestas, declinante *Barometro*, humidoque facto Aëre; dehinc, etsi Pluvia fuit parca, Tempestas haud aprica sequuta est.

Pluvia 8′. 11. 13′. 14′. 15. 17′. 18″. 19. 23′.
Dig. Dec.
25. 28.=1.604.

☿ Altitud. maxim. 1. 29,8. E b N 3. } media $29.5\frac{7}{30}$.
——— minim. 19. 29,0. S 2. }

Dies frigid. 3. 46. N b E 2. } media Therm. Altitud. $37\frac{21}{30}$.
— tepid. 31. 30. N W 1. }

Febres

Febres intermittentes & remittentes cum profusis Sudoribus jam grassantur, quibus, in Paroxysmis, accedit sæpissimè aut Delirium, aut *Diarrhœa:* hæ, vel ex levi Errore, in continuas malignas, *nervosas*, transibant haud infrequenter. Crebræ quoque hoc Mense fuere Febres *rheumaticæ*, pleuriticæ, peripneumonicæ; facilè autem & abundè (B) expectorabant Sputa flava, subrubicunda, eaque brevi *judicatoria*; adeò ut, nisi ipso Morbi Initio, Venæ sectionem, saltem repetitam, haud desiderarent.

JUNIO.

Prævaluit hoc Mense Ventus occidentalis, nunc ad Austrum, nunc ad Septentrionem flectens; & medio & exeunte Junio Aër valdè humidus: nulla fuit notabilis *Barometri* elevatio hoc Mense.

Pluvia 6—$\overset{//}{\overline{9}}$. $\overset{//}{\overline{10}}$. $\overset{/}{\overline{11}}$. $\overset{/}{\overline{12}}$. $\overset{//}{\overline{15}}$. 17. 18. 24.
Dig. Dec.
26—28 = 1.715.

☿ Altitud. maxim. 1. 29,8. N W 1. }
—— minim. 15. 29,1. S W 1. } media $29.5\frac{16}{30}$.

Dies frigid. 10. 41. W N W 1. }
—calid. 28. 28. Malacia. } media Therm. Altit. $33\frac{8}{30}$.

Jam fere vanescunt penitùs Febres *συνεχέες*: vix ullæ nisi de Languore Virium Querelæ, quod inter omnes.

JULIO.

Spiravit usque ab Occidente Ventus, is verò lenis, & paulò magis vergens ad Austrum, toto Julio, Malaciâ sæpe interveniente: eadem pene, quæ in superiore Mense, Tempestas, ni quòd *Atmosphæra* magis humida esset, tepida & nebulosa, sub Finem Mensis præsertim.

Pluvia $\overset{/}{1.}$ $\overset{////}{7.}$ 8. 10. 16. 25—$\overset{/}{28.}$ $\overset{///}{29.}$ 31.
Dig. Dec.
= 2.050.

Tonitru è longinquo 1. Fulgur & Tonitru cum gravissima Pluvia. 7. W 1.

☿ Altit. maxim. 15. 29,9. Malacia. } media $29.6\frac{2}{31}$.
—— minim. 29. 29,3. W S W 2. }

Dies frigid. 2. 40. N N W 3. } med. Therm. Altit. $31.\frac{17}{31}$.
— calid. 22. 27. Malacia. }

Variolæ mali admodùm Moris per totam fere Cornubiam: maximæ de Languoribus Querelæ undique, ac plurimi *hysterici* & *hypochondriaci* Paroxysmi. Exeunte Mense Icterus frequens valdè, ac plures Febres lentæ; aliquæ *miliares*. Jam Lues bovina grassatur.

AUGUSTO.

Ab initio Augusti ad Diem decimum septimum Ventus fuit varius, plerumque verò ab Occidente; tunc orsus est Aquilo, sudo consequente Cœlo: inde Boreas, aut Vulturnus ad ipsum Finem. Aër fuit hoc Mense humidus sæpe

ſæpe & nebuloſus; à decimo ſeptimo tamen ad viceſimum tertium ſatis ſiccus.

Pluvia $\overset{I}{1.}$ 6. 9. $\overset{II}{14.}$ 15. 23. $\overset{II}{26.}$ 27. 29. $\overset{III}{30.}$
Dig. Dec.
= 1.538.

Magna *AB*. 28. E 2. Fulgur & Tonitru è longinquo 26.

☿ Altitud. maxim. 18. 30,0. N 1. } media 29.6.
——— minim. 26. 29,2. S S E 2.

Dies frigid. 24. 39. E N E 1. } media Therm. Altit. $29\frac{20}{31}$.
—calid. 12. 22. Malacia.

Morbus regius frequens etiamnum cum Febricula & gravi nonnunquàm *Hæmorrhagia. Variolæ* adhuc in Vicinia Cornubienſi; perpauci aliter Morbi.

Septembri.

Multa Pluvia decidit inter quartum & decimum quintum Diem Septembris, Vento interim variante quotidiè; poſt id Tempus Eurus ferè perpetuus, at Pluviæ parum, quamvis Cœlum fuit plerumque nubilum, & Aër ſæpe valdè humidus. Maxima Roratio à decimo ſeptimo ad viceſimum quartum.

Dig. Dec.
Pluvia 4. $\overset{I}{5}$—$\overset{II}{10.}$ $\overset{II}{11.}$ $\overset{I}{12}$—15. 26. = 2.068.

Levis *AB*. 24. E b S 1—27. N N W 1—magis lucidum 26. Malacia.

☿ Altitud. maxim. 18. 30,0. E 1. } media $29.5\frac{23}{29}$.
——— minim. 11. 28,8. S W 3.

Dies frigid. 18. 45. Pruina. } media Therm. Altitud. $34\frac{14}{29}$.
— tepid. 6. 29. S 2.

Plures

Plures *Apoplexiâ* & *Paralyſi* correpti ſunt. Mulieres multæ Tumore Crurum *eryſipelatoſo* vexantur: Tuſſes & Coryzæ ſub Finem frequentes.

OCTOBRI.

Perflavit Diem aduſque octavum Ventus orientalis violenter, quarto autem & quinto vehementiſſimè; adeò ut omnes fere Arbores, ictas quaſi Fulmine, Foliis ſpoliaverit; imò plures evertit funditùs. Poſteà multo lenior ab Occaſu, aut Meridie, ſucceſſit Ventus, Finem aduſque durans, multâ interim ruente Pluviâ. (C) Tantos excitavit Vapores Procella Menſis initio, ut reddita eſſet inde Atmoſphæra maximè humida; Frondes Arborum Guſtu valde ſalſas deprehendi ad tertium & ultra à Littore Lapidem: adeò Mare perturbavit.

Pluvia 6. $\overset{/}{7}$. $\overset{/}{8}$—10. $\overset{//}{12}$. $\overset{/}{14}$. $\overset{//}{17}$. $\overset{///}{18}$—$\overset{//}{23}$ —25. $\overset{//}{28}$—$\overset{//}{30}$. = 3.372. Dig. Dec.

Procella 3. E 4_x—4. E 4^x—5. E b N 4^x.

☿ Altitud. maxim. 16. 29,8. W 1.
——— minim. 5. 29,1. } media 29.4 $\frac{8}{50}$.

Dies frigid. 6. 53. E 3.
— tepid. 15. 38. Malacia. } media Therm. Altit. 41 $\frac{5}{20}$.

Multæ Tuſſes & Affectiones *rheumaticæ* toto hoc menſe, at fere ſine Febre. Morbi colici, *Diarrhœâ* plerumque comitante, quamplurimos invadunt; at longè vehementiùs cùm ſine *Diarrhœa*. Aſthma, & notha Pleuritis, paſſim.

NOVEMBRI.

Novembri.

Initio Mensis horrida Tempestas; primo Die Fulgur cum Tonitru vehemens, gravissimâ ruente Pluviâ, Libs porrò sævissimè persurebat; ab octavo autem magis læta Rerum Facies, *Mercurio* resurgente, ac Favonio flante: decimo sexto tamen Libs recurrit nimbosus & pluvius admodùm; Aër interim maximè humidus. A vicesimo sexto Septentrio perpetuus, qui *Barometrum* reddidit elatum valdè, Aëremque siccum, accedente Gelu.

Pluvia $\overset{////}{1}$—$\overset{//}{3}$—$\overset{//}{5}$. 6. $\overset{//}{8}$. 10. 11. 15. $\overset{////}{17}$. $\overset{/}{18}$. $\overset{//}{19}$. 20. $\overset{//}{21}$. $\overset{/}{22}$. 23. 27. = Dig. Dec. 4.480.

Procella 1. S W 4^x—2. S W 4^x—3. S W b S 4^x—17. S W 4. Nix multa 25. p. m.

☿ Altitud. maxim. 30. 30,4. N 1. ——— minim. 3. 28,9. S W b S 4x. } media $29.7\frac{3}{29}$.

Dies frigid. 30. 65. N 1. — tepid. 22. 41. W 1. } media Therm. Altitud. $48\frac{28}{29}$.

Morbi colici plures cum affectibus *rheumaticis*: Gravedines & *Catarrhi* frequentes: *Synochus* putrida passim.

Decembri.

Permagna fuit *Barometri* Altitudo Mense Decembri, Septentrione, Boreâ, aut Euro, afflantibus assiduè.

Incipiente Mense rigidum Gelu, tunc quoque, ac sæpe pòst, serenitas: à vigesimo primo ad

ad Finem usque Aër valde humidus, Pluviâ subinde cadente.

Pluvia 8. 10—12. $\overline{16}$. 23. $\overline{25}$. $\overline{26}$—28. 31.
Dig. Dec.
= 1.190.

☿ Altitud. maxim. 3. 30,5. N b E 2. } media 30.0 21/28.
——— minim. 23. 29,5. S S E 2.

Dies frigid. 2. 68. N N E 1. } media Therm. Altit. 58 24/28.
— tepid. 27. 50. Malacia.

Colica fuit frequens hactenus; *Rheumatismi* porrò cùm Inflammatione multo majore, quàm anteà: Tusses siccæ, laboriosæ cum Tumore Faucium: Peripneumonia passim, sub Finem verò Mensis præcipuè. Febres lentæ, *nervosæ*, per Viciniam, at in Oppido rariùs.

Tota Pluviæ Quantitas, quæ hoc Anno decidit, fuit 25.698. Dig. Dec.

Notationes aliquæ.

(A) Nihil sanè in Artem medicam pestiferum magis unquam irrepsit, quàm generalia quædam nomina Morbis imponere, iisque aptare velle generalem quandam Medicinam. Ita videlicet omnis Dolor Ventris Morbus colicus nuncupatur protinùs; indito sic Nomine, quid ultrà Empirici, Balatrones, id Genus omne, quàm Arcanum quoddam porrigere, aut *Pharmacopœiæ* cujusdam Indicem evolvendo, quærere quid ibi ad Colicen?

 Quid

Quid inde? Elixir Salutis, Tinctur. sacra, Pil. Coch. min. vel è Duob. aut tale quid, exhibetur illicò; seu inflammata sint Intestina, seu constricta *Spasmo*: unde sæpe Toxica potiùs, quàm Remedia, fiunt.——Prudentis autem est Medici primò æstimare Morbi Causam, eumque deinde solvere tentare.———Adeò nimirum ubi sævit abdominis Dolor vehemens, fixus, pulsans, & acris Calor adest, Pulsusque velox & tensus, non protinùs exhibenda sunt acria *Cathartica*: quò plùs enim proceditur, *drastica* urgendo *Pharmaca*, eo vehementiùs furit Morbus, donec supervenit tandem *Ileos* crudelis, *Sphacelusque* demùm lethalis. Sed ante omnia, Sanguis mittendus est, nec parcè nimis: pòst enim Alvus vel leni respondebit *Cathartico*, obserata secùs validissimo. Ubi vero Pituita tenax & acida dominatur, & colicos producit Dolores, Res longè aliter se habet.

(B) In Morbis utique pulmonariis, ubi Excreatio facilis & expedita est satis, adeò non juvat Sanguinis Missio, ut eam sæpe supprimat omninò: nullo ideò Modo indicatur ex Usu fore, nisi evidens adsit *Plethora*, aut vehemens aliquis Dolor, aut *Dypsnœa* gravis, aut sinceri Sanguinis Sputum, urgeat. Audi Coum Senem, Πτύελον χρὴ ἐπὶ πᾶσι τοῖσιν Ἀλγήμασι τοῖσι περὶ τὸν Πλεύμονα καὶ τὰς Πλευρὰς, ταχέως τε ἀναπτύεσθαι καὶ εὐπετέως. Hippocrat. Prognostic. vide & ibidem paulò infra; porrò Coac. Prænotion. 13. Sect. de Pleuritide & Peripneumonia, ex editione Dureti: perpende etiam, quæ Ballonius in Epidemic. de hac Re optimè conscripsit; si is non est, quæ ex eo & Dureto diligenter congessit Baglivius. Appendic. ad Pleuritidem. Tyroni certè medico consulo, ut

ut non audeat tractare Pectoris Morbos, antequam ista probè perlegerit.

(C) Plures utique Vapores excitat Procella quàm vel Sol ardentissimus, potissimùm si à Mari venit: hinc post Procellas graviores Atmosphæra plerumque redditur nebulosa valde, & graves corruunt Pluviæ; condensatis scilicet modò Vaporibus, quos Vehementia Tempestatis dispersefrat undique.

Minutissimæ quidem Aquarum Particulæ, sub Forma Vaporis, per Aërem diffusæ se mutuò fugere videntur; at Frigore condensatæ, vel adversis concurrentibus Ventis congestæ, aut Montibus impactæ obstantibus, in mutuos Amplexus ruunt & decidunt illicò.

CONSTITUTIO AËRIS, &c.

ANNO MDCCXXXI.

JANUARIO.

CUM novo Anno frigidiſſima Tempeſtas invaſit; omnia conſtricta Gelu, Nive omnia plena! Aſperam autem lenivit Brumam continua fere & pulchra ſerenitas. Venti aquilonares dominati ſunt per totum Januarium, perdurante ad Finem uſque rigidiſſimo Gelu; Aër intereà fuit valdè purus & ſiccus. Exeunte Menſe (A) *Barometer* decidit plurimùm, quod demirabar utique; quoniam ex iiſdem Plagis flare perſtabat Ventus: hoc verò accidebat forſan ob Copiam Nivis aliis in Locis delapſæ.

Nix 2. $\overset{\prime}{\underline{3}}$. $\overset{\prime}{\underline{4}}$. 5. $\overset{\prime\prime}{\underline{24}}$. 26. Grando nivoſa 30. 31. Imbres 11. 12=0.622. Dig. Dec.

Fortè vix Dimidium Nivis collectum fuit; Nix nempe in Excipulo congelata, ibique reſtans, Locum haud dedit ſuccedenti, adeò ut plurima eſſet difflata.

☿ Altitud. maxim. 12. 30,3. N E 2. } media 29.9 $\frac{2}{22}$.
——— minim. 28. 29,1. N 1.
Dies frigid. 31. 76. N 2. } media Therm. Altit. 66 $\frac{9}{22}$.
— tepid. 21. 58. Malacia.

Sævit Morbus colicus usque cum acerbo sæpe Dolore *Rheumatico*. Tusses siccæ, laboriosæ, & Accessiones graves *Asthmaticæ*, frequentes, cum Tumore Faucium *anginoso* sæpissimè: his maximè profuit *Hydromel* tepidum, Serum Lactis *Canariense* dilutius cum Elix. Asthmat. aut Pil. Mathæi; interposito nonnunquam Oxymelite Scillino, & applicatis Humeris Cervicibusque *Vesicatoriis*. Cruciavit plurimos plurimùm Arthritis. Variolæ passim in Cornubia.

FEBRUARIO.

Initio Februarii resurrexit *Mercurius*, at Frigus remisit; octavo & nono ab Austro Procella *Barometrum* depressit plurimùm: à decimo octavo ad Finem usque Venti Septentrionales Nubes abegerunt, nullâ omnino decidente Pluviâ; surgente iterum *Baroscopio*.

Pluvia 3. ″4. ″10. ″11. 13. ′14. ′15. 16. 18.
Dig. Dec.

Nix 20. Grando gravis 1.=1.706.

Lumen boreale parvum 19. H. 10 p. m. N b E 1.

☿ Altitud. maxima 2. 30,3. E N E 1. } media 29.6 $\frac{18}{27}$.
——— minima 9. 28,9. S S E 4.
Dies frigid. 1. 73. N N W 1. } media Therm. Altit. 57. $\frac{17}{27}$.
-- tepid. 10. 53. W 1.

Tussis *Asthmatica* frequens adhuc. Pleuritides & Peripneumoniæ haud paucæ. Morbus *anginosus* (*the Strangles* dictus) inter Equos sævit plurimùm.

Martio.

Statio *Baroscopii* toto Martio fuit valde sublimis, Ventus ferme assiduè borealis, Malaciâ tamen sæpissimè intercurrente: Aër purus & maximè siccus, exeunte Mense præsertim: Pluvia parca admodùm, at pulchra plerumque Serenitas.

Dig. Dec.

Pluvia 4. 12. 18. 27. =0.140.

☿ Altitud.	maxim.	2.	30,4.	Malacia.	media $30.0\frac{26}{31}$.
———	minim.	12.	29,7.	Malacia.	
Dies	frigid.	1.62.	N b W 1.		media Therm. Altit. $50\frac{6}{31}$.
- -	tepid.	14: 45.	N N W 2.		

Tusses adhuc & Angina valde frequens inter Equos. Graves Arthritidis Paroxysmi, sævi quoque *Rheumatismi*.

(B) Pleuritides, Peripneumoniæ, Pleuro-peripneumoniæ; Tusses siccæ, asthmaticæ, laboriosissimæ, sunt valde *epidemicæ*; perparcè admodùm expuunt Ægroti, anhelant maximè; multi moriuntur.

Aprili.

Boreas, isque sæpe velox valde, à primo ad duodecimum Diem Aprilis perflavit; Tempestas intereà fuit admodùm serena &, pro Anni Tempore, frigida maximè & sicca: à decimo tertio

tertio ad vicesimum Libs, aut Favonius, Pluviâ cadente & *Mercurio*: recurrebat dein ad Orientem Ventus, vicesimo secundo & tertio valde procellosus, magis pòst vergebat ad Austrum, humescente *Atmosphæra*.

Pluvia 13. $\overline{15}^{III}$. $\overline{16}^{I}$. $\overline{18}^{I}$. 19. 23. 24. 26. 28. Dig. Dec. =1.254.

Gelu 7. 10. 11. Tonitru 18. Permagna *AB.* 26. 10. p. m. N W. 1.

☿ Altitud. maxim. 7. 29,9. E N E 3. } media 29.5.
——— minim. 16. 28,8. S S W 3. }

Dies frigid. 10. 62. N E b N. 2, rigidum Gelu. } media Therm.
-- tepid. 28. 43. E S E 2. ——— ——— } Altit. $48\frac{21}{28}$.

Jam morbus inter Equos evanescit. *Variolæ* passim: Pleuritides & Peripneumoniæ frequentissimè sæviunt, ob Humorum Tenacitatem & difficilem Excreationem Morbus evadit valde periculosus; ubi verò expuitur facilè, brevi sedatur; præcipuè si Sputa mista sunt rufo quodam Sanguine: Spumantia sanè & aquosa minimè laudo.

Maio.

Hoc Mense Subsolanus, aut Vulturnus, flabant majore ex Parte, Libs aliquando, Caurus sæpiùs; ad Finem verò fremebat Aquilo: à decimo nono ad tricesimum primum Aër erat maximè siccus.

Dig. Dec.
Pluvia 4. 5. 6. 8. 10. 16. 17. 22. 24. =0.634.
Fulgur & Tonitru 22. 24. Malacia.

☿ Altitud. maxim. 30. 30,1. N N E 3. } media 29.7.
——— minim. 6. 29,3. S E 1.

Dies frigid. 1. 48. S E. 1x. } media $36\frac{8}{31}$.
- - tepid. 23. 28. N W. 1.

Morbi Pectoris adhuc. *Variolæ sporadicæ*; passim *Erysipelas*; Ischias solito frequentior: Tempestas autem utplurimùm salubris est.

JUNIO.

Procedente Junio Aër fuit valde siccus, Ventus subsolanus, aut arctoüs, Malaciâ non raro intercurrente; sensim autem delapsus est *Mercurius*, Aërque factus est sensim humidior. A vicesimo Libs plerumque regnavit, *Atmosphæræ* Temperiem, ut solet, reddens humidam valde, nebulosam, atque etiam frigidiorem.

Pluvia 10. 16—19. 20. 23. 24. 25. 26.
Dig. Dec.
28=2.148.

☿ Altitud. maxim. 1. 30,0. E. 2. } media $29.4\frac{25}{26}$.
——— minim. 20. 29,1. W S W 1.

Dies frigid. 7. 38. N 1. } media Therm. Altit. $32\frac{5}{26}$.
- - tepid. 20. 29.

Variolæ epidemicæ eæque sæpe mali moris; sub *Crisin* aut Humore crudo plenæ, aut nigram exhibentes Faciem. Erysipelas frequens, cæteroquin Mensis fuit saluber satis.

JULIO.

JULIO.

Haud notabilis fuit *Barometri* Ascensus, aut Descensus, hoc Mense; Ventus inconstans, Malacia porrò interveniebat sæpissimè, multo decidente Rore: Aër utplurimum siccus fuit & non raró valde calidus, præsertim exeunte Mense.

Pluvia $\overset{\prime\prime}{7}$. 8. $\overset{\prime}{15}$. 16. $\overset{\prime\prime}{20}$—23. $\overset{\prime\prime}{25}$. 31.=1.300. Dig. Dec.
Fulgur & Tonitru 31. p. m. S S E 1x.

☿ Altitud. maxim.	10.	29,8.	Malacia.	media $29.5\frac{15}{27}$.
——— minim.	31.	29,3.	S S E 1.	
Dies frigid.	19.	37.	E N E 1.	media Therm. Altit. 27.
-- calid.	30.	21.	Malacia.	

Crebræ adhuc *Variolæ*: Febres intermittentes, tertianæ potissimùm, sub Finem Mensis, at Ruri maximè.

AUGUSTO.

Ventus ab Exortu perflavit toto Augusto fere, Initio ad Septentrionem declinans, *Barometro* tamen haud multùm surgente: sub Finem Vulturnus plurimos attulit Vapores & Pluviam.

Pluvia 1—3. 9. 10. $\overset{\prime\prime\prime\prime}{21}$. $\overset{\prime}{22}$. 23. $\overset{\prime}{25}$. 26. $\overset{\prime\prime\prime}{27}$. 28. 31.=1.988. Dig. Dec.
Levis *AB.* 16. N b E 1. Fulgur & Tonitru 9—21. E S E 2.

☿ Altitud. maxim.	12.	29,9.	N E 1.	media $29.4\frac{12}{30}$.
——— minim.	26.	29,0.	E S E 2.	

Dies

Dies frigid. 12. 38. } media Therm. Altitud. 29.
— calid. 8. 22. N 1. }

Sævæ *Variolæ*, & Febres *miliares* rubræ, *epidemicæ*; Tusses *convulsivæ* inter Pueros.

S E P T E M B R I.

Ineunte Septembri Libs, aut Favonius; ab undecimo Eurus fere perpetuus; Malacia frequens autem medio Mense cum Roratione maxima: ad Initium & ad Finem Aër erat valde humidus.

Pluvia $\overset{I}{1}$. 2. 4. 6. 8. 18. $\overset{II}{23}$. 24. 26. $\overset{II}{27}$.
Dig. Dec.
$\overset{I}{28}$—30. =1.300.

Levis *AB.* 13. Malacia, permagna autem 27. H. 10. Malacia.

☿ Altitud. maxim. 11. 30,0. E 1. } media $29.5\frac{19}{25}$.
——— minim. 27. 29,2. S S E 2. }

Dies frigid. 9. 42. W N W 1. } med. Therm. Altitud. $32\frac{21}{25}$.
- - tepid. 1. 30. S W 1. }

Variolæ passim. Febris *miliaris* cum pravis admodùm Symptomatis haud infrequens. Choleræ plurimæ.

O C T O B R I.

Principio afflavit Zephyrus, Maciâ sæpe interpositâ; ortus est Vulturnus undecimo, qui duravit fere ad Diem vigesimum septimum, flante tamen Borea à vicesimo ad vicesimum secundum: ad Finem Libs infremuit, labente plurimùm *Baroscopio*.

Pluvia

Pluvia 6. 9. $\overset{''}{13}$. $\overset{''}{14}$. $\overset{''}{15}$. 16. $\overset{'}{24}$. 25. 27. $\overset{''}{28}$—$\overset{'}{30}$. 31=2.366. Dig. Dec.

Fulgur & Tonitru 14. Vesperi, Malacia.

Cholera adhuc, Febre sæpe comitante, & non rarò Eruptione *miliari* salutifera : colicus insuper Morbus jam grassatur.

Novembri.

Per Initia Novembris *Barometri* Statio fuit humilis, etsi Eurus Zephyro successit, qui spiravit à quinto ad duodecimum ; à decimo tertio ad vicesimum tertium Corus, aut Favonius, surgente *Mercurio* : inde Boreas, Finem adusque perflans, Nubes dispulit, Aërem siccavit plurimùm, rigidumque Gelu induxit.

Pluvia $\overset{'}{1}$—$\overset{''}{4}$. $\overset{'}{5}$. $\overset{'}{7}$. $\overset{'}{8}$. $\overset{''}{9}$. 10 .14. 18. 20. 22. Nix 28=2.356. Dig. Dec.

☿ Altitud. maxim. 26. 30,2. N E 3. } media $29.6\frac{2}{29}$.
——— minim. 8. 28,7. S E 3. }

Dies frigid. 30. 66. N N E 1. } media Therm. Altit. $50\frac{10}{29}$.
- - tepid. 3. 40. W 1. }

Mensis minimè morbosus: nihil nisi morbus colicus, isque fere à *Pomaceo* novello.

Decembri.

Alta fuit *Barometri* Statio toto fere Mense, flante plerumque Cauro, aut Aquilone ; Libs verò interdum Nubes atque Pluviam invexit.

Gelu,

Gelu, idque rigidum, à decimo nono ad vicesimum sextum, Borea furente; Aër intereà pro Anni Tempore fuit siccissimus.

Pluvia 2. 5—8. 10. 13. 15—17. 25. 28. —30. Grando 7. Nix 26 = 1.452. Dig. Dec.

Levis *AB*. 19. N 1. Procella 13. sera Nocte. N W.

☿ Altitud. maxim. 1. 30,2. N N W 1. } media $29.8\frac{8}{23}$.
——— minim. 6. 29,4. W b S 2. }

Dies frigid. 25. 67. N E 1x. } media Therm. Altit. $56\frac{12}{28}$.
-- tepid. 12. 49. W N W 1. }

Morbus colicus adhuc *epidemicus*; Gravedines frequentes.

Tota Pluviæ Quantitas hoc Anno fuit 17.266. Dig. Dec. at magna pars Nivis, Mense Januario, amissa fuit.

NOTATIONES.

(A) Haud exiguum sæpe, ac subitum, *Mercurii* Descensum notavi, cum instantis *Atmosphæræ* Facies nulla hujus Indicia prodiderit; sed inquirendo diligentiùs, aut vehementes Imbres corruisse, aut Fulmina, inter finitimos reperi: unde circumfusus Aër ad Æquilibrium restituendum illuc ruebat confestim.

(B) Ortum duxisse videntur hi Morbi *inflammatorii* à diuturnâ Frigiditate Aëris ac Siccitate, quæ Fibras tensas nimiùm & Sanguinem plus justo

juſto denſum effecerant. Notavit olim Hippocrates, quod aquilonia Tempeſtas Tuſſes moveat, ac dolores Lateris & Pectoris excitet, Aphoriſm. v. Sect. 3. Ego verò obſervavi ſæpiſſimè, quòd quo ſicciora fuere Tempora, eo parcior Exſcreatio, ac Pectoris Purgatio difficilior evenit; quod tamen in Morbis pulmoneis permagni haud dubio momenti eſt: vix utique feliciter ſolvitur Peripneumonia ſine largâ Sputorum ejectione. Nec id magis promovet aliquid quàm larga & frequens Potatio tepidi alicujus Liquoris *antiphlogiſtici*, nitroſi, leniterque detergentis; præcipuè poſt debitam Sanguinis Miſſionem: quòd ſi minùs ex Voto procedat, Gummi Ammoniacum, Scillitica, Oleoſa, Detergentia, *Mercurialia* idonea, & nonnunquam etiam *Volatilia*, adjicienda ſunt. At bibere affatim tepidè, imò calidè, perpetuum eſſe debet, durante præſertim magna *Atmoſphæræ* ſiccitate: quod & Vapore Pulmones fovet & relaxat, & Sanguinem ſatis fluidum conſervat. "Fervida hæc Liquorum "Potio (ait Baglivi) eſt mihi in Secretis pro "diſſolvendis pertinacibus Viſciditatibus in "Pleuritide epidemica & maligna, nec non in "aliis Pectoris Morbis, à tali Cauſa pendentibus."

At ſi nimia fuerit in Pulmones Deſtillatio, eaque cruda & acris, eam lenire oportet *Opiato* idoneo, quale eſt Syrupus è Meconio, Laudanum, Elixir aſthmaticum, Pilula Mathæi, *&c.* Curſumque Humoris avertere debemus *Epiſpaſticis* admotis; idque præcipuè Suris internis, modò magna adſit *Dyſpnœa* & *Anacatharſis* difficilis: ſunt enim ſalutifera maximè. Vel ipſe Medicinæ Parens Abſceſſus ad Tibias ortos in Morbis

Morbis etiam vehementibus Pulmonis utiles pronunciavit: αἱ ἢ Ἀποστάσιες αἱ ἐς τὰ Σκέλεα, &c. Hippocrat. Lib. Prænotion. Quantus sanè Consensus est has inter Partes ab hoc uno elucet satis; quod, qui ex Asthmate veteri Tumore Pedum hydropico laborant, Asthmate liberentur: sponte autem evanescente Tumore, vel Arte repulso, protinùs anhelant.

Sed ut in Peripneumonicis movere Sputa opportunum est maximè, id in simplice Pleuritide moliri ineptum est prorsùs. Nihil enim hìc æquè juvat ac larga, frequens, & matura Sanguinis Missio, interpositâ quoque multâ, diluente: emolliente Potione; hæc enim Sanguinem diluit & fovet, dum Fibras nimis rigidas relaxat, tandemque coacta resolvit; præcipuè Nitro & Camphorâ rectè assumptis; quibus & subinde rectissimè adjungitur Papaveris Lacryma, ad compescendam nempe Doloris Vehementiam: huic enim inest etiam relaxandi Vis maxima, adeoque in omnibus Morbis, ex nimiâ *stricturâ* (ut Methodici loquuntur) ante omnia juvat. Hinc est quod rapidum nimis Sanguinis Cursum reprimit, & morbidæ materiæ *Pepsin* promovet maximè: hinc vides plerumque post Opii Usum Sedimentum in Urinis copiosum.

Vera sanè Pleuritis haud magis *Bechica*, *Ecclegmata*, atque id genus alia, poscit quàm Inflammatio Cruris, aut ipsa Podagra: longè profectò magis proficimus Fomentis idoneis; hæc enim sæpissimè levant Dolorem, Morbumque evocant.—— Imò in pertinace ac sævo Dolore Cucurbitulæ, atque etiam ipsæ scarificatæ, juvant maximè, aliis vix aliquid proficientibus. Sic Celsus, Capit. de Laterum Dolore " Confu-
" giendum

" giendum ad Cucurbitulas est antè summâ incisâ Cute." Sic Aretæus Cappadox, ἐπιδηλοτάτη γὰρ ἐπὶ τῶν Πλευριτικῶν ἡ ἀπὸ Συκίης Ὠφελείη, Cap. de Curatione Pleuritid. Quidni & *Epispastica* quandoque in graviore Casu admoveantur? Veterès sanè frequenter Sinapi super Pectus imponebant.——Vivit adhuc & viget bonus quidem ad sacra Minister, qui, multis adhinc Annis, Pleuritide sævissimâ correptus erat. Hunc nihil prælarga, eaque quater repetita, Sanguinis Detractio juvabat, Anodyna & Fomenta parum, brevi recurrente vehementer Dolore: tandem levi Scarificatione facta, leniterque Cucurbitulis extracto Cruore, *Vesicatorium* superimponi jussi. Quid fit? intra perpaucas Horas evanuit omninò Dolor, neque posteà recurrit. Fateor equidem quod Ulcuscula paulo difficiliùs sanarentur; sed quid istud, ubi Mors aliter brevi fuerit pro Remedio?

Quandoquidem ergo tanta sit differentia Pleuritidem inter & Peripneumoniam, non erit alienum forsan *diagnostica* utriusque Signa describere.

Proprium est Pleuritidis incipere à Rigore, quem mox Calor ardens excipit; hisque confestim accedit Lateris Dolor vehemens, pungens, nunc ad Spinam, ad Claviculas sæpe, nonnunquam ad anteriora Pectoris, tendens: dum verò hæc vigent, insignis adest Pulsûs Durities, Chordæ admodùm tensæ vibrantis adinstar. Hæc quidem Pleuritidis Signa *pathognomoni*κώτατα prorsùs agnosco; Tussis utique, Pace dixerim Galeni, haud raro abest omnino.

Peripneumonia,

Peripneumonia, ut ex Hippocrate Celsus, plus Periculi quàm * Doloris habet. Pulmonum Gravitas ac *Dypsnæa*, Pectoris Oppressio, & Spiritus ex Ore fervens, purulentorumque Rejectio, Febre comitante ac Tussi, propria & minimè fallacia sunt Peripneumoniæ Indicia.

Fateor equidem quod hi Morbi, longe frequentiùs quàm vulgo putatur, aut invadunt unà, aut invalescenti Pleuritidi Peripneumonia quoque accedit: ideò Riolanus horum conjunctionem rectissimè nominavit *Pleuripneumoniam.* —— Perpende modò utriusque Morbi Sedem, ita Rationem ex facili videbis cur hoc evenit sæpissimè: Exeunt namque ex *Aorta* ad Angulos penè rectos Arteriæ *intercostales*, ex quibus pleuriticæ; exeunt ex eadem ad eundum fere Modum Arteriæ *Bronchiales*, Pulmonis Substantiam irrigantes. Jam ergo cùm multo abundat Glutine Sanguis, & Vasa, solito magis elastica, Humores validissimè propellunt, Pars magis viscida Sanguinis, utpote levior, ad Aortæ Latera urgetur, dum fluit mobilior puriorque per Axim Canalis; proinde & in Vascula Pleuræ & Pulmonis, modo descripto ab Arteria magnâ producta, impellitur: unde Sanguis maximè crassus, parumque idoneus harum Arteriarum Ramusculos permeare, Obstructiones ibidem ac Inflammationes creat. Quis adeò non videt, ita non mirandam esse Peripneumoniam cum Pleuritide conjunctam, ut mirum magis videatur, cur uterque Morbus, eadem urgente Causa, non semper concurrit simul; eoque magis cùm Lobi Pulmonum Pleuræ

* Ἀπονίη ἦν μοῦνος φλεγμονὴ πνεύμων, ἄπονος γὰρ ἡ φύσις αὐτέου; Aret. Cappad. Capit. de Peripneum.

Pleuræ coaleſcant, quod non raro, cætera ſanis, accidit?

In ipſo quidem Initio omnis Peripneumoniæ Sanguis rectiſſimè mittitur ex magno Vaſe, per magnum Vulnus, ut Quantitas & Vis ejus minuantur, & Locus adſit Diluentibus; ac ne, dum urget uſque Inflammatio in extremis *Bronchialibus* Arteriis, ipſi etiam Ramuſculi Arteriarum pulmonalium inde compreſſi, obſtructi quoque brevi fierent, unde ſæviſſima oriretur Peripneumonia, jugulans ocyſſimè; potiſſimùm ſi multæ *Arteriolæ pulmonales* affectæ ſint: quo in Caſu vix aliquid proficiat niſi largiſſima Sanguinis Detractio, imò fere ad Deliquium uſque.—— Pro Ratione autem majoris, aut minoris, reſpirandi Difficultatis, major, minórve, Cruoris Quantitas emitti debet. Pulſus enim haudquaquam in hoc Morbo hujus ſatis fidus eſt Index; quandoquidem ſæpe ob impeditum Sanguinis Curſum mirè turbatur: imò qui vix ſentiendus erat ante Venæ Sectionem, ſæpe pòſt validè pulſat.——Haud tamen tutò mittitur poſt Diem quartum; utique ſi Sputa ſubflava, rubeſcentia, copioſa, liberè rejiciuntur. Vide Notationem (B) Anno MDCCXXX.

Hæc pauca curſim de Pectoris Inflammationibus protuli; qui vult plura, eaque perfecta omninò, perlegat diligenter conſummatiſſimos Boërhaavii Aphoriſmos Capit. de Peripneumonia, *&c.* —At proh Dolor, dum hæc ſcribo, ad Deos abit Vir immortalis, *quem Sæcula nulla tacebunt!*

H CONSTI-

CONSTITUTIO AËRIS, &c.

ANNO MDCCXXXII.

Januario.

MENSIS Januarii Principio afflavit Aquilo, & Sudum fecit & Gelu rigidum, *Atmosphæram* quoque maximè ſiccam. Totum hoc pulchrum Ventus à Meridie brevi ſubvertit; imò xv & xvi graviſſima ruebat Pluvia, inde Malacia perpetua fere ad Diem viceſimum ſecundum: pòſt varia admodum, at plerumque pluvia Tempeſtas, cadente *Mercurio*.

Pluvia 8. 11. $\overset{////}{15}$. $\overset{///}{16}$. 17. 19. 22. 23. $\overset{/}{24}$. $\overset{/}{25}$. $\overset{//}{26}$. $\overset{/}{27}$. $\overset{/}{28}$. $\overset{/}{29}$. Dig. Dec. =3.564.

Lumen boreale parvum. 18. Malacia.

☿ Altitud. maxim. 21. 30,0. Malacia. } media 29.6.
——— minim. 27. 28,9. S W 3. }

Dies frigid. 9. 70. N 1. } media Therm. Altitud. $58\frac{5}{26}$.
— tepid. 26. 50. S W 2. }

Morbus colicus paſſim: Tuſſes, Raucedines, Gravedines & Tumores Faucium valde frequentes.

Febru-

FEBRUARIO.

Toto hoc Mense Ventus occidentalis prævaluit, aliquando ad Septentrionem, sæpiùs ad Austrum flectens, continuâ quasi cadente Pluviâ, haud tamen gravi : nullum Gelu.

Pluvia 2. $\overset{/}{4}$—$\overset{/}{7}$—$\overset{//}{10}$. $\overset{/}{11}$. $\overset{/}{12}$. 14. 16. 19.
21—$\overset{///}{23}$. 25. 26. $\overset{//}{28}$. = 2.924. Dig. Dec.

Levis *AB*. 7. W 1. Procella. 6. multo mane. S S W 4x.—10. Nocte. S W b W.

☿ Altitud. maxim. 13. 30,1. W N W 1.
———— minim. 7. 29,1. W 1.
} media 29.7$\frac{3}{29}$.

Dies frigid. 8. 56. W N W 1.
— tepid. 4. 44. S S W 2.
} media Therm. Altitud. 49.

Iidem, qui in precedente Mense, Morbi, at severiores : (A) Tusses *convulsivæ* frequentes inter Pueros.

MARTIO.

Incerta fuit durante Martio Tempestas ; nunc nimbosa, sæpe tranquilla, Vento variante sæpissimè, plerumque vero è Septentrione. Initio & paulo ante Finem *Barometri* Statio erat satis alta, Aërque siccus & purus ; medio autem Mense, eoque desinente, concidebat *Mercurius* & Pluvia multa.

Pluvia $\overset{/}{1}$. 2. 5. 6. 7. 9. $\overset{///}{12}$. 13. $\overset{//}{14}$. $\overset{//}{18}$.
27. $\overset{///}{28}$—$\overset{//}{31}$. Nix. 10. $\overset{//}{11}$. = 3.174. Dig. Dec.

 Fulgur

Fulgur & Tonitru 28. p. m. Procella 2. Nocte, W N W—gravis 29. mane, S E 4^{x}.

☿ Altitud. maxim. 4. 30,2. Malacia.	media $29.6\frac{1}{30}$.	
——— minim. 30. 28,8. E S E 3^{x}.		
Dies frigid. 11. 64. N b W 1, rigid. Gelu.	media Therm. Altit. $49.\frac{26}{30}$.	
— tepid. 20. 43. Malacia.		

Tuſſes & Gravedines adhuc: Pleuritides, *Rheumatiſmi*, Peripneumoniæ, præcipuè verò nothæ, ſæviunt paſſim: *Variolæ Sporadicæ*.

Aprili.

Barometer haud fuit elatus per totum Aprilem, quamvis Aquilo ſpiravit nonnunquam, ac Malacia interfuit ſæpe: Medio & Fine Menſis Aër liquidus erat & valde ſiccus: à decimo octavo ad vigeſimum quartum humidus, perflante Auſtro.

Pluvia $\overset{\prime}{1}$. $\overset{\prime\prime}{3}$. 7. 10. $\overset{\prime\prime}{15}$. $\overset{\prime}{18}$. $\overset{\prime\prime}{19}$. $\overset{\prime}{20}$. 21. 22. 23. $\overset{\prime\prime}{25}$. 27.=2.196. Dig. Dec.

☿ Altitud. maxim. 28. 29,7. N 1.	media $29.4\frac{10}{29}$.
——— minim. 25. 29,2. S b W 3.	
Dies frigid. 16. 53. Malacia.	media Therm. Altitud. 44.
— tepid. 27. 38. E S E 1.	

Iidem uſque regnant Morbi: *Variolæ* in Viciniâ *epidemicæ*.

Maio.

Subfrigida fuit *Atmoſphæra* hoc Menſe, à decimo ſexto ad viceſimum ſecundum ſicca valde

&

& suda: Ventus tamen ex Plagis australibus *Baroscopium* depressit.

Pluvia 1. $\overline{3}$.[//] $\overline{5}$.[//] $\overline{8}$[/]—$\overline{12}$.[/] 22. $\overline{23}$.[//] $\overline{25}$.[/] $\overline{26}$[//]
Dig. Dec.
—28. 30=2.424.

☿ Altitud. maxim. 21. 29,7. N W 1. } media 29.4 $\frac{20}{31}$.
——— minim. 27. 28,8. S S W 3.

Dies frigid. 21. 50. N W 1. } media Therm. Altit. 40. $\frac{26}{31}$.
- - tepid. 16. 36. Malacia.

Cholera Morbus passim; *Diarrhœæ* frequentes. Ferox Tussis plures cruciat Infantes ac Pueros, eosque sæpe in Spasmos adigit.

JUNIO.

Ab Initio Junii ad Diem usque decimum octavum vix ulla Pluvia, Aër interim fuit maximè siccus & purus admodùm, at sæpe frigidulus. A Die quinto ad duodecimum Eurus, aut Malacia: à decimo nono ad vigesimum secundum gravis Pluvia, Zephyro flante; Septentrio autem pòst *Barometrum* erexit. Permagna Roratio hoc Mense, sub Finem præsertim.

Dig. Dec.
Pluvia 17. $\overline{19}$.[/] $\overline{20}$[////]—$\overline{22}$.[//] 24.=1.270.

☿ Altitud. maxim. 26. 30,0. N N W 1. } media 29.6 $\frac{3}{29}$.
——— minim. 10. 29,2. Malacia.

Dies frigid. 2. 40. N W 1. } media Therm. Altit. 31 $\frac{12}{29}$.
- - calid. 28. 26. N 1.

Febres *miliares* compositæ & *Rubeolæ* passim.

JULIO.

Ad Principium & sub Julii Finem Aër fuit valde siccus; Ventus enim è Septentrione spiravit, sed lenis admodum: ab octavo autem ad decimum quartum Pluvia multa, flante Noto. Frequens currente mense Malacia & Ros plurimus.

Pluvia 8. 9—11—13—14. 22. 27. 28.
Dig. Dec.
=2.288.

☿ Altitud. maxim. 1. 29,8. Malacia. } media 29,5 $\frac{13}{31}$.
——— minim. 12. 29,0. S S E 2.

Dies frigid. 14. 38. S S W 1. } media Therm. Altit. 29 $\frac{12}{31}$.
— calid. 31. 24. N N W 1.

Tempestas maximè salubris.

AUGUSTO.

Ineunte & exeunte Augusto Ventus ab Oriente *Atmosphæram* siccavit plurimùm; inter nonum & vicesimum sextum varius fuit, nunc scilicet ad Austrum, nunc ad Septentrionem. Parum admodum Pluviæ hoc Mense decidit, at immensa Vis Roris.

Pluvia 9—12. 19. 23 = 0.362. Dig. Dec.

☿ Altitud. maxim. 30. 29,9. E b N 2. } media 29.5 $\frac{16}{30}$.
——— minim. 12. 29,2. S 2.

Dies frigid. 31. 38. E b N 1. } media Therm. Altit. 28 $\frac{22}{31}$.
— calid. 19. 23. S 2.

Diarrhææ

Diarrhœæ frequentes: Febres intermittentes passim.

Morbilli jam ingruunt, Fine nimirum Mensis. Tusses plures jam vexant Equos.

Septembri.

Diem adusque decimum Septembris *Mercurii* Statio fuerat sublimis, Boreas interim ocyùs afflans *Atmosphæram* reddiderat maximè puram: à decimo autem ad vicesimum quintum Libs, aut Caurus, multa cum Pluvia; inde Eurus.

/// /// / ////
Pluvia 11. 12—15. 17. 18. 19. 21. 23.
/// Dig. Dec.
27. = 3.050.

Procella 26. Nocte. E S E. Tonitru Nocte 12. S W 1.

☿ Altitud. maxim. 2. 30,1. N E 2.
——— minim. 13. 29,0. W N W 2. } media 29.6.

Dies frigid. 30. 45. E 3.
-- tepid. 10. 29. S W 2. } media Therm. Altitud. 35.

Morbilli *epidemici.*——Angina tussiens undique inter Equos (dicta *the Strangles*) quæ plurimos suffocat prorsùs.

Octobri.

Gravissima sæpe & perpetua fere Pluvia decidit mense Octobri, nimbis ab Austro unà furentibus, plurimùm etiam subsedit *Baroscopium*: id verò sub Finem erexit Ventus aquilonius, Aëremque siccavit.

Pluvia $\overset{//}{2}$—$\overset{//}{5}$. $\overset{///}{7}$—$\overset{//}{9}$. $\overset{///}{11}$. $\overset{/}{12}$. $\overset{//}{14}$—$\overset{//}{16}$. 17. $\overset{////}{19}$. $\overset{///}{20}$. $\overset{/}{21}$—$\overset{///}{23}$. $\overset{/}{24}$.—$\overset{/}{26}$. $\overset{//}{28}$. Dig. Dec. =6.342.

Procella 14. p. m. Fulgur & Tonitru 22 mane. S b E 2.

☿ Altitud. maxim. 30. 29,8. N N E 1. } media 29.2$\frac{26}{29}$.
——— minim. 14. 28,7. S W 4x. }

Dies frigid. 31. 52. E b N 1. } media Therm. Altit. 38$\frac{5}{29}$.
-- tepid. 1. 34. E 1. }

Tusses, Coryzæ & *Morbilli* maximè *epidemici.* Jam morbus Equorum sævit maximè.

NOVEMBRI.

Aër fuit valde siccus & tenuis, Ventusque ab Oriente, aut Septentrione, toto Novembri, isque à sexto Die ad decimum furibundus : à vicesimo ad Finem usque omni mane permagna Pruina & Gelu, dum lenis Aquilo spirabat.

Pluvia 1. 2. 10—12. 16—18. $\overset{/}{19}$. 30. Dig. Dec. =0.584.

Turbo aquilonalis 6. H. 9. nocturnâ.

☿ Altitud. maxim. 25. 30,4. N E b N 1. } media 29.9.
——— minim. 12. 29,4. E S E 1. }

Dies frigid. 29. 63. N E 1. } media Therm. Altitud. 55$\frac{18}{30}$.
-- tepid. 1. 48. E b S 1. }

Morbilli adhuc, & Morbus epidemicus inter Equos.

DECEMBRI.

DECEMBRI.

Perſtitit uſque ad decimum Ventus aquilonius, hinc Subſolanus: à decimo ſexto ad Finem uſque Libs, aut Auſter, permultâ ruente Pluviâ, ac ſubſidente plurimùm *Mercurio*. *Atmoſphæra* Initio valde ſicca erat & frigida rigido cum Gelu; à decimo ſexto autem tepida, nebuloſa & humida.

Pluvia 4. $\overset{//}{13}$—$\overset{/}{16}$. 18. $\overset{///}{19}$. $\overset{////}{20}$—22. $\overset{/}{23}$. $\overset{/}{24}$. $\overset{///}{25}$. $\overset{//}{26}$. 27. $\overset{/}{29}$. $\overset{//}{30}$. 31. = Dig. Dec. 4.918.

Fulgura 20. 21. Nocte. Procella 29 Nocte S 4x. Nix 10. E b N 1.

☿ Altitud. maxim. 2. 30,2. N E 1. } media 29.5$\frac{20}{28}$.
—— minim. 31. 28,8. S W 2. }

Dies frigid. 8. 66. N E 2. } media Therm. Altitud. 54$\frac{1}{2}\frac{3}{8}$.
-- tepid. 25. 44. S 1. }

Tuſſes, Gravedines, Anginæ, valde frequentes. Lues equina adhuc graſſatur, ſed imminuta valde eſt.

Tota Quantitas Pluviæ, Anno MDCCXXXII. Dig. Dec. = 33.096.

De Pertuſſi *Puerorum.*

(A) Ingens adfert Solamen (inquit *Sydenham*) Venæ Sectio *Pertuſſi* Infantum, in qua Remedia quælibet, Pectori dicata, longo poſt ſe linquit Inter-

Intervallo: Idem hoc ſentit *Harris* de Morb. acut. Infant.——Oleoſa utique & mucoſa Medicamenta damno prorſus; quippe quæ Morbum augent, non abigunt certè: iis utcunque Praxis vulgata utatur.

Quæ mihi adeò magis eſſe ex Uſu, longâ probavi Experientiâ, ſequuntur.——Sive evidens *Plethora* adſit, ſive Sputum Sanguine tinctum, Venæ Sectionem præcipio ſemper; idque præcipuè, ſi Febricula, quòd ſæpe fit, urget, aut Vultus inter tuſſiendum fere nigreſcit: hanc inſuper repeto nonnunquam, pro Ratione ſcilicet Virium & Ætatis. Mox levem moveo Vomitum Syrup. Flor. Perſicor. Oxymel. Scillitic. Infuſ. aut Decoct. Ipecacuanhæ.——Tuſſis enim, partim ſaltem, eſt à Stomacho, ut monuit olim *Waldſchmidt*; nam vix unquam ceſſat Tuſſis *convulſivæ* Paroxyſmus antequam irritans Pituita tenax Vomitu rejicitur: imò tanta ſæpe eſt Illuviei Copia, ut Vomitionem terve, quaterve, proritare neceſſe ſit.

Solvenda porrò ſubinde eſt Alvus, at lenibus tantùm utendum eſt *Catharticis*, nempe Rhabarbaro, Mercurio alkalizato, Calomelane. Proluvies namque mucoſa hoc modo expurgatur, adeoque nec *Chylum* inquinat, nec, Vaſa Lactea ſubeundo, Sanguinem. Nocet utique aſtricta nimiùm Alvus: nam Febriculam infert, aut Dyſpnœam aggravat maximè.——Nec ſolùm Evacuantibus opus eſt, exhibenda ſunt etiam, quæ & Nervos & Stomachum confirmare valent, ac Lentorem Sanguinis attenuare. Hoc Opus abſolvunt optimè *Mercurialia*, & Cortex Peruvianus, *Stomachicis* idoneis adjectis. Spiritûs intereà Difficultas & Pectoris Oppreſſio Solutionem

Gum.

Gum. Ammoniac. Expreſſionem Milleped. aut tale quid deſiderant ſæpe; Vehementiam autem Tuſſis interdùm compeſcere licet Elix. Aſthmat. le Mort. è Syrup. Diacod: quod quidem eſt optimum, ac tutiſſimum, in hoc morbo *Anodynum.* Atqui ſi humor acris admodùm in Laryngem, aut Pulmones, deſtillat, eum oportet avocare admoto Cervicibus *Epiſpaſtico.*

His cedit Remediis facilè hic Morbus, aliàs ſæpe contumax admodùm; nec niſi Tempore & Mutatione Cœli fugandus: decantata ſanè Muliercularum *Specifica* (quantum ego unquam obſervavi) meræ ſunt Quiſquiliæ: imò Muſcus pyxidatus, modò ſi quid valeat, propter Vim aſtringentem, adeoque corroborantem, & ad Naturam Corticis Peruviani aliquanto accedentem, valet. Nobile namque hoc Indiæ *Pharmacum* non ſolùm lentos attenuat Humores, ſed & totum *Syſtema* Fibrarum confirmat; atque ſic utraque Facultate agendo Febres intermittentes diſcutit.——Atqui periodica hujus *Pertuſſis* Acceſſio, haud minùs certa ſæpe quàm vel Intermittentium Paroxyſmus, non multum abeſſe ab earum Indole hunc Morbum indicat: hoc magis etiam probabile videtur, quod uterque Morbus, eadem plerumque Tempeſtate, graſſatur, ab eadem propè Cauſa pendet, & iiſdem fere curatur Remediis.

CONSTI-

CONSTITUTIO AËRIS, &c.

Anno MDCCXXXIII.

JANUARIO.

INGREDIENTE Anno Pluvia frequens *Atmoſphæram* humidavit, Vapores autem paulò pòſt Ventus ab Oriente diſcuſſit, à decimo ſexto ad viceſimum quintum durans, ſurgente *Barometro*. Perpaulululum hoc Menſe Gelu, imò exeunte eo Aër erat valde nebuloſus & pro Anni Tempore tepidus.

Pluvia 1—$\overset{//}{\overline{4}}$. 5. $\overset{//}{\overline{7}}$. $\overset{///}{\overline{8}}$. $\overset{/}{\overline{9}}$. 15. 22. $\overset{///}{\overline{29}}$. 30.
Dig. Dec.
31 = 2.384.

Procella 7. Nocte. S. Gelu 14. N W 1—21. E N E 2.

☿ Altitud. maxim. 24. 30,2. E 1.
——— minim. 8. 29,3. S W 3. } media 29.7$\frac{20}{31}$.

Dies frigid. 21. 62. E N E 2.
- - tepid. 28. 47. S 1. } media Therm. Altit. 51$\frac{25}{31}$.

Tuſſes, Coryzæ, *Morbilli* frequentiſſimi.

FEBRUARIO.

FEBRUARIO.

Flavit ab Occidente Ventus toto Februario, ad Austrum vergens subinde, non rarò etiam ad Septentriones: Aër intereà fuit humidus & algidus, at non æquè crassus ac elapso Mense.

Pluvia $\overset{//}{1}$—$\overset{/}{4}$—$\overset{//}{6}$. $\overset{/}{7}$. 8. $\overset{/}{11}$. 14. 17—$\overset{///}{20}$. $\overset{////}{22}$. $\overset{//}{24}$—$\overset{/}{28}$. = 3.734. Dig. Dec.

Procella 1 Nocte. S W. Levis *AB*. 2. H. 10. N N W 1.

☿ Altitud. maxim. 15. 30,0. N N W 1. } media $29.6\frac{12}{26}$.
——— minim. 4. 29,2. S W 2.

Dies frigid. 10. 60. N W 1. Gelu & maxima Pruina. } media Therm. Altitud. $53\frac{12}{26}$.
—tepid. 7. 49. S S W 2. ——— ———

Morbilli plures Infantes Puerosque peremerunt; declinante nempe Morbo, quasi Peripneumoniâ suffocatos: nihil profuit fere nisi tempestiva Sanguinis Missio.

Hoc Tempore hanc Regionem infestavit Morbus, omnium quotquot ego saltem memini antehac maximè *epidemicus*; omnes pervasit Domos, Pauperum Tabernas Regumque Turres: vix unus, aut alter, Rure, vel in Urbe, Senex, aut Puer, robustus, aut infirmus evasit.——Quandoquidem ergo tanta fuit ejus in omnes Vis (idque profectò citius, tardiusve, per magnam Terrarum Partem) è Re fore duxi accuratam Morbi, prout hìc se habuit, Historiam Scriptis mandare.

Ab

Ab ipſo Initio Februarii, & in Cornubia, & in Damnonia citeriore, ſævierat Morbus hic *epidemicus*; nos tamen Plymuthi ante iv Iduum Februarii vix attigit: quo Die, nempe Saturni, plurimi ſubitò quaſi correpti erant, poſtridie innumeri, ad xv Kalend. Martii omnes undique.

A levi incepit Horrore Morbus, cui mox acceſſêre vagi & incerti Calores, Gravedo, magna ac importuna valde Sternutamenta; Dolor tunc Dorſi & Artuum errans, ac Pectoris ſæpe, at non conſiſtens, graviſſimam verò propter Tuſſim non raro valde moleſtus: Tuſſi intereà & Sternutatione immenſa Vis Muci tenuis & acris ejecta fuit. Hæc quaſi à Frigore (ut dicitur) recens ſuſcepto; paulò pòſt tamen Febris aliqua, interdum haud exigua, ſecuta eſt, Pulſuſque velox, nequaquam verò, ut Pleuriticorum, durus & tenſus; neque erat Urina valde rufa, ſed craſſa, ac plerumque ſubalbida: Lingua non arida, ſed plurimo albeſcente muco obducta fuit. Omnibus fere aderat Inſomnia, Vertigo inſuper, aut atrox Capitis Dolor angebat plurimos, levi nonnunquam comitante Delirio. Tinnitus Aurium quamplurimis moleſtus fuit, multiſque in Meatu *auditorio* Dolor acutus, in Abſceſſum aliquando deſinens; Aſpretudo tamen & Faucium Apoſtemata frequentiùs enata ſunt. Omnes penè ad Sudores fuere valde proclives; qui multi, faciles, continui, intra Biduum, aut Triduum, erumpentes Febrem fere diſcuſſerunt prorsùs, Urinâ plurima, ſubalbida, aut ſubflava, deponente Sedimenta; lateritia verò raro admodùm: plurimis autem, an ob profuſos Sudores, an ob *Epiſpaſtica*, nil ſtatuo, fuit valde difficilis.

Alvus

Alvus biliosa Morbum sæpissimè absolvit; haud rarò Pustularum urentium Eruptio.

En Morbi hujus *epidemici*, ut hìc sæviit, Descriptio! Cui quidem licet omnes fermè succubuere paululùm, Letho tamen (si numerum spectes) paucissimi, quos inter Infantes præcipuè, ac Senes pulmonarii.

Abiit plerumque vel intra Quatriduum perbreve, manente solùm infestâ Tussi, eâque sæpe diuturnâ valde, cum majore Virium Dejectione quàm quis, pro Ratione Valetudinis, crediderit: idque præsertim, ubi intempestiva Sanguinis Missio præcesserat.

Illos potissimùm Venæ Sectio adjuvit, quos Pectoris Dolor, aut Gravitas, oppresserat; idque ingruente, non sanè declinante, Febre: Omnium penè sanguis albidâ quâdam Pelliculâ contectus fuit, haud tamen valde glutinosâ; nisi, ubi, ob Missionem Sanguinis diutiùs neglectam, in Pleuritidem, aut Peripneumoniam, Febris abierat: quod quidem haud paucis contigit, ex nimio præsertim *Volatilium* & *Cardiacorum* Usu.

Nausea, aut Vomitus urgens, lene postulabat *Emeticum*, quòd & Stomachi Ægritudinem & Pectoris Oppressionem levabat maximè. Sudores exprimebat insuper; ad quos promovendos Potus multus, tepidus, diluens, etsi Sitis non admodùm urgebat, erat necessarius omninò: quippe sine Sudore vix unquam lætus hujus Morbi exitus. Serum vinosum dilutius fuit instar omnium, tepidè epotum; quod utique tanto erat in Usu, ut vix satis suppeteret Lactis ad id conficiendum.

Perutilia fuere, nec omittenda, *Vesicatoria*, pone Aures ac inter Scapulas admota; Dolori

Capitis

Capitis enim atque Tumori & Asperitati Faucium certissimum tulerunt Levamen: quinetiam nimiam in Pulmones Destillationem, Cursum scilicet acris Colluviei avertendo, prohibuerunt. ———Me adhortante, pro Remediis fuere maximè Lap. Contrayerv. Spirit. Volat. Oleos. Sp. C. C.—Lavend. C. Elixir. Asthmat. le Mortii, & Potiones ex Spermat. Ceti solut. cum larga Potione Decocti cujusdam pectoralis tenuis, aut Seri Lactis dilutissimi: quæ & percommodè simul Tussim lenibant, ac Sudores eliciebant optimè. Ubi verò, post Sanguinis emissionem, Respiratio gravior & Exscreatio difficilis premebant, Solutio Gummi Ammoniaci cum Oxymelite Scillitico fuit necessaria prorsùs: jam enim instar Peripneumoniæ nothæ urgebat Morbus, & eandem omninò postulabat medendi Methodum; Pectoralia nempe maximè incîdentia, & Tibiis *Epispastica*; *Emetica* nonnunquam, aut lenia *Cathartica*.

Furebat Tussis per totum Morbi Impetum; sæpe adeò vehementer utique, ut eam *Anodynis* cohibere fuisset difficile satis: imò usque adeò interdum perduravit post Febrem abactam, ut haud paucos, post unum alterumve Mensem, in Tabem lethalem abriperet; illos præcipuè, quibus fuerat olim ex Pulmonum Infirmitate Valetudo minùs prospera. Cum verò notaverim frequenter, quòd Tussis, obortâ *Diarrhœâ*, profligata esset, *Eccoprotica* ex Rhabarbaro, Manna, Tartaro solubili, *&c.* exhibui subinde, facessente Febre; optato (quod solet) Eventu, Duce Naturâ: quæ porrò Cibi Appetentiam, toto Morbi Tempore prostratam valde, brevi restituebant.

Morbus

Morbus fuit herclè, ni ex admiſſo gravi Errore, raró lethalis, quem tamen multi, vel ob ipſam ejus Frequentiam, temerè ſpernentes, ſeras dedêre Pœnas Stultitiæ, aſthmatici, hectici, tabidi.

MARTIO.

Januario & Februario tepidiore, ſucceſſit Martius per Initia pauló frigidior; Ventus quippe ex Plagis arctoïs ſpiravit, ſurgente *Barometro*: pòſt veró frequens Vulturnus *Mercurium* demiſit, multamque Pluviam. Ab octavo ad vigeſimum ſecundum Aër ſatis ſiccus fuit & tenuis, inde multo humidior.

Pluvia 1. $\overset{/}{7}$. $\overset{/}{8}$. 14—$\overset{///}{16}$. 17. $\overset{//}{23}$—$\overset{//}{25}$—$\overset{//}{27}$. $\overset{/}{28}$. Nix 10. $\overset{/}{21}$. Grando 9. 19=3.098. Dig. Dec.

Levis *AB*. 21. 10. p. m. N W 1. Gelu rigidum 10. 11.

☿ Altitud. maxim. 3. 30,2. N N W 1.
——— minim. 21. 28,9. S E 3. } media 29. $4\frac{2}{28}$.

Dies frigid. 10. 62. N b E 1.
— tepid. 28. 44. E S E 2. } med. Therm. Altit. $52\frac{23}{28}$.

Incipiente Menſe Febris *catarrhalis* undiquè maximè *epidemica*, quæ & adhuc perdurat; jamque etiam Pleuritides, Peripneumoniæ, & veræ, & nothæ, Anginæ quoque frequentes.

APRILI.

Ventus ab Oriente, ad Septentrionem veró ſæpe deflectens, toto Aprili prævaluit, unde Aër

ſiccus & frigidulus evaſit; ſub Finem præſertim: Malacia tamen ſubinde & Nebulæ aliquando intervenêre.

Pluvia $\overset{II}{8.}$ $\overset{IIII}{13.}$ 15—$\overset{I}{17.}$ 18. $\overset{III}{22.}$ = 2.284. Dig. Dec.

☿ Altitud. maxim. 29. 30,0. Malacia. } media 29.6.
——— minim. 13. 29,1. S E 1. }

Dies frigid. 27. 50. N E 3. } med. Therm. Altit. $42\frac{26}{30}$.
— tepid. 22. 38. Malacia. }

Febris *epidemica* adhuc paſſim Rure; multique nunc tabeſcunt ex malè judicatâ Febre. Peripneumoniâ & Pleuritide multi corripiuntur.

Maio.

Hoc Menſe mediam plerumque Stationem tenuit *Baroſcopium*, flante fere quotidie Subſolano; *Atmoſphæra* maximè ſicca fuit & tenuis: à duodecimo ne vel Guttula Pluviæ, at Ros plurimus & Malacia frequens.

Pluvia $\overset{III}{6}$—$\overset{I}{8.}$ 10. $\overset{I}{11.}$ 12. = 1.010. Dig. Deg.

☿ Altitud. maxim. 22. 29,8. E 1. } media $29.5\frac{10}{27}$.
——— minim. 7. 29,2. Malacia. }

Dies frigid. 5. 46. E. 2. } media Therm. Altit. $37\frac{10}{27}$.
— tepid. 30. 28. Malacia. }

Febres pulmonariæ, ac intermittentes, invadunt plures. Haud pauci modò Phthiſici mortui ſunt, rupto interdum Pulmonis Apoſtemate; illi præcipuè, qui ex Febre *catarrhali* in Tabem inciderant, & quibus etiam inde Tumor Pedum aquoſus acceſſerat.

JUNIO.

Venti fuerunt mutabiles durante Junio, ſæpe ex Oriente, ſed ab Occidente ſæpiùs ad Auſtrum plerumque vergentes: intervenit haud rarò Malacia. Initio Aër erat ſiccus; Fine & ſiccus & calidus. Maxima Roratio ſæpe.

Pluvia $\overset{//}{5}$. $\overset{/}{8}$. 9. 13. 15—$\overset{/}{19}$. $\overset{/}{20}$. 25.=1.534. Dig. Dec.
Maxima *AB.* media nocte 27. W N W 1. Fulgura 12 nocte. Tonitru 26.

☿ Altitud. maxim. 22. 29,8. Malacia. } media $29.4\frac{28}{30}$.
——— minim. 18. 28,8. S b W 3. }

Dies frigid. 21. 36. W 2. } med. Therm. Altit. $28\frac{26}{30}$.
— calid. 27. 24. W 1. }

Febres remittentes & intermittentes adhuc, jam ſæpe cum Puſtulis rubellis.

JULIO.

Toto fere Julio Aër fuit valde ſiccus & fervidus, paucæ Pluviæ, Rorationes autem maximæ, Ventus Auſtralis rarò, Corus & Aquilo ſæpè: nihilominus, Statio *Baroſcopii* erat utplurimùm humilis.

Pluvia 14. $\overset{/}{15}$. $\overset{/}{16}$. 21. $\overset{/}{28}$. 30. 31. Grando $\overset{/}{16}$. = 0.772. Dig. Dec.
Magna *AB.* 10. 10. p. m. N W 1. Tonitru 16. p. m. S S E 2—28. p. m. N N W. 1.

☿ Altitud. maxim. 1. 29,7. N N E 1. } media $29.4\frac{6}{26}$.
——— minim. 29. 29,0. N b W 1. }

Dies frigid. 31. 34. N W 1. } media Therm. Altit. $24\frac{8}{26}$.
— fervid. 5. 16. N W 1. }

Febres intermittentes sparsim: Cholera & *Diarrhœa* frequens. Mulieres plurimæ immenso mensium Profluvio laborant. Omnes fere de Languoribus ob Æstum enormem undique conqueruntur.

Augusto.

Perpetuus spiravit ab Occidente Ventus, ad Meridiem sæpe deflectens, crebrò etiam ad Septentrionem. Priore Mensis Parte Pluvia, Tonitru, Fulgura frequentia, eaque gravissima, Sudo tamen subinde intercurrente.

Pluvia 1. $\overset{''}{3}$. $\overset{''}{4}$. 6. $\overset{'''}{7}$. $\overset{'''}{10}$—$\overset{'}{12}$. 16. $\overset{''}{17}$. 18. 21. 24. $\overset{''}{27}$—29. $\overset{''}{31}$. = 4.500. Dig. Dec.

Fulgur & Tonitru vehemens 3. 6. 7. 10 vesperi. Procella 17 nocte. S W.

☿ Altitud. maxim. 24. 29,9. N N W 1. } media $29.4\frac{22}{30}$.
——— minim. 7. 29,0. S S W 1. }

Dies frigid. 24. 43. N N W 1. } media Therm. Altit. 32.
— calid. 5. 24. S W 1. }

Perpauci Morbi: aliqui *Diarrhœâ* & Cholerâ Morbo corripiuntur.

Septembri.

Varia fuit Tempestas Ventusque varius hoc Mense, à nono tamen ad Diem decimum octavum ab Oriente, ad Austrum declinando plerumque. *Atmosphæra* erat sicca, & Statio *barometrica*

metrica altior ut plurimùm quàm elapſo Auguſto: Maximæ & crebræ Rorationes.

Pluvia $\overset{/}{\text{1.}}$ $\overset{/}{\text{2.}}$ 3. $\overset{//}{\text{5.}}$ 11. 12. $\overset{//}{\text{13.}}$ 14. 21. 24. $\overset{//}{\text{25.}}$ 26. 28. 30 = 1.978. Dig. Dec.

Magna *AB*. 8. 10. p. m. N N W 1 — levis 29. H. 9. W N W 1.

Fulgur & Tonitru 12 & 13. a. m. Fulgura nocte 26.

☿ Altitud. maxim. 19. 30,1. Malacia. }
——— minim. 26. 29,0. S W b W 2. } media $29.6\frac{9}{29}$.

Dies frigid. 30. 49. N N E 1. }
— tepid. 5. 33. S W 2. } media Therm. Altit. $37\frac{20}{29}$.

Tuſſes & *Catarrhi* valde frequentes. Ad Finem Menſis Choleræ & *DiarrhϾ* ſæviunt.

OCTOBRI.

Eurus & Aquilo hoc Menſe ſæpe afflantes *Barometrum* extulerunt multùm, Temperiemque Aëris ſiccam & frigidam reddidere, etſi haud rarò intervenit nebula. Per Initia Menſis Ros plurimus.

Dig. Dec.
Pluvia $\overset{//}{\text{1}}$—$\overset{//}{\text{2.}}$ $\overset{////}{\text{11.}}$ 23—$\overset{//}{\text{25.}}$ 27—29. = 2.026.

Magna *AB*. 27. 9. W N W 1. Permagnæ Pruinæ 15. 16. N N E 1. Glacies 31. N N E 1.

☿ Altitud. maxim. 18. 30,2. E 1. }
——— minim. 25. 28,8. S W 3. } media $29.7\frac{1}{3}$.

Dies frigid. 31. 60. N N E 1. }
— tepid. 3. 37. S S W 1. } media Therm. Altit. $46\frac{24}{30}$.

Cholera & Diarrhœa adhuc. Eruptio pustulosa *Scorbutica* frequens sine Febre. Apoplexiæ passim: sævæ aliquæ Febres peripneumonicæ. *Rubeolæ* & Morbi colici plurimi.

NOVEMBRI.

Ex Occasu plerumque Ventus spiravit Novembri, at sæpe ad Septentrionem deflexit, quamvis Aër erat solito magis tepidus; sub Finem valde crassus & humidus.

Pluvia 7. 9. $\overset{I}{\overline{10}}$. $\overset{II}{\overline{11}}$. $\overset{I}{\overline{12}}$. 14. 15. 17. 20. 21. $\overset{I}{\overline{26}}$. 28—30. = 1.882. Dig.Dec.

Magna *AB*. 27. H. 2 matutina. N W 1—29. 10. N W 1. Procella 20 nocte. S 4.

☿ Altitud. maxim. 5. 30,2. N N W 1.
——— minim. 11. 29,1. S W 3x. } media 29.7$\frac{26}{48}$.

Dies frigid. 5. 58. Glacies.
— tepid. 15. 44. S 2. } media Therm. Altit. 48$\frac{22}{28}$.

Rubeolæ adhuc frequentes: Febres aliquæ pulmonariæ, Morbus colicus passim.

DECEMBRI.

Hic Mensis fuit nimbosus maximè, continua fere Procella, eaque sæpe gravissima, à Die nono vicesimum tertium adusque perduravit, Africo furente, dum Pluviæ corruerunt plurimæ, & horrida nonnunquam Fulmina. Ineunte quidem Decembri apricitas aliqua effulsit cum tenui Glacie, Aër autem erat valde crassus; quintus utique Dies fuit valde nebulosus & caliginosus maximè:

maximè: Immensa forte Vaporis Copia *Barometrum* sustinuit partim, quod perpetuæ Procellæ aliter multo magis depresserint.

Pluvia 1. $\overset{I}{2}$. $\overset{II}{9}$. $\overset{I}{11}$. $\overset{III}{12}$. $\overset{III}{13}$—$\overset{I}{15}$—$\overset{II}{16}$. 17. $\overset{I}{20}$—$\overset{II}{22}$. $\overset{I}{23}$—$\overset{I}{25}$. $\overset{I}{26}$—$\overset{II}{29}$. $\overset{I}{30}$. 31 = Dig.Dec. 4.688.

Graves Procellæ 11. 12. 14. 16. 22. 23. 26. Maximi Maris Æstus à 12 ad 14.

Fulgur & Tonitrua gravissima cum vehemente Grandine 12.

———————diu durantia 16. S W b W 4.

☿ Altitud. maxim.	6. 30,1. N N W 1.	media $29.5\frac{26}{31}$.
——— minim.	14. 29,1. S W b W 4x.	

Dies frigid.	7. 62. E 1.	media Therm. Altitud. $49\frac{22}{31}$.
— tepid.	14. 43.	

Incipiente Mense Morbi colici, & Peripneumoniæ nothæ cum Affectibus *nervosis* passim: Tusses & Gravedines frequentes valde sub Finem Mensis: Paroxysmi quoque multi *hypochondriaci* & *hysterici*.

Tota Quantitas Pluviæ hoc Anno = Digit. Decim. 29.884.

CONSTITUTIO AËRIS, &c.

Anno MDCCXXXIV.

JANUARIO.

POST nubila Phœbus! novo quippe cum Anno multo lætior ſurgit Cœli Facies; Boreas nempe paulo poſt Initium Januarii oriens Vapores diſperſit & Nubes, rigido accedente Gelu Cœloque ſereno: Aëris autem Temperies longè magis tepida fiebat exeunte Menſe.

Pluvia 1. $\overline{\overline{2}}$. 8. 16. $\overline{\overline{22}}$. Nix & Grando 4. 5. = 1.480. Dig. Dec.

Procella 2. W S W. Fulgur & Tonitru cum multâ Grandine 22. mane.

☿ Altitud. maxim. 29. 30,4. E b N 1. } media 29.9 $\frac{16}{29}$.
——— minim. 3. 29,4. W 2.

Dies frigid. 14. 71. E N E 1. } media Therm. Altit. 60. $\frac{4}{29}$.
—tepid. 26. 54. N W 1.

Gravedines, Tuſſeſque frequentes: Morbi colici plurimi; Peripneumoniæ paſſim.

FEBRUARIO.

In altâ perstitit Statione *Baroscopium* Diem adusque undecimum Februarii, flante Cauro; à decimo quinto ad decimum octavum Procella perpetua, imò sæpe violenta maximè: ab Occidente Ventus turbineus iterum vicesimo quarto & quinto, immensa quoque Vis Pluviæ tunc decidit, maximèque subsedit *Mercurius*. Nisi ipso Mensis Initio vix ulla Glacies.

Pluvia 2. 3. 4. $\overset{///}{12.}$ 13—$\overset{////}{15.}$ $\overset{///}{16.}$ $\overset{//}{17.}$ $\overset{//}{18.}$ $\overset{///}{19.}$ 22. $\overset{/}{23.}$ $\overset{////}{24.}$ 25. $\overset{////}{26.}$ 27. = Dig.Dec. 5.554.
Fulgura cum Grandine 17. nocte. W N W 2.

☿ Altitud. maxim. 1. 30,4. N E 1. } media 29.6 $\frac{16}{26}$.
——— minim. 24. 28,5. S b E 4. }

Dies frigid. 1. 62. Gelu. } media Therm. Altit. 53 $\frac{18}{26}$.
— tepid. 12. 50. S W 2. }

Incipiente mense Morbi *peripneumonici*; procedente Anginæ, Coryzæ, Tusses plurimæ.

MARTIO.

Ventus quoque occidentalis toto duravit Martio, majore ex Parte vergens ad Austrum, unde frequens Pluvia & Aër crassus & humidus; sub Finem ad Septentrionem deflexit paululùm.

Pluvia 1—$\overset{/}{4.}$ $\overset{/}{5.}$ 6. 9. $\overset{//}{10.}$ $\overset{//}{12}$—14. 16—$\overset{/}{18.}$ $\overset{//}{19.}$ $\overset{/}{20.}$ 22. $\overset{/}{23}$—$\overset{/}{25}$—28 = Dig.Dec. 2.812.
Procella 19. nocte. S 4.

☿ Altitud.

☿ Altitud. maxim. 31. 30,0. W N W 1. } media 29.5.
——— minim. 13. 29,0. S W b S 2.

Dies frigid. 15. 56. W N W 1. } med. Therm. Altit. $48\frac{7}{30}$.
— tepid. 23. 45. W b S 1.

Tusses, Faucium Tumores, Lippitudines hoc Mense frequentes: multi *Rheumatismo* correpti, aliqui Peripneumoniâ, & *Paraphrenitide*; plures sub Finem Apoplexiâ.

APRILI.

Ne vel Guttula Pluviæ Diem adusque decimum octavum; à primo ad duodecimum Corus, inde ad vicesimum tertium Subsolanus, pòst Libs: medio Mense Aër erat siccus & tenuis.

Pluvia 18. $\overline{19}^{\prime}$. 20. $\overline{22}^{\prime\prime\prime}$. $\overline{23}^{\prime}$. $\overline{25}^{\prime\prime}$. $\overline{26}^{\prime\prime\prime}$. 27.
Dig. Dec.
29. 30.=2.126.

☿ Altitud. maxim. 12. 30,0. N N W 1. } media $29.6\frac{9}{28}$.
——— minim. 23. 29,4. E S E 2.

Dies frigid. 13. 50. E N E 1. } med. Therm. Altit. $43\frac{23}{28}$.
— tepid. 28. 37. W S W 2.

Tussis & Tumor Faucium frequens adhuc: Febres intermittentes, nec non Apoplexiæ, haud paucæ: *Ophthalmiæ* passim.

Hoc Mense grassari cœpit Febris quædam (si ita dicam) *anginosa*, furens indies magis magisque.——Quos corripuit, primò Algor invasit, mox incertus Ardor & *Cephalalgia*, Vomitus protinùs aut *Diarrhœa*, pauloque pòst Dolor Faucium acutus & Tumor: hinc Febris haud levis, Languor, Anxietas, ac Pectoris Oppressio, accedente

cedente sæpe Delirio, aut soporoso Affectu, quorum haud dubia fuere prænuncia Urinæ vel tenues, vel quales Jumentorum turbidæ.——— Felix ille tunc Ægrotus, cui Sudores eruperunt affatim, aut Pustulæ rubræ; si ne hæc quidem, Erysipelatis aliquid: ubi nihil horum, brevi instabat Fatum; nisi opportuna *Diarrhœa*, aut tempestiva Diruptio Apostematis Faucium, aut enitens Parotis, faustè sublevarent.

Morbus hic haud rarò vel intra sex Dies discussus fuit; sæpe verò diutiùs inhærentem, septimo, octavo, aut nono, Die, erumpentes Pustulæ crystallinæ (miliares dicunt) plurimæ expellebant prorsùs: modò nimirùm haud præmaturè recessissent, quod certo sanè fuit Ægrotis Exitio. Idem omninò dicendum est de Papulis rubris, quæ sæpe etiam Statu Morbi apparebant.

Pueros & Juvenes potissimùm invasit Febris, qui Vermes crebrò dejiciebant: Seniores rarò decubuêre. Urina erat rufa plerumque, subrubrum, vel ab ipso Initio, deponens Sedimentum: Lingua verò plurimo muco subflavo fœdata.

Desideravit Febris hæc *epidemica*, quàm primum quis eâ correptus erat, Missionem Sanguinis, eamque sæpe repetitam; haud rarò utique vehementer urgente Morbo, ad tertiam usque Vicem; etsi Cruor emissus non erat viscidus admodùm, interdum floridus satis: Vomitu dein lenem Stomachi Purgationem, continuò *Epispastica* Auribus, Cervicibus, Humeris. Sorbitio tepida, *antiphlogistica*, permulta, erat necessaria prorsùs, levi sæpe interposito *Cardiaco*, nempe ex Lapid. Contrayerv. Croco, Theriac. Andromach. Confect. Fracastorii, Confect. Raleigh. *&c.* idque

idque præcipuè dum appropinquabat Morbi Status, maximè profectò cum *Exanthemata* evaſerint ſublivida; quod quidem peſſimi Ominis! Gargariſmata emollientia, ſubacida, detergentia, ulceroſo Gutturi conducebant maximè, ſenſim inſuper ſæpeque deglutitâ *Mucilagine* ex Semin. Cydoniorum & Pſyllii, Syrup. Moror. aut de Rub. Idæis edulcorat. vel Linctu aliquo *anodyno*, Tuſſi urgente præſertim, quæ fuit ſæpiſſimè permoleſta. Ut primùm aſpera & ſquamoſa quaſi apparuit Cuticula, Purgantia lenia ex Rhabarbaro, *&c.* cum *Mercurialibus* profuêre maximè, perfectamque Sanitatem brevi reſtituebant.

MAIO.

Ventus ab Occaſu, flectens maximè ad Septentrionem, toto fere Menſe ſpiravit, intercurrente nonnunquam Vulturno. *Atmoſphæræ* Temperies fuit multo frigidior ſolito; Statio *Mercurii* utplurimùm demiſſa.

Pluvia $\overset{/}{1}$. 7. 11. 12. 15—18. 21. $\overset{////}{25}$. 26. 28—30. Nix 13. Grando 14.=1.764. Dig. Dec.

Leves *AB*. 14. 15. N W b N 2. Fulgur & Tonitru 28. p. m.

☿ Altitud. maxim. 10. 29,9. N 1. } media $29.4\frac{10}{31}$.
——— minim. 29. 29,0. S E 2. }

Dies frigid. 14. 52. N N W 2. inſolitum Frigus! } med. Ther.
— tepid. 25. 37. Malacia ——— ——— } Alt. 42.

Tuſſis *convulſiva* inter Pueros frequens, Febres intermittentes paſſim. —— Nunc Febris *anginoſa*

epidemica

epidemica sævit maximè: Angina graviùs urget, cui jam frequenter accedunt Aphthæ molestissimæ, & cum ferâ Tussi Strangulatio fermè, ni frequens subveniat tepida Sorbitio, & perpetua fere Gargarizatio.

JUNIO.

Eurus assiduè flavit à sexto fere ad vigesimum; Initio & Fine Corus: Atmosphæra magìs tepida fuit, ac humida, quàm Mense priore; ambo utique plus satis nubili.

Pluvia $\overset{/}{2}$. $\overset{///}{6}$. $\overset{/}{8}$. 10. $\overset{/}{11}$. $\overset{///}{14}$. $\overset{//}{15}$. 20. $\overset{/}{21}$. $\overset{///}{23}$. 26. $\overset{/}{29}$. = Dig.Dec. 3.208.

☿ Altitud. maxim. 4. 29,7. N W b W 1. }
——— minim. 24. 29,1. W N W 1. } med. 29.4$\frac{11}{29}$.

Dies frigid. 10. 40. S E b E 1. }
—calid. 22. 26. Malacia. } media Therm. Altit. 31$\frac{16}{29}$.

Febres intermittentes adhuc; *Ophthalmiæ* passim. Morbo jam *epidemico* accedunt Pustulæ fere omnigenæ, atque haud raro Eruptiones *erysipelatosæ*: minùs verò premuntur Fauces; Febris quippe jam magis ad exteriora tendit. Die sexto, aut septimo, Cuticula aspera fit & rupta, velut aspersa crassiore Farinâ; idque quo magis eo melius; tandem tota penè desquamatur: ex Pedibus sæpe tantis Portionibus ut Soleam quasi detractam referant hæ Morbi Exuviæ. Hic equidem lætissimus est Morbi Exitus: ubi verò *Exanthemata* tardè admodùm & parciùs erumpunt, erupta verò livescunt, maximæ Anxietates, Languores, Deliquia sequuntur; pauloque

que sæpe pòst Vomitus, aut *Diarrhœa*, enormis, quæ Ægros non raró celeriter rapit.

Hæc Febris, ut omnes fere quas Pustulæ comitantur, contagiosa est; plures namque eâ correpti in eâdem sæpe Domo decumbunt.—— Quod verò jam Cutim magis petat quàm superiore Mense, ob majorem Aëris Calorem esse arbritor, Humores elicientem extrà: medio enim Maio cùm *Atmosphæra*, pro Anni Tempore, erat maximè frigida, Dolor ac Faucium Tumor urgebant gravissimè.

Eadem omninò medendi Methodus juvat usque; nunc porrò *Mercurialia*, sine stimulis salinis præparata, aptissimè adjecta sunt: quippe quæ in aliis cutaneis Eruptionibus inveniuntur efficacia maximè, quidni & in his utilia sint? Ista utique vel in ipsis *Variolis* prospero sæpissimè Eventu exhibui. Humores enim lentos nimium attenuant, glutinosa Vasculorum Repagula expediunt, Saliumque Cohæsiones diffringunt, Succos demum morbidos fluxos reddunt, tandemque abigunt prorsus: dumque Pondere solùm & Subtilitate Partium agunt, Sanguinem incendunt minimè.

JULIO.

Prior Julii Pars fuit aprica satis, at subfrigida, Ventus plerumque à Septentrione; medio Mense Libs intervenit, Pluvia ruente; tunc iterum Septentrio: à xxv ad xxviii pluvius Vulturnus. Trigesimo primo, Vento omni momento variante, immensa Quantitas Pluviæ decidit, Cataractæ ad instar; inter Horam octavam matutinam & Meridiem ad Digitum saltem integrum,

licèt Milliaribus quindecim ad Orientem vix ulla. Aër fuit hoc Mense valde humidus & Barometrum humile.

	I	III	I		I	II	I	IIII
Pluvia	12.	13.	14.	16.	17.	26—	29.	31.

Dig. Dec.
=2.982.

☿ Altitud. maxim. 5. 29,8. N 1. ——— minim. 26. 28,9. S E 3.	media $29.4\frac{12}{31}$
Dies frigid. 3. 38. N 1. — calid. 24. 24. Malacia.	med. Therm. Altitud. $30\frac{2}{31}$.

Febres intermittentes adhuc: Tusses frequentes inter Adultos, *convulsivæ* inter Pueros. Magnæ undique de Spirituum Languoribus Querelæ. ———Quamplurimæ Aviculæ, dum Plumas exuunt, moriuntur.

Furit etiamnum Febris *epidemica* inexplicabili quodam Angore quosdam, vel intra sex sæpe Dies, perimens. Hos leve primò corripuit Delirium, quod utique pejoris fuit ominis, quàm si, more Bacchantium, aperto exarserant Furore. Nil perinde tunc profuit ac Sanguinis Detractio Cucurbitulis scarificatis, Humeris Cervicibusque admotis; pòst *Clysmata* laxantia, aut mitiora *Cathartica*; frequentia porrò *Vesicatoria*, Cruribus præcipuè.

AUGUSTO.

Suda Tempestas Initio, medio autem Augusto permulta Pluvia, eoque quidem exeunte nimia. Libanotus frequens, isque ad Finem maximè furens, *Barometrum* valde depressit, Aëremque reddidit humidissimum: maximæ fuerunt Rorationes

tiones Menſis Principio, Aquilone ſpirante. Auſter turbineus Nocte inter ix & x Diem *Mercurium* præcipitavit plurimùm graviſſimamque Pluviam; Maris autem Æſtum extulit maximè.

Pluvia $\overset{////}{9}$. $\overset{/}{10}$. $\overset{//}{12}$. $\overset{///}{13}$. 14. $\overset{//}{16}$. 17. $\overset{/}{19}$. 23. 25. 26. $\overset{//}{28}$. $\overset{/}{29}$. $\overset{//}{30}$. 31. = 4.022. Dig. Dec.

Procella 9. Nocte. S S E 4—28. Nocte. S W 4_x—29. Nocte. S W 4_x—30. W S W 4^x. cum Fulgure & Tonitru.

☿ Altitud. maxim. 3. 29,8. N. 1.	}	media 29.3$\frac{27}{31}$.
——— minim. 10. 28,7. S S W 3x.	}	
Dies frigid. 31. 42. S W 3.	}	med. Therm. Altit. 30$\frac{25}{31}$.
—calid. 7. 24. N b W 1.	}	

Febris *epidemica* plures adhuc premit, ingenti ſæpe cum Vomitu & *Diarrhœâ*: *Ophthalmiæ* paſſim: Scabies valde frequens. *Variolæ* jam graſſari incipiunt, ac Febres lentæ *nervoſæ*.

Plurimæ Aviculæ canentes pereunt: perraro auditur ſtridula Cicada.——Æſtas fuit magis nubila, magis frigida, magis denique pluvioſa ſolito: Omnia nunc Loca Aquâ & Limo plena ſunt.

SEPTEMBRI.

Toto fere Septembri Ventus ex Occidente ſpiravit, ad Septentrionem verò majori ex Parte deflectens, qui *Barometri Mercurium* exaltavit: manet uſque tamen *Atmoſphæra* madida & paulo frigidior.

Pluvia

Pluvia 1. 2. 3. 8. 17. 20. 21. 22—24. 27. 28. 30. = 1.752. Dig. Dec.

Parva *AB*. 9. H. 10. N N W. 1. Procella 21. p. m. S W—24. nocte. W S W. 4x.

Vehemens Grando 22. W N W 2. Magna Pruina 26. N b E 1.

☿ Altitud. maxim. 17. 30,0. Malacia. — minim. 1. 29,0. W 2. } media 29.6 $\frac{3}{27}$.

Dies frigid. 26. 54. N b E 1. — tepid. 1. 36. — — } media Therm. Altit. 41 $\frac{10}{27}$.

Jam evaneſcit fere Febris *epidemica*, nec multum augetur *Variolarum* Numerus. Choleræ, Febres *nervoſæ*, *miliares*, intermittentes, paſſim.

Octobri.

Initio Africus nimboſus multam demiſit Pluviam; quarto Die ſæviit Vulturnus; à decimo quinto ad viceſimum tertium perflavit Aquilo, & *Mercurium* erexit plurimum; ſub Finem Corus: Aër frigidus eſt ac humidus.

Pluvia 1. 2. 3. 4. 5. 7—10. 11. 12. 13. 15. 19. 21. 23. 26. 28. 29. = 3.154. Dig. Dec.

Fulgur & Tonitru cum Grandine 2. p. m. Grando 7. 8. Fulgur & Tonitru 12. p. m. permagni Maris Æſtus à 1 ad 4 Diem.

☿ Altitud. maxim. 22. 30,3. E N E 1. — minim. 4. 28,8. S E b E 3x. } media 29.5 $\frac{26}{30}$.

Dies frigid. 19. 64. N N E 2. — tepid. 1. 43. S W 4x. } media Therm. Altitud. 51.

Variolæ jam factæ ſunt *epidemicæ.* Morbi colici à *Pomaceo* novello frequentiſſimi. *Catarrhi* & Faucium Tumores haud rari; imò quædam adhuc Reliquiæ Febris *epidemicæ* ſparſim notantur. Febris *nervoſa* & *miliaris* paſſim.

Novembri.

A primo Novembris, Diem ad uſque viceſimum, Ventus inter Orientem & Septentrionem conſtitit, qui & paulo ſicciorem reddidit *Atmoſphæram*, multoque magis frigidam, *Baroſcopium* verò extulit maximè: inter Diem autem xxi & xxiv, fremente Africo, permulta Pluvia decidit, corruente admodùm *Mercurio*; at brevi Aquilo redux reſtituit Rem.

		/	//			////	///	/	
Pluvia	1.	4.	7.	10.	21.	22.	23.	24.	29.

Dig. Dec.
=2.068.

Gelu, idque ſubinde rigidum, hoc Menſe frequens.

☿ Altitud. maxim. 27. 30,4. N N E 1.
——— minim. 23. 28,8. S W 3. } media $29.8\frac{24}{29}$.

Dies frigid. 27. 68. N N E 1.
— tepid. 2. 52. Malacia. } media Ther. Altit. $58\frac{21}{29}$.

Variolæ & Morbi colici valde *epidemici*: Apoplexiæ plures: Colica bilioſa paſſim.

Decembri.

Pluvia, procelloſa, horrida, Tempeſtas hunc finivit Annum. Vix unus & alter Dies ſine Pluvia toto Decembri; Libs vehemens perfurebat

sæpissimè, gravi subinde cum Pluvia: inde *Barometrum* erat frequenter * mirè depressum. Jam magnæ sunt Inundationes undique. Aër fuit maximè humidus, Gelu rarissimum, etsi *Atmosphæra* fuit valde frigida sæpe.

Pluvia 1—$\overline{\overline{4}}$—$\overline{6}$. 7. $\overline{9}$. $\overline{10}$—$\overline{12}$—$\overline{14}$. $\overline{15}$—$\overline{17}$. 18. 20—$\overline{23}$. $\overline{24}$. $\overline{26}$—$\overline{28}$. $\overline{29}$. $\overline{31}$= Dig. Dec. 6.192.

(Strokes over the numbers as printed: 4 ////, 6 //, 9 //, 10 //, 12 /, 14 ///, 15 /, 17 //, 23 /, 24 //, 26 //, 28 //, 29 ////, 31 /.)

Procella 1 S W—10 p. m. S W b S 4—14 à primo mane S W 4x—26. W N W.—27 W 4x—29. W S W 4.

☿ Altitud. maxim. 25. 30,0. N W b W 1. } media 29.33 2/31.
——— minim. 14.*28,2. S W 4x.

Dies frigid. 22. 64. N N E 1. Gelu. } med. Ther. Alt. 58 4/31.
— tepid. 1. 52. W S W 2.

Variolæ valde *epidemicæ* & sæpè mortiferæ: Colice jam non adeò frequens. *Rheumatismi* multi; Febres putridæ & *petechiales* passim.

Maxima fuit Pluviæ Quantitas hoc Anno, nempe = Digit. Decem. 37.114.

CONSTITUTIO AËRIS, &c.

Anno MDCCXXXV.

JANUARIO.

QUAMVIS *Baroscopium* fuerat sublime valde Initio Januarii, Ventusque arctoüs; id tamen procellosa Tempestas, à sexto ad decimum quartum fere perpetua, ac subinde gravissima, ad ultimum penè Gradum deturbavit: quod autem posteà, à Die scilicet vicesimo ad Finem usque, ad summum fermè erexit Aquilo. *Atmosphæra* fuit frigida & sæpe humida valde; sub Mensis finem rigidum Gelu.

Pluvia 2. 5. $\overset{\prime\prime}{6}$. $\overset{\prime\prime}{7}$. 8. $\overset{\prime\prime\prime}{10}$. $\overset{\prime}{11}$—$\overset{\prime\prime}{13}$. $\overset{\prime}{14}$. $\overset{\prime\prime}{18}$. 19. 22. Nix 9. 11. = 2.526. Dig. Dec.

Procella 6 nocte. S W 4^x—gravissima 8. S W 4^x circa Meridiem *Mercurium* depressit ad 28,3: — vehemens 10 nocte S S E 4^x. ☿ 28,4; violenta duravit Procella ad Horam octavam matutinam Diei undecimi; *Barometer* verò subsedit ad 28,1: raò Mercurium *Baroscopicum* infra hunc gradum notavi!

☿ Altitud.

☿ Altitud. maxim. 4. 30,5. N b W 1. } media 29.6$\frac{24}{30}$.
——— minim. 11. 28,1. S 4x.

Dies frigid. 25. 70. N 1. } media Therm. Altitud. 59$\frac{29}{30}$.
— tepid. 6. 54. S W 3.

Variolæ sunt maximè *epidemicæ*, quædam valde malignæ; utpote quibus non rarò accedunt *Hæmorrhagiæ* ex omnibus fere Corporis meatibus, & (A) *Petechiæ* lividæ & nigræ. Vix unum vidi his correptum Affectibus servatum; nam in tanta Pestilentia Sanguinis *Crasis* dissolvitur penitùs, & maximè putrescunt Humores: imò Cruor emissus, putris instar Saniei, diffluit; nec, ut solito, in Frigore coagulatur.

Colicus Morbus cum Doloribus sævis *rheumaticis*, & *Paresi* nonnunquam Brachiorum Manuumque, à *Pomaceo* novello, frequens adhuc. Multæ Tusses sub Finem Mensis: *Ophthalmiæ*, Febres *miliares* & *erysipelatosæ* passim.

FEBRUARIO.

Sublimem retinuit Stationem *Mercurius* ad Diem usque decimum sextum, Septentrione afflante, aut Vulturno: sub Finem madidus Notus *Baroscopium* demisit. Sudum haud rarò eluxit hoc Mense; Gelu affuit rariùs.

Pluvia 8. 14. $\overset{||}{17}$. 18. 22. $\overset{|||}{23}$—$\overset{|||}{26}$. 27.
Dig. Dec.
=1.978.

Procella 26 nocte. S S W 4x.

☿ Altitud. maxim. 2. 30,5. N N E 1. } media 29.7$\frac{10}{25}$.
——— minim. 27. 29,0. S S W 3x.

Dies frigid. 21. 66. E N E 1. rigidum Gelu. } med. Therm.
— tepid. 9. 52. Malacia. ——— ——— } Alt. $57\frac{18}{25}$.

Pleuritides & Peripneumoniæ frequentes, at Rure maximè: *Variolæ epidemicæ* adhuc, sed non ita pestiferæ.

Jam in Popellum ingruit Febris quædam contagiosa, Pustulis sæpe & *Petechiis* comitata: Merx admodùm infelix! Classe, ut credere par est, advecta; quippe quæ diu antè inter Nautas apud *Portum-magnum* commorantes sævierat, multosque dederat Letho: de hac plura Mense sequente.

Martio.

Varia fuit Tempestas Mense Martio, varia quoque *Barometri* Statio, nunc alta nempe, nunc valde depressa. Libs Initio, à sexto ad decimum septimum Vulturnus, tunc Aquilo, pòst Caurus: *Atmosphæra* erat frigida satis, at paulo humidior.

Pluvia 1. 2. $\overline{4}$. $\overline{5}$. 14. $\overline{15}$. $\overline{16}$. $\overline{23}$—$\overline{25}$. $\overline{28}$. 30. 31. = 2.234. Dig. Dec.

Maximus Maris Æstus 15 mane. S b E 3^x.

Gelu à xx ad xxiii.

☿ Altitud. maxim. 21. 30,0. N E 1. } media $29.3\frac{22}{30}$.
——— minim. 16. 28,7. S S E 3. }

Dies frigid. 20. 64. N b E 2. } med. Therm. Altit. $54\frac{4}{30}$.
— tepid. 15. 50. S b E 3. }

Variolæ hactenus *epidemicæ*: Pleuritis & Peripneumonia passim: Apoplexiæ quædam.

Nunc

Nunc maximè dispergitur Contagium *epidemicum* in Plebeculam maximè.———Quibus Febris hæc contigit, primò levi quasi Horrore, ac universa penè Lassitudine, correpti sunt; mox Nauseâ & vertiginoso Capitis Dolore: haud vehemens tamen insecuta Febris est, nec immodica Sitis, quamvis media Lingua scabra fuit & fusca, imò sæpe arida valde, utroque verò à Latere Muco oblita subflavo. Interim de Dolore Gutturis, haud raro strangulante fere, & de teneris Oculis, Lumina refugientibus, multæ Querelæ. Urinæ plerumque χειμνῶδεις erant, aut tenues, paucæ, luridæ, vapidæ instar *Cerevisiæ*: quæ quidem omnibus in Febribus sunt pessimæ Notæ!

Hæc ferme per Quatriduum, quo aut vigiles omninò decubuêre, aut ne sentientibus quidem brevissimus & maximè interruptus obrepsit Somnus. Jam Surditas, Desipientia, Suspirium frequens, immanis Præcordiorum Oppressio, Manuum Tendinumque Tremor & Subsultus accedebant: attamen de Valetudine rogati vix querebantur quicquam, adeò invaluerat Torpor.

Diem circiter sextum, nunc citiùs, nunc tardiùs, *Petechiæ* rubræ, purpureæ, lividæ, nigræ, imò Vibices quasi, sæpe apparuerunt. Mali admodùm Ominis hæc *Exanthemata!* eoque pejoris, quo magis ad Nigritiem spectabant. Frequenter porrò videbantur innumeræ Maculæ minutissimæ fusci Coloris, Cutis Lenticulas aut Pulicum Morsus adumbrantes, sed paulo magis atræ: quas utique haud minùs esse lethales observavi quàm ipsas nigerrimas.———In hoc Rerum Statu, aut Sopor perpetuus urgebat, aut

Furor cœcus; imò sæpe haud erat assidentibus, etiamsi robustis, facile Ægros continere, ne è Lectulis exilirent, tanquam aliò abituros: quo quidem Symptomate vix aliud magis tunc funestum memini.

Tristia dum hæc agebantur, Sudor profusus, viscidus, olidus, aut fœtidissima, livida, *Diarrhœa* miseros colliquabat Ægrotos. Lingua porrò nigra, aridissima, Vox Faucibus hærens, Singultus, *Spasmi*, Pulsus formicans, aut coacervatus, Livor Manuum, ac sæpe ipsorum etiam Cubitorum, atræ Mortis certissima instabant Prænuncia: Die undecimo, aut decimo quarto plerumque, multo citiùs nonnunquam. Tanta fuit, tamque cita, Putrefactio Cadaverum, ut ea sepelire fuerit necesse prorsùs aliquando vel intra Horas viginti quatuor.

Dira quidem hæc & acerba maximè! erant autem plurimi, quibus Sors melior, Die scilicet quarto, aut quinto, benignum dedit morbi exitum; Eruptione nempe Pustularum rubrarum, *miliarium*, atque blandi per totum Corpus Sudoris.——Multi diu morbo conflictati, innumeras tandem habuêre Pustulas *miliares*, limpidas, sæpe salutiferas: pluribus autem erat periculosæ plenum opus Aleæ.

APRILI.

A Die secundo Aprilis ad decimum spiravit Eurus; pòst varius Ventus variaque admodùm Tempestas, at pro Anni Tempore frigida & humida.

Pluvia

Pluvia 1. $\overset{/}{8.}$ $\overset{/}{9.}$ 10. $\overset{/}{14}$—16. $\overset{/}{18.}$ $\overset{/}{20.}$ 22. $\overset{//}{24.}$ 27. $\overset{////}{29.}$ = 2.252. Dig. Dec.

Ventus vehemens 22 prima Luce. W N W. Nox procellosa 26. S 4.

☿ Altitud. maxim. 16. 29,9. E S E 2. } media 29.5$\frac{10}{29}$.
——— minim. 10. 28,8. S E 2.

Dies frigid. 7. 54. E b S 2. } med. Therm. Altit. 46$\frac{20}{29}$.
— tepid. 25. 42. W N W 1.

Auctus jam Variolarum Numerus est: atque modò Febris *anginosa miliaris*, quæ verno Tempore elapsi Anni fuit hic *epidemica*, vicinam infestat Regionem.———Febris contagiosa, maligna, sævit jam magis quàm antehàc unquam. Raro nunc adest strangulans Faucium Dolor, paucæque nunc erumpunt Pustulæ; at Loco earum *Petechiæ* fuscæ, purpureæ, nigræ, ac nimis frequenter lividæ Vibices, atro semper Carbone notandæ! —— plurimi moriuntur.

MAIO.

Boreas afflavit, aut Corus, à primo ad vicesimum quartum Maii, pòst Vulturnus; Tempestas fuit valdè frigida ac nubila. Maximæ Pruinæ à duodecimo ad decimum quartum.

Pluvia 1. 11. 12. $\overset{//}{15.}$ 17. 20. 22. $\overset{///}{23.}$ 24. 26. $\overset{//}{30.}$ 31. = 1.646. Dig. Dec.

Grando vehemens 23. Fulgur & Tonitru 30.

☿ Altitud. maxim. 19. 30,1. N W 1. } media 29.6$\frac{12}{31}$.
——— minim. 16. 29,1. S E 2.

Dies

Dies frigid. 14. 54. N W 1. } media Therm. Altit. 43$\frac{6}{31}$.
— tepid. 31. 36. S S E 1. }

Multi Apoplexiâ corripiuntur: *Variolæ* adhuc. Febris contagiosa plurimos perdidit; optima sæpe sprevit Consilia: sequens tamen Methodus permultos servavit.

Ipso quidem Morbi Initio Venæ Sectio profuit, raro pòst unquam; imò temerariâ suscepta Manu sæpe obfuit maximè. Si tamen post Sanguinis Missionem *Cephalalgia* & Vertigo urgebant usque, fuit utile admodùm Cucurbitulis scarificatis, Humeris Cervicibusque admotis, Sanguinem detrahere: quod quoque Vomitionem, pòst excitandam, reddidit tutiorem. Cruorem vix unquam notavi valde glutinosum, Serum plerumque verò viride erat, haud raro rubellum; quod infaustum semper! quibus enim id contigit, *Petechias* nigerrimas, aut Vibices habuêre certo certiùs cum Phrenitide perpetua, aut gravi Comate.

Continua fere Nausea, ac frequens, biliosus, Vomitus lene semper poscebant *Emeticum*, quo & Ventriculi Colluvies ejiceretur & præcautum foret contra pestiferam *Diarrhœam*, quæ aliter Morbi Statu, aut paulò pòst, semper evenit: nam ubi Ventriculi Saburra, diutiùs morando, acrior fit assiduè; tandem per Intestina descendens, ista utique torquet maximè.

Nullo non Tempore Morbi *Epispastica*, alia scilicet aliis succedentia, necessaria fuerunt omninò; lenia porrò desiderabant *Cardiaca*, eaque repetita frequenter. Languor continuus & collabentes assiduè Vires: quæ & Sudores etiam maturos, criticosque sæpe, movebant, aut Pustulas expellebant.

expellebant. Ad hæc promovenda Confect. Raleigh. Theriac. Andromach. Lap. Contrayerv. Rad. Serpent. Virg. aliquando Sal. C. C. &, quibus non fuit ingrata admodùm, non uno solùm Nomine laudanda, Camphora (quæ nempe Opio feliciùs arcessebat Somnum, ac Delirium compescebat magis) aptissima fuere Remedia.——— Imò, quod multò minore Pompâ paratur, Vinum rubrum *ustulatum* (quod dicitur) Cinnamomo & Maci incoctis cum Aquæ pauxillo, haud minùs efficax ad Vires sustinendas inveni, quàm celeberrima *Alexipharmaca*; non in hoc tantum Morbo, sed & in omni Febre lenta & *nervosa*, potissimùm cum colliquante Sudore, vel immodico Alvi Fluxu declinante. Didici hinc tandem, quod astringentia Aromatica mitiora *Crasin* Sanguinis firmando, Fibrasque Vasculorum corroborando, vera fuere hujus, exeuntis saltem, Morbi *Alexiteria*; fortasse & Antidota fuissent. ——Ipsi etiam Veteres Antidotis & *Alexipharmacis* immiscebant semper astringentia quædam Medicamenta, ut passim apud eos videre est.

Ad eum adeò Finem, optato demùm cum Successu, post summum Morbi Incrementum, exhibui aliquam ex Cortice Peruviano Medicinam cum *Alexipharmacis* idoneis & Elixire Vitrioli Mynsichti acidulatam; nec otiosè intereà expectans Sedimentum Urinæ laudabile, & (quod dicitur) lateritium: modò scilicet vel minimam Morbi Remissionem observâssem.—Si in singulari Gangræna valeat Quinquina, quidni in universa Humorum Corruptione? *Exanthemata* nigra, Vibices & citissima Cadaverum Putrefactio, *gangrænosam* utique Sanguinis *Diathesin* significabant.

In

In longis equidem Febribus nihil magis necesse est, quàm Solida inter & Fluida Æquilibrium conservare debitum. Nihil ad id sanè facit efficacius, quàm, diluente Liquore, Sanguinem fovere assiduè, ac Vim Fibrarum confirmare Medicamentis appositis; donec Natura, his Auxiliis Morbi Victrix, læta Crisi eum expellere possit: nam ut Febris ardens Fræna semper poscit, lenta sæpissimè indiget Calcaribus.——Profectò nunquam non Arte molienda Crisis est, cùm nil ultrà assequi valeat Natura.———Febribus ideò tardè admodùm decrescentibus, lenia *Cathartica* sæpe ex Usu sunt maximè, *Cardiacis* interim assumptis: In hac sanè, de qua agitur suprà, cum vix alia profecerint, Rhabarbarum exhibitum quotidiè valuit plurimùm; Vinum ustulatum interim affatim sorbendo: hoc Modo enim putris expurgata fuit Colluvies, & Viribus intereà consultum est optimè.

JUNIO.

Caurus hoc Mense spiravit sæpissimè, hiscebat etiam subinde Libs: Vulturnus à decimo nono ad vigesimum secundum. Aër erat plerumque valde frigidus, crassus & humidus.

Pluvia 1. 3. 4. $\underline{///}$ 11. 15. 16—$\underline{//}$ 18. $\underline{/}$ 19. 20.
—22. 25. 26. 28.=1.936. Dig. Dec.

☿ Altitud. maxim. 5. 29,9. N W 1. } media 29.5 $\frac{7}{29}$.
———— minim. 18. 29,1. S W 3. }

Dies frigid. 2. 44. N W 1. } media Therm. Altitud. 36 $\frac{6}{27}$.
— tepid. 14. 34 Malacia. }

Variolæ,

Variolæ, & Febres intermittentes, haud infrequentes. Febris *miliaris* rubra cum enormi Vomitu & Alvi Fluxu Rure grassatur usque. Morbus contagiosus modò sub Finem Mensis mitescit paululum.

Julio.

Aër fuit humidus maximè & frigidus toto Julio, Ventus ab Occidente plerumque & Plagis australibus, Eurus aliquando: Tempestas utique fuit nubila, pluvia, infausta admodùm, Hyemi magis quàm Æstati similis. Omnes Fructus ὡραῖοι acerbi sunt & immaturi. Vix audis Cicadam, rari volitant Papiliones: Plurimæ Aviculæ canentes inter Plumas exuendas intereunt.

Pluvia 1—$\overset{\underline{III}}{3}$. $\overset{\underline{I}}{6}$. 7. 10. $\overset{\underline{II}}{11}$. 12. $\overset{\underline{III}}{14}$. $\overset{\underline{II}}{15}$. 16. $\overset{\underline{I}}{19}$. 21. 22. $\overset{\underline{III}}{25}$—27. 30. = 3.536. Dig.Dec.

Procella 11. nocte. W b S. Tonitru 30. p. m. Coruscationes nocte.

☿ Altitud. maxim. 28. 29,7. S E 1.
——— minim. 16. 28,9. S W 3x. } media $29.4\frac{4}{30}$.

Dies frigid. 19. 42. S S W 2.
— tepid. 30. 30. W 1. } media Therm. Altit. $34\frac{28}{30}$.

Febris *epidemica* contagiosa hìc imminuta est valde, at sævit adhuc in Vicinia: Multi *Variolis* usque laborant; (B) Psora frequens.

Augusto.

Augusto.

A Die ſecundo Auguſti decimum tertium aduſque Ventus perpetuus ab Oriente ſpiravit, pulchra intereà calidaque Tempeſtas eluxit, poſteà miſera, procelloſa & horrida ſecuta eſt; nunquam memini *Atmoſphæram* ita humidam fuiſſe hoc Anni Tempore: Omnia fere Loca Aquâ exundant & Limo.——Plures Aviculæ canentes moriuntur: Apes exanimatæ parum mellificant. Folia Arborum æquè ſunt decidua jam ac ſi exiiſſet Autumnus.

Pluvia 1. 2. $\overset{'''}{14}$. 18. $\overset{''}{19}$. $\overset{'''}{21}$. $\overset{''}{22}$. $\overset{''}{23}$. $\overset{'}{25}$ —29. 31. = 2.906. Dig.Dec.

Maximæ Rorationes, durante Apricitate, Menſis Initio.

Magna *ÆB.* 20. N W 1. Procella 22. p. m. S W— vehemens 23 Nocte. S S W.

☿ Altitud. maxim. 12. 29,9. E 1. } media 29.6.
——— minim. 22. 29,2. S W 4x. }

Dies frigid. 27. 42. W N W 1. } med. Therm. Altit. $32.\frac{6}{29}$.
—calid. 13. 26. E 1. —— }

Fatales etiamnum Reliquiæ paſſim Febris malignæ: *Variolæ* adhuc: Scabies & Pſora frequens, Choleræ ac *Diarrhææ* plurimæ. Permulti, gravi quaſi Tempeſtate perculſi, inerte quadam Socordia torpent.——Plures Canes rabidi diſcurrunt.

Septembri.

SEPTEMBRI.

Nubilus fuit, madidus & frigidus, hic Mensis; Caurus afflavit sæpè, Libs aliquando, Eurus frequenter, sub Finem præcipuè: Boreas viii, ix, x.

Pluvia 1. 3. 6. 7. $\overset{I}{11}$. $\overset{I}{12}$—$\overset{I}{14}$—$\overset{III}{16}$. $\overset{I}{17}$.
Dig.Dec.
18. 20. 22. 24. $\overset{I}{26}$. 28. 29 = 1.918.

☿ Altitud. maxim. 23. 29,9. E 1.
——— minim. 11. 29,2. W N W 1. } media 29.6$\frac{7}{30}$.

Dies frigid. 28. 46. S E 1.
— tepid. 3. 30. N W 1. } media Therm. Altit. 36$\frac{14}{30}$.

Febres *petechiales* sparsæ adhuc: *Variolæ* frequentes: *Diarrhœa* & Cholera multos infestant: Tusses plurimæ ad Finem Mensis.

OCTOBRI.

Venit ab Oriente Ventus fere constans per totum Octobrem, Initio & Fine ad Septentrionem inclinans; unde Aër tenuis factus est, at paulo frigidior: medio autem ad Austrum.

Dig.Dec.
Pluvia $\overset{II}{7}$. $\overset{II}{8}$—10. 12. $\overset{II}{14}$. $\overset{III}{26}$. $\overset{III}{27}$. = 2.756.
Levis *AB*. 3. Malacia—4. E 1—12. N 1.
Gelu & maxima Pruina 30. E N E 1.

☿ Altitud. maxim. 30. 30,1. E N E 1.
——— minim. 9. 29,1. W N W 1. } media 29.6$\frac{17}{30}$.

Dies frigid. 30. 64.
— tepid. 26. 40. S S E 2. } media Therm. Altit. 47$\frac{22}{30}$.

Multæ

Multæ Febres lentæ, ac intermittentes, passim. Aliqui hoc Mense, subito quasi Asthmate correpti, in Tumores Pedum & Abdominis, hydropicos velut, inciderunt, ex quibus nonnulli brevì sunt mortui.——— Multi Canes Rabie perciti.

NOVEMBRI.

Sequitur November pluvius admodùm & procellosus, sub Finem præcipuè: turbidus Auster prævaluit maximè, crassamque fecit *Atmosphæram* ac humidam valde.————Exeunte Mense permagnæ Inundationes undique.

Pluvia 4. $\overset{II}{5}$—$\overset{II}{7}$. $\overset{I}{9}$. 10. $\overset{I}{13}$. $\overset{I}{14}$. $\overset{II}{15}$—$\overset{III}{17}$—$\overset{II}{19}$. $\overset{II}{21}$—$\overset{II}{23}$—$\overset{III}{25}$. $\overset{III}{26}$. $\overset{II}{27}$—29 = 4.922. Dig. Dec.

Procella 9 ab Hora x. a m. ad 2. p. m. S W 4^x—23. tota Die S W.—26 Nocte S 4_x—27. S 4^x.—Maximi Maris Æstus 27, quamvis Luna jam erat in *Quadratura*; altiores etiam quàm si Interlunium fuisset, aut Plenilunium. Tonitru vehemens 24 Noctu.

☿ Altitud. maxim. 11. 30,0. N W 1. } media $29.4\frac{14}{30}$.
———— minim. 27. 28,4. S 4^x. }

Dies frigid. 1. 58. Malacia. } med. Therm. Altit. $49\frac{16}{30}$.
— tepid. 19. 44. S S W 2. }

Cephalalgiæ, Vertigines, Insultus epileptici, Tumores Faucium & Parotidum, frequentes: *dyspnoica* Pectoris Gravitas haud paucos premit. * Febres lentæ *nervosæ* plurimæ.— Multi Canes rabiosi circumcursant.

DECEMBRI.

* *Vide Dissertationem de Febre lenta nervosa, infra,* p. 147

DECEMBRI.

Vix unquam *Atmosphæram* memini ita humidam fuisse, ac erat toto Decembri; etsi Subsolanus perflabat sæpissimè: fateor equidem quòd madidus Notus intervenit frequenter, ac Pluviæ haud parum demisit.

Pluvia $\overline{1}$. 4. $\overline{5}$. $\overline{\overline{6}}$. 7. 9. 17. 19. $\overline{\overline{24}}$. $\overline{\overline{25}}$. $\overline{\overline{28}}$. 30. $\overline{\overline{\overline{31}}}$. = 2.364. Dig. Dec.

Gelu rigidum 12. 66. E b N 1—13. 64. E 1—16. E 1—23. 64. E 1.

Procella 24 Nocte. S b E—27. S W b W 4x. Maximi Maris Æstus 21. 22. E S E 2—permagni 24. 25. 26. Austro furente.

☿ Altitud. maxim. 21. 30,0. E b S 2. ——— minim. 28. 29,0. S W b W 3x.	media $29.6\frac{6}{27}$.
Dies frigid. 12. 66. E b N 1. — tepid. 1. 46. W b S 2.	med. Therm. Altit. $54\frac{8}{27}$.

Tusses, Colli Fauciumque Tumores, Raucedines, levi sæpe cum Febricula, sunt valde frequentes. Febres putridæ *nervosæ* passim.

Summa Pluviæ hoc (C) Anno est = 30.974. Dig. Dec.

Notationes quædam.

(A) Hæ Maculæ oriri videntur ab infractis, aut dissolutis, Sanguinis Globulis, *Arteriolas serosas* intrantibus; dumque ibi hærent, *Petechias*

formant,

formant, aut Vibices: velut in Contusionibus Sanguis ruber in Vasa iniqua urgetur, & Cutim reddit discolorem.—— Pestiferæ semper sunt, quòd Cruorem putridum esse, aut maximè solutum, denotant: imò adeò sæpe dissolvitur Sanguis, ut profusæ subsequantur *Hæmorrhagiæ*. Quòd quidem *Scorbuticis* quoque accidit crebrò, cùm ne vel minima Febris Signa adsint, etsi totus fere Corporis Habitus innumeris violaceis Maculis inficitur; qui tamen mox, ac ne quidem tale quid somniantes, funesto sæpe Sanguinis Fluxu corripiuntur: iste tamen Cruor nunquàm, more solito, concrescit.—— Hos certe *Scorbuticos* austera acida, opportunè data, adjuvant maximè, ut haud rarò notavi.—— In talibus ideò *Variolis*, & aliis maculosis Febribus, valeant plurimum.—Missio Sanguinis utique obesse magis, quàm prodesse, videtur.

(B) Estne peculiaris aliqua *Atmosphæræ* Constitutio ad Eruptiones cuticulares gignendas apta? utique per idem fere Tempus, quo *Variolæ*, aut pustulosæ Febres, grassantur, *Exanthemata* quoque omnigena, ut Papulæ, Scabies, Erysipelas, *&c.* infestare solent, ut observatur sæpissimè: imò dudum, & vulgò noverint vel Mulierculæ, quod *Morbilli*, aut *Rubeolæ*, *Variolas* plerumque præcurrunt. Nonne adeò desumendum sit hinc Monitum *prophylacticum*?—— Forte lenia *Mercurialia*, quæ in aliis Cutis Morbis tantum valent, tempestivè assumpta, aut *Variolis* sint Antidota, aut morbum saltem faciant leviorem: idque potissimùm cùm & Vermiculos enecent, qui junioribus præcipuè adeò infesti sunt, & tam diras sæpe (unà sævientibus *Variolis*) movent Tragœdias.—Hæreo tamen ne fortè Sanguinem

quorundam diſſolvant nimiùm, & ad *Hæmorrhagias* diſponant fatales: hoc autem ex facili præcaveri poteſt Corticem Peruvianum, aut tale quid, exhibendo ſimul.

(C) Annis maximè pluvioſis hic debet annumerari, ob Frequentiam ſaltem, ſi non ob Pluviæ Quantitatem: nam continua fere decidit, quanquam rarò admodùm gravis. Imbres utique vehementes Aërem faciunt ſicciorem, quatenus Vapores per *Atmoſphæram* congeſtos deturbant; hinc poſt eos plerumque Aër purus valde & liquidus apparet, & multo majorem ejus ſiccitatem *Hygroſcopia* indicant: denſa autem, & nebuloſa quaſi Pluvia, omnia humectat maximè. —— Vix unquàm ſanè memini *Atmoſphæram* magis fuiſſe humidam & craſſam, quàm hoc & elapſo Anno: Hyems fuit tepida nimis, Æſtas perfrigida; utraque infauſta ſemper & Pluviæ ferax, ac nunquam non Morbis abundans.—— Ex quo ſanè tam udas habuimus Tempeſtates, Febres putridæ, lentæ, *nervoſæ*, ac intermittentes omnigenæ, per has Regiones graſſatæ ſunt maximè; etiam in hoc Oppido & per Viciniam, cum tamen Annis abhinc viginti veras intermittentes rariſſimè viderim. Imò bene memini Milites plurimos, emeritos, ad Arcem noſtram olim tranſvectos ab Oris Icenis & Portu-magno, pertinaci admodùm Quartanâ tantum non confectos penitùs; qui tamen hìc, à ſola Benignitate Cœli, convaluere protinùs.

CONSTITUTIO

AËRIS, &c.

ANNO MDCCXXXVI.

JANUARIO.

TRISTI ſub Aſpectu Annus exoritur: dum enim *madidis Notus involat Alis*, perpetuæ fere ruunt Pluviæ. Pauciſſimi ſanè fuere Dies aprici toto Januario: *Atmoſphæra* verò quàm maximè humida & craſſa; exeunte Menſe algida. Gelu rarò admodùm, Diluvia ſæpe.

Pluvia $\overset{\prime\prime}{1}$. $\overset{\prime}{2}$. $\overset{\prime\prime}{3}$. 4. 6. 8—$\overset{\prime}{10}$. $\overset{\prime\prime}{11}$. $\overset{\prime\prime}{12}$—$\overset{\prime\prime}{14}$—$\overset{\prime\prime\prime}{16}$—$\overset{\prime\prime}{18}$. $\overset{\prime}{19}$. 21—$\overset{\prime\prime}{23}$. $\overset{\prime\prime}{24}$. $\overset{\prime\prime}{25}$—$\overset{\prime\prime}{28}$. $\overset{\prime}{30}$.
Dig. Dec.
31 = 5.070.

Grando 2. 13. 20. 26. Fulgur & Tonitru cum Pluvia graviſſima 16. Veſperi.

Gelu 16. N N W 1—22. N N W 1. Procella 25. Veſpere. S S W.

☿ Altitud. maxim. 6. 29,8. W N W 2. } media $29.2\frac{27}{30}$.
——— minim. 25. 28,7. S S W 4. }

Dies frigid. 22. 66. N N W 1.
— tepid. 4. 50. S b W 2. } med. Therm. Altit. $56\frac{14}{30}$.

Multi Tussi vexantur, Fauciumque & Parotidum Tumore. Apoplexia & *Paraplegia* passim: Prurigo & Pustulæ frequentes.

FEBRUARIO.

Quamvis Initio Februarii Tempestas fuit nimbosa valde, mox tamen successit Apricitas aliqua, ac Frigus acre, flante plerumque Vento aquilonali, qui Aërem siccabat plurimùm, & omnia sæpe rigido constrixit Gelu. Principio Mensis Inundationes permagnæ; pòst etiam *satis Terris Nivis atque Grandinis misit Pater.*

Pluvia $\overset{\prime\prime\prime}{1}$. $\overset{\prime\prime}{2}$. $\overset{\prime\prime}{3}$. 5. $\overset{\prime}{7}$. $\overset{\prime\prime}{8}$. 9. 14. 26.
Nix 16. 17. N N W 1—19. E S E 1
—$\overset{\prime}{20}$. E 3—23. N N W 3—24. N N W 1.
Grando 2. W N W 2—19. 21. 24
—$\overset{\prime}{26}$. E S E 2—28. N N W 1.
} Dig. Dec. = 3.082.

Leves *AB.* 7. E S E 1—19. E b S 1—magna *AB.* 6. H. 8. p. m. N 1. Radii coruscantes vibrantur vel ipso Austro, Corona lucida magis vergit ad Orientem quàm vidissem antehac unquam.

Magnus erat hìc Maris Æstus Die 16. N N W 3, at minimè inundans ut apud Londinenses, Icenos, Cantianos, atque Belgarum Oras, ubi quàm maximus fuit.

☿ Altitud. maxim. 29. 30,0. N b E 2. } media 29.3 $\frac{10}{26}$.
——— minim. 22. 28,5. W S W 2x.

Dies frigid. 13. 72. N N E 1. } med. Therm. Altit. 60 $\frac{6}{26}$.
— tepid. 2. 56. W N W 2.

Tuſſes & *Catarrhi* levi ſæpe cum Febricula permulti; Anginæ, Pleuritides & Peripneumoniæ haud raræ: Juniores quamplurimos Perniones vexant maximè.

Martio.

Frigida Tempeſtas ad Diem uſque decimum Martii, pòſt autem multo tepidior evaſit: Spiravit Eurus hoc Menſe ſæpiſſimè, & pulchra non raró affulſit Apricitas cum Aëre puro ſiccoque.

Pluvia 1. 6—8. $\overline{11.}$ 19. $\overline{21}$—23. 27. $\overline{29.}$
Dig. Dec.
Nix 3. E 3—8. N W 1.=2.138.

☿ Altitud. maxim. 1. 30,0. E b N 2. } media 29.4 $\frac{11}{31}$.
——— minim. 22. 28,8. S S E 2.

Dies frigid. 7. 66. N W 1. rigid. Gelu & maxima Pruina. }
— tepid. 27. 45. S S E 2. med. Therm. Altit. 51 $\frac{8}{31}$. }

Perniones ulceroſi moleſtiſſimi frequenter: Peripneumoniæ paſſim, præcipuè verò nothæ.

Aprili.

Eurus afflavit ſæpe, Boreas nonnunquam, Caurus frequenter, hoc Menſe; quod *Barometrum*, diu depreſſum, reſurgere fecit, Nubeſque

que abegit: à decimo quinto tamen ad vicesimum quintum Pluvia frequens.

Pluvia 1. 15—18—21. 22. 25. Grando 15. Dig. Dec. = 1.340.

Pruina maxima 11. 12. Maximæ Rorationes ad Finem.

☿ Altitud. maxim. 3. 30,1. E 1. } media $29.7\frac{1}{2}$.
——— minim. 25. 29,3. W S W 1. }

Dies frigid. 11. 58. N 1. } med. Therm. Altit. $43\frac{25}{30}$.
— tepid. 29. 32. Malacia. }

Pleuritides & Peripneumoniæ frequentes; Anginæ & *Ophthalmiæ* passim.

MAIO.

Perflavit Eurus plerumque durante Maio, isque sæpe velox, ac deprimens *Mercurium baroscopicum*, Aquilone tamen, aut Coro, nonnunquam intercurrente. Ineunte Mense Frigora pro Anni Tempore haud exigua, pòst verò Aër tepidus sæpe & tenuis.

Pluvia 2. 4. 5. 9. 11. 12. 15. 16. 22. 23. 27. = 2.536. Dig. Dec.

Ventus vehemens 21. p. m. E S E. Magnus Halo circa Lunam 9. H. 10. p. m. E 2—permagnus igneus Halo 11. H. 10. p. m. S E 3.

☿ Altitud. maxim. 19. 29,8. E S E 2. } media 29.5.
——— minim. 12. 29,1. S E 3. }

Dies frigid. 3. 52. N N W 1, Frigus insolitum! } med. Ther.
—tepid. 31. 27. N N W 1. ——— ——— } Alt. $39.\frac{12}{31}$.

 Pleuritides

Pleuritides & Peripneumoniæ ſparſim: Eruptio Puſtularum rubrarum urentium plures moleſtat. Tempeſtas infeſta tabidis.

JUNIO.

Per Initia Junii Aër valde craſſus fuit & humidus; tenuis pòſt, ac fervidus ſæpe, Finem aduſque fere Menſis, maximo decidente Rore: dum incerto admodùm Curſu ſpiravit Ventus; Eurus ſæpe, Boreas haud rarò, Caurus quoque interfuit frequenter, Libs Initio.

Pluvia $\frac{/}{3}$. 4. 6. $\frac{/}{13}$. 14. 23. $\frac{//}{27}$. $\frac{/}{29}$. $\frac{///}{30}$ = 1.614. Dig. Dec.

Fulgur & Tonitru 29. Nocte. S E 2— è longinquo 23—28. p. m.

☿ Altitud. maxim. 18. 29,9. N N E 1.	} med. Barom. Alt.
——— minim. 27. 29,3. E S E 2.	29.6$\frac{3}{30}$.
Dies frigid. 6. 38. W N W 1.	} media Ther. Altit. 26$\frac{6}{30}$.
— fervid. 11. 20. N N E 1x.	

Febres tertianæ, ſemitertianæ, & quotidianæ, paſſim; *Ophthalmiæ* frequentes: Phthiſici colliquantur maximè. Aliquæ Pleuritides & Peripneumoniæ incipiente Menſe: *pſoricæ* Eruptiones plurimæ.——Innumeri Aſili Armenta moleſtiſſimè infeſtant.

JULIO.

Varius fuit hoc Menſe Ventus, & Malacia frequens, Caurus verò ſub Finem plerumque, ſudo exiſtente Cœlo, ac fervido, cum Rore maximo.

ximo. Immensa Vis Pluviæ decidit Die secundo & octavo, flante Vulturno; decimo autem, eodem perflante Vento, quantum vix unquam per idem Temporis Spatium: ab Hora enim istius Diei tertia pomeridiana ad quintam matutinam undecimi Pluvia fuit 1.686. (Dig.Dec.)

Pluvia 1. $\overset{////}{2}$. 3. $\overset{////}{8}$. $\overset{////}{10}$—$\overset{//}{12}$—14. $\overset{//}{19}$. 25. 28 = 4.870. (Dig. Dec.)

Procella 2 Nocte. S E. Fulgura Noctu 13.

☿ Altitud. maxim. 16. 29,9. Malacia. ——— minim. 11. 29,1. S S E 2^x. } media $29.5.\frac{9}{31}$.

Dies frigid. 4. 40. N 2. — fervid. 29. 18. WNW1. } med. Therm. Altit. $27\frac{10}{31}$.

Febres intermittentes & *miliares* aliquæ mali admodùm moris, Ruri præcipuè: *Variolæ* hìc *sporadicæ*: Choleræ, *Diarrhœæ*, ac *Dysenteriæ* etiam, undique valde frequentes sunt.

AUGUSTO.

Ineunte Augusto Aër fuit crassus & valde calidus, medio Mense multo frigidior, flante Cauro; cæterùm Ventus erat inconstans maximè: sub Finem Ros plurimus decidit, ac rediêre Calores.

Pluvia 1. $\overset{//}{4}$. 6. 7. 8. $\overset{/}{12}$—$\overset{//}{14}$. $\overset{//}{15}$. 17. $\overset{/}{26}$. $\overset{/}{28}$. 31. = 1.834. (Dig.Dec.)

Nox procellosa valde 13. S W b W 4. Fulgura 20 Noctu. Magni Maris Æstus 26. 27. S S E 2^x.

Die

Die 25. W 1. inter Horam nonam vespertinam & undecimam Zona quædam angusta, at lucida valde, ab imo Occidente ad summum Orientem usque extensa, magnæ Iridis instar effulsit, stupente Populo. *AB*. 29. N 1.

☿ Altitud. maxim. 18. 29,8. N W b N 1. } media $29.4\frac{17}{30}$.
——— minim. 26. 29,1. S S W 2. }

Dies frigid. 16. 42. W N W 1. } med. Therm. Altit. $27\frac{7}{30}$.
— fervid. 3. 19. W S W 1. }

Febres *miliares*, malignæ, frequentes, in Cornubia præsertim. Choleræ, *Diarrhææ*, *Dysenteriæ* eæque aliquando cruentæ, frequentissimæ.

Mellificant Apes optimè; plurimæ Cicadæ & Vespæ. Optimum undique Frumentum.

SEPTEMBRI.

Flavit plerumque Corus Mense Septembri, Initio & sub Finem Pluvia: altam fere tenuit Stationem *Barometer*: Aër majore ex Parte crassus.

Pluvia 1. 3. $\overset{/}{4}$. $\overset{//}{6}$. 8. 10. 13. 15. $\overset{/}{22}$—$\overset{/}{24}$. 26—29. = Dig. Deg. 1.512.

Leves *AB*. 26. 27. H. 9. N W 1. Maximus Halo circam Lunam 12. H. 11.

☿ Altitud. maxim. 21. 30,0. N N E 1. } media 29.7.
——— minim. 30. 29,3. S W b S 3. }

Dies frigid. 18. 50, maxima Pruina, N N W 1. } med. Ther.
—calid. 7. 29, S W 1. ——— ——— } Altit. $36\frac{20}{29}$.

Choleræ, *Diarrhææ*, *Dysenteriæ*, adhuc valde frequentes, Febre nonnunquam comitante.

Plurimæ

Plurimæ Febres *miliares*, *ſcarlatinæ*, puſtuloſæ; aliquæ porrò lentæ, *nervoſæ*: ſæpe cum Glandularum Parotidum Fauciumque Tumore, ac profuſis ſemper Sudoribus: Auſtralibus in Oris Devoniæ & Cornubiæ præſertim.

OCTOBRI.

Ineunte & exeunte Octobri immenſa Pluviæ Copia decidit, dum Libs ſæpe fremuit vehementer; à duodecimo autem ad vigeſimum primum ne minima Pluvia, Euro flante, aut Aquilone: ad Finem Menſis Aër erat valde craſſus & humidus.

Pluvia $\overset{\prime\prime\prime\prime}{1}$ — $\overset{\prime}{3}$. 6. $\overset{\prime\prime}{7}$—$\overset{\prime\prime}{9}$. $\overset{\prime\prime\prime}{10}$. $\overset{\prime\prime\prime}{11}$. 22. $\overset{\prime\prime}{23}$ —$\overset{\prime\prime}{26}$. $\overset{\prime\prime}{27}$. $\overset{\prime\prime\prime}{29}$. $\overset{\prime\prime}{30}$. $\overset{\prime\prime\prime}{31}$. = Dig. Dec. 6.534.

Procella 1. multo Mane. S b W—7. S W—9. Mane. S W b W 4ˣ. ab Hora autem prima ejus Diei pomeridiana ad tertiam uſque Corus vehementiſſimus, quaſi Circius Gallicus omnia deturbans, perfremuit, velociſſimè cadente *Mercurio*.——Maximus Halo ſubluteus circa Lunam 6. H. 8. W 1. *AB*. 27. H. 8. W N W 3. media autem Nocte Grando gravis & Fulgura.

☿ Altitud. maxim. 21. 30,1. N N E 1.
——— minim. 9. 28,4. N W 4ˣ. } media $29.4\frac{1}{3}$.

Dies frigid. 21. 54. N N E 1.
——— 16. 36. E S E 1. } media Therm. Altit. $42\frac{1}{3}\frac{2}{0}$.

Febres lentæ, *nervoſæ*, *miliares*, haud paucæ, cum Sudoribus profuſis: Choleræ ac *Dyſenteriæ* adhuc paſſim; præcipuè Menſis Initio: Sub Finem Tuſſes *ferinæ* inter Pueros.

Morbus

Morbus peſtilens Boves conſumit plures & Porcos in Auſtrali Devonia.

NOVEMBRI.

Altum plerumque tenuit Gradum *Barometer* hoc Menſe: Ventus ab Oriente ſæpe ſpiravit, ſæpe & à Septentrione. Aër fuit non rarò valdè húmidus & gelidus ſæpe: Initio Glacies, ad Finem Gelu maximæque Pruinæ.

Pluvia 1. 6. $\overset{/}{7}$. 9. 11. 12. 16. 18. 21. $\overset{///}{24}$. $\overset{/}{25}$. 28.=1.150. Dig.Dec.

Procella Veſperi. 24. S W b W, & totâ fere Nocte Grando multa 7.

AB. levis, 7. N E 1—major 8. H. 10. N N E 1. magna variegata 13. H. 7. N W 1.

☿ Altitud. maxim. 5. 30,3. E N E 1. }
——— minim. 25. 28,8. W 2. } media 29. $8\frac{2}{29}$.

Dies frigid. 27. 65. E N E 1. }
—tepid. 22. 44. W N W 1. } media Therm. Altit. $58\frac{25}{29}$.

Dyſenteriæ adhuc: Tuſſis *convulſiva* paſſim. Innumeri fere Tuſſi, Coryzâ, Tumoribus Colli ac Faciei, corripiuntur; haud pauci Anginâ. Plurimi Morbo *rheumatico* vexantur.

DECEMBRI.

Perſtat uſque *Mercurius* altam tenere Stationem, etſi medio Menſe Libs furens iſtum deturbavit, plurimamque demiſit Pluviam, *Atmoſphæram* verò fecit humidiſſimam. Sanè ab Exitu Octobris, ad hoc uſque Tempus, Aër immensâ Vaporum

porum Copiâ abundavit, quæ, partim saltem, *Mercurium* sustinuit. Septentrio Gelu nonnunquam produxit, idque sub Finem Mensis rigidum.

Pluvia $\overset{/}{2}$. $\overset{/}{3}$. $\overset{/}{4}$. $\overset{//}{5}$. 10—$\overset{/}{13}$. $\overset{//}{14}$. $\overset{////}{15}$—$\overset{///}{17}$. $\overset{///}{18}$—$\overset{///}{20}$. $\overset{///}{22}$. 25. 27. $\overset{/}{28}$. 31 = Dig.Dec. 5.026.

Fulgur & Tonitru cum vehemente Grandine 6. primo Mane. W N W 4.

Procella 17. Nocte. W S W—20 bene Mane. S W b W.

☿ Altitud. maxim. 24. 30,4. N 1.
——— minim. 20. 29,1. S W b W 4. } media 29.7$\frac{18}{27}$.

Dies frigid. 25. 70. N 1.
— tepid. 14. 48. S W 3. } media Therm. Altit. 55$\frac{20}{29}$.

Diarrhææ & *Dysenteriæ* adhuc; *Rheumatismus* frequens & Icterus: maximæ Querelæ de languido Virium Statu undique.——Tumores Faucium, Glandularum, Parotidum, ac Maxillarum; Tusses, Destillationes, Coryzæ, Raucedines, levi non rarò comitante Febriculâ, per omnes undique. Plures vel in iisdem Ædibus simul & semel corripiuntur; evanuêre verò hæc omnia facillimè, modò se in lectulo paululùm continerent, & multâ tepidâ Potione Sudores elicerent.

Tota Pluviæ Quantitas Anno MDCCXXXVI. Dig. Dec. = 36.706.

CONSTI-

CONSTITUTIO AËRIS, &c.

Anno MDCCXXXVII.

JANUARIO.

ATMOSPHÆRA, innumeris adhuc gravata Vaporibus, *Mercurium Barometricum* sustinet usque ad Stationem sanè præaltam, Cauro plerumque spirante. Aër intereà æquè humidus esse perstat, ac si afflaret madidissimus Auster; irruit quidem medio Mense Libs, durans tamen parumper: à vicesimo primo ad vicesimum quintum Gelu.

Pluvia 2. 7. 12—14. $\overset{I}{16}$. $\overset{III}{17}$. 26. 27. 29. $\overset{I}{30}$. Nix 24. Grando $\overset{I}{28}$ = Dig.Deg. 1.588.

Halo circa Lunam magnus omni Nocte à 27 ad Finem.

☿ Altitud. maxim. 19. 36,6. N 1.
——— minim. 17. 29,6. S W 2. } media $30.1\frac{6}{30}$.

Dies frigid. 25. 70. Malacia.
— tepid. 1. 48. W 1. } media Therm. Altit. $55\frac{9}{30}$.

Febricula

Febricula *catarrhalis* innumeros etiamnum infestat, prout Mense Decembri: imò & jam quamplurimi Equi eodem penè Morbo affici videntur, quorum certè pereunt plures. Haud parcè quoque grassantur Pleuritides ac Peripneumoniæ, nothæ præcipuè: nec infrequens est Icterus.

FEBRUARIO.

Ventus occidentalis hoc Mense prævaluit, ad Septentrionem sæpe, ad Austrum verò flectens sæpiùs; Aquilo nonnunquam, aliquando Vulturnus, interfuit: humidus permansit Aër, at subsedit *Barometer*.

Pluvia $\overline{1.}^{\,\text{III}}$ $\overline{3.}^{\,\text{II}}$ $\overline{6.}^{\,\text{III}}$ 8. 11. $\overline{13.}^{\,\text{II}}$ 14. $\overline{15.}^{\,\text{I}}$ $\overline{16.}^{\,\text{III}}$ 17. $\overline{18.}^{\,\text{II}}$ 19. $\overline{21.}^{\,\text{II}}$ $\overline{24.}^{\,\text{I}}$ Grando 25. 26. = 3.488. Dig. Dec.
Maxima Pruina & Gelu 5. 6. 8. 9. Procella, Fulgur & Tonitru 17. Nocte. W b N. Maximus Halo circa Lunam 27. 28.

☿ Altitud. maxim. 9. 30,2. N b E 1. } media 29. $7\frac{10}{27}$.
——— minim. 16. 29,2. S W 3^x. }

Dies frigid. 2. 66. N 1. } med. Ther. Altit. $55\frac{3}{27}$.
— tepid. 23. 49. S W b W 2. }

Multi *Rheumatismo* & Anginâ laborant, plurimi adhuc Morbo *catarrhali* pulmonario. *Variolæ* hìc *sporadicæ*, multis in Locis *epidemicæ*. Tussis *anginosa* durat usque inter Equos.

MARTIO.

Martio.

Principio & Fine Martii Eurus afflavit, aut Boreas, medio autem plerumque Corus: Aër evasit tenuis magis & siccus ad Finem præcipuè; delapsis scilicet jam Vaporibus.

        /// / / // // / //
Pluvia 7. 8. 10. 11. 13. 14. 15. 16—18.
/// / // // ///   Dig.Dec.
19. 20. 21. 22. 30. 31.=4.328.
Levis *AB*. 7. W N W. 1—18. N W b W 3. Procella 18. a. m. S 4x.

☿ Altitud. maxim.	6. 30,1. N N E 1.	media 29. $5\frac{19}{30}$.
——— minim.	14. 28,8. W b N 3x.	
Dies frigid.	6. 64, rigidum Gelu.	med. Ther. Altit. $52\frac{2}{3}$.
— tepid.	31. 46. S E 1. ———	

Pleuritides, ac Peripneumoniæ, & veræ & nothæ, haud raræ: *Rheumatismus*, Ischias diu admodùm vexans, & sævæ Arthritides, multos cruciant.——— Tusses plurimæ cum Gutturis Dolore ad Finem Mensis.

Aprili.

Ab Initio Mensis ad Diem decimum octavum Ventus ex Oriente perflavit, à vicesimo Libs, aut Argestes: ineunte Aprili Aër fuit valde frigidus, medio siccus admodùm, & exinde tepidior.

        //// // / / /// // //
Pluvia 1. 2. 4. 8. 9. 19. 21. 22. 23.
/   Dig.Dec.
26. 28. gravis Grando 24.=3.058.

Procella

Procella 2. E S E 4—13. tota Die. E 4[x].

☿ Altitud. maxim. 12. 30,0. N E 1[x]. } media 29.6 $\frac{4}{28}$.
——— minim. 23. 29,0. S S E 3.

Dies frigid. 6. 58. E 1. } media Therm. Altitud. 43 $\frac{11}{28}$.
— tepid. 30. 32. E 2.

Multi Apoplexiâ, Paralysi & Vertigine correpti sunt; aliqui Pleuritide & Peripneumoniâ. *Variolæ* passim: Asthma valde frequens, medio Mense præsertim.———Tusses, Coryzæ, Tumores Colli ac Faciei undique.——Crebræ Tusses *convulsivæ* inter Pueros in australibus Damnoniæ Oris.

MAIO.

Recurrens jam ad Orientem Ventus per totum fere Mensem spiravit, ad Austrum flectens sæpe, ad Septentrionem verò sæpiùs, magisque. Tempestas fuit per Initia (si Diem unum, alterumve, excipias) tepida satis; pòst verò fervidissima successit. Rorationes maximè Agros Hortosque fovebant assiduè durante Tempore fervido, alioquin omnia fere fuissent adusta.

Dig Dec.

Pluvia 8. 9. 13. 15. 27.=0.332.

Fulgur & Tonitru hìc 27 p. m. S W b W 2. Fulgur & Tonitru ad Septentrionem, prope Alpes Damnonienses, & in occidentali Parte Cornubiæ, cum gravissima Pluvia 24. 25. 26, nulla hìc.

☿ Altitud. maxim. 16. 30,0. N E 1. } media 29. 5 $\frac{11}{30}$.
——— minim. 22. 29,2. E S E 2.

Dies frigid. 10. 52. N 2, insolitum Frigus! } media Therm. Altit. 29 $\frac{16}{30}$.
— fervid. 25. 15. Malacia. ——

M Febres

Febres *miliares* compoſitæ (commiſtæ nempe cum Puſtulis limpidis Papulæ rubræ) hic paſſim, valde frequentes in occidua Cornubia. Initio Menſis plures Morbis Capitis correpti, ac Pectoris. Multi *Hæmorrhagiis* immodicis laborant; quarum Cauſa haud dubia fuit enormis admodùm Aëris Mutatio: medio enim Menſe penè horruimus Frigore, ſub Finem arſimus Æſtu.

JUNIO.

Priorem Junii Partem Aquilo frequens ſiccam quidem reddidit, at frigidam valde; calida verò poſterior evaſit, Cauro plerumque ſpirante. Aër per totum fere Menſem fuit tenuis admodùm, plurimæ verò & maximæ cecidêre Rorationes.— Terra, Solis Ardore percalefacta, quamplurimos emittit Vapores, qui, nocturno condenſati Frigore, Herbas Graminaque grato fovent Humore: niſi totos fere, dum exhalantur, Ventus rapidus ſecum verrat per Auras. Ideò cùm aut nullus ſit Ventus, aut lenis admodùm, Ros plurimus videtur, dum fortis adſit diſſipatur protinùs; æquè tamen exhalante Terrâ Vapores.

Dig.Dec.

Pluvia $\frac{\text{I}}{4.}$ $\frac{\text{II}}{5.}$ $\frac{\text{I}}{14.}$ $\frac{\text{I}}{17.}$ $\frac{\text{II}}{18.}$ 23. 25. = 1.066.

Tonitru a. m. 25. N W 1.

☿ Altitud. maxim. 7. 30,0. N 1.
——— minim. 5. 29,2. E N E 1. } media 29. $6\frac{12}{30}$.

Dies frigid. 15. 42. N N W 1.
— fervid. 22. 19. Malacia. } med. Ther. Altit. $27\frac{28}{30}$.

Procedente Menſe Febres *rheumaticæ* & Coryzæ plurimæ: *Diarrhœa* frequens admodùm.

Tuſſes *convulſivæ* inter Pueros paſſim. *Variolæ* in Vicinia, jam verò hìc nullæ.

Julio.

Æſtuoſus ſubſequitur Julius, craſſum tamen congerit Aërem creber ex Auſtro & Occidente Ventus, ſub Finem præcipuè. Immenſa Vis Roris decidit Initio. Muſcæ innumeræ moleſtant undique, & Erucæ plurima vorant.

Pluvia 8. 13. 14. 18. 19. 20. 22. 23. 25. 28—31. = 1.320. Dig. Dec.

Tonitru è longinquo 7. 11. Procella 22. S W b S 4_x.

☿ Altitud. maxim. 4. 29,7. S E 1.
——— minim. 22. 29,0. S W b S 4_x. } media 29.4.

Dies frigid. 31. 36. N W b W 1^x.
— fervid. 7. 17. W S W 1. } med. Therm. Alt. 25.$\frac{18}{30}$.

Febres *miliares*, rubræ præcipuè: Peripneumoniæ & Morbi colici paſſim. Tuſſes *convulſivæ* in auſtrali Devonia quamplurimos infeſtant Pueros. *Ophthalmiæ*, & Choleræ haud raræ.

Augusto.

Ineunte & exeunte Auguſto Ventus fuit utplurimùm Septentrionem inter & Occidentem, Libs autem medio interfuit frequenter: *Atmoſphæra* facta eſt craſſa valde & humida, ac multo frigidior.

Pluvia 1. $\overset{IIII}{2.}$ $\overset{III}{3.}$ 5. $\overset{II}{6.}$ 7. 10. 13. 15. $\overset{II}{19.}$ $\overset{II}{20.}$ 21. $\overset{I}{23.}$ $\overset{II}{25.}$ 26. = 3.848. Dig.Dec.

Gravis Procella 20, primo Mane. S W b S 4[x]. *AB.* 9. H. 10. N W b W 1. maxima *AB.* 10. H. 9. N W 1. Hujus Radii variis erant, atque maximè vividis, distincti Coloribus: Corona pulcherrimè rutilans à Zenith nostro ad Orientem duodecim circiter Gradibus, ad Meridiem quoque declinabat paululùm. Permagna rursùs *AB.* 11. 10. p. m. N W b N 1. Corona erat eodem ipso Loco, quo hesterna Nocte Coloris Ferri igniti. Levis *AB.* 12. H. 9. W N W 1.

☿ Altitud. maxim.	9. 29,9.	N W 1.	media 29. 5.
——— minim.	20. 28,8.	S W b S 4[x].	
Dies frigid.	4. 44.	N N W 1.	med. Therm. Altit. $33 \frac{22}{29}$.
— calid.	17. 27.	S S W 2.	

Tusses, *Diarrhœæ* & Choleræ, valde frequentes. Febres lentæ, *nervosæ* & *miliares* passim: *Variolæ sporadicæ.*

SEPTEMBRI.

Toto hoc Mense humilem tenuit Stationem *Barometer*, Vulturno plerumque flante, aut Africo. Aër interim redditus est humidus valde, & frigidus: nam Septentrio quoque aliquando intercurrebat.

Pluvia 2. $\overset{III}{11}$—$\overset{I}{15.}$ 18. $\overset{II}{19.}$ $\overset{II}{20}$—$\overset{IIII}{22}$—24. 26. $\overset{I}{27.}$ 28—$\overset{I}{30}$ = 2.826. Dig.Dec.

Procella

Procella 11. S E b S 4_x—22. S W 4. Fulgur & Tonitru a. m. 20.

Maximus Halo circa Lunam 27. S b W 1^x.

☿ Altitud. maxim. 10. 29,9. N N E 1.		media 29. $3\frac{18}{27}$.
——— minim. 22. 28,5. S W 4.		
Dies frigid. 30. 46. N N W 1.		media Therm. Altit. $36\frac{8}{21}$.
— calid. 6. 28. E S E 1.		

Diarrhœâ plurimi laborant, aliqui Febribus intermittentibus, *anomalis*; multi Morbo colico & Cholerâ.——Tumores Faucium, Parotides, Coryzæ cum Tussi valde frequentes: *Variolæ* sparsæ. Nec infrequens est Icterus, nec *Rheumatismus*.

OCTOBRI.

Frequens ab Oriente Ventus, Mense Octobri, *Baroscopium* subinde erexit; qui porrò, ad Septentrionem deflectens sæpe, Tempestatem fecit paulo frigidiorem, non rarò tamen intercurrente pulchra tepidaque Die: Aër autem plerumque humidus fuit & crassus.

Pluvia $\overset{''}{1}$. 5. $\overset{'}{8}$. 9. $\overset{''}{11}$. $\overset{''}{15}$. $\overset{'}{18}$. 24. 30.
Dig. Dec.
=1.556.

Procella 15. Nocte. S W 4_x. Glacies & maxima Pruina 14. 15. N N E 1.

Die 20. H. 7. p. m. vividam Iridem lunarem observavi, densissimâ, at tenuissimâ, decidente Pluviolâ.

☿ Altitud. maxim. 14. 30,1. N N E 1.	media 29. $6\frac{2}{3}$.
——— minim. 16. 29,0. W b S 2.	

Dies frigid. 22. 61. N E 2x. } media Therm. Altit. $50\frac{25}{30}$.
— tepid. 3. 43. N b E 1. }

(A) Icterus frequens; *Variolæ* paſſim. Dentium Dolores, Tumoreſque Faucium ac Faciei, cum Cruciatibus *rheumaticis* ſæpe, præcipuè Lumborum, plurimos vexant.

NOVEMBRI.

Nunc Boreas, nunc Corus, *Mercurium Barometri* ſuſtinent uſque, maximè per Initia Novembris, Aërem tamen neutiquam deſiccabant: medio quidem Menſe haud parum ſæpe intervenit humidus Auſter.

Pluvia $\underline{12}^{\text{II}}$—$\underline{14}^{\text{I}}$—17. $\underline{19}^{\text{I}}$. $\underline{23}^{\text{I}}$—25. 26. 28.
Dig. Dec.
=1.334.

AB. 1. 10. p. m. E N E 1—7. N W b N 1. Vehemens Ventus 27. p. m. N W b W.

☿ Altitud. maxim. 4. 30,4. E N E 1. } media 29. $8\frac{14}{25}$.
——— minim. 16. 29,1. W 1. }

Dies frigid. 30. 65. N E 1x. } media Therm. Altit. $53\frac{6}{25}$.
— tepid. 12. 48. S b W 2. }

Per omnia undique Loca inceſſit hoc Menſe Morbus, medio tamen hoc in Oppido potiſſimùm: omnes fere, cujuſcunque fuerint Habitûs, aut Ætatis, corripiens; Modo quidem haud abſimili, quo Febricula *catarrhalis epidemica* Anni MDCCXXXIII, at ſæviore multo.

Magna adfuit Gravedo & Capitis Dolor, Nauſea frequens, Sternutamenta perpetua, Deſtillationes maximæ, ac Tuſſis ſæpiſſimè importuna

tuna valde.——Per Initia diſcruciavit multos acerbus Dorſi atque Lumborum Dolor, quod malè plerumque ſignificabat; nam & magna ſimul acceſſit Præcordiorum Oppreſſio & haud modica Febris, ſæpe planè *peripneumonica*: perliquida verò expuerunt, raro coctum aliquid. De his actum eſſet prorsùs, ſi Phrenitis quoque interfuiſſet.——Tanta ſæpe fuit in Fauces Deſtillatio, ut Anginam haud levem faceret: ſæpiùs verò Faciei Tumor, Parotidum, Maxillarum, ſequuta eſt, ac immenſa Pituitæ acris ex Ore Naribuſque Fluxio.——Plurimos acutiſſimus Dentium Dolor torſit, etiam quibus antè fuerant ſaniſſimi: idque perſæpe uno ſolùm à Latere, deſinens accuratiſſimè inter Dentes *inciſores*. Doluit & ſæpe dimidium tantùm Caput, quaſi in *Hemicrania* exquiſita.

Longè plurimi ſolâ laborabant Febriculâ cum Gravedine infeſtâ, *Catarrho* & moleſtiſſimis Dentium Doloribus, accedente utplurimùm Tumore Faucium & Aſpredine: Juniores autem, increſcente Morbo, delirabant ſæpe.——Permultos cruciavit Dolor *rheumaticus* vagus, quoſdam *iſchiadicus* vehemens, non raro durans diu: haud paucos errantia Tormina corripuerunt, *Diarrhœâ* ſæpe inſequente *criticâ*. Lingua fuit alba plerumque, raro arida, nec multùm ſitiebant Ægri: Urina turbida fere & ſubrubra. Cruor ſæpe Pleuriticorum ſimilis.

Febris hæc *catarrhalis* plures jam per Hyemes plus, minuſve, graſſata eſt: varias autem induit Formas, pro Ratione variarum Hominum Conſtitutionum. Plures levis ſolùm Febricula tenuit, modico protinùs diſcuſſa Sudore; haud paucos autem Peripneumonia gravis: in Genere

tamen multo vehementiùs hoc Anno ſæviit, & largiorem Sanguinis Miſſionem poſtulavit.

Omninò mihi pendere videtur à craſſo, udo, gelidoque Aëre, Spiracula Cutis occludente, & acrem intra Corpus Colluviem congerente; nam & præcedit hunc Morbum ſemper, ac comitatur, craſſa admodùm humidaque *Atmoſphæræ* Temperies: nec graſſatur unquam, niſi Menſibus hybernis, & ejuſdem prope Indolis eſſe videtur cum Hyemali Febre *Sydenhamii.*

DECEMBRI.

Varia fuit admodùm hoc Menſe Aëris Temperies, nunc frigida valde, flante Aquilone, nunc longè tepidior, irruente Africo ſæpe, nec infrequenter Vulturno: immenſa Vis Vaporum, për *Atmoſphæram* diffuſa, *Barometrum* mirè ſuſtinuit; etſi haud paucæ corruerunt Pluviæ.

Pluvia $\overset{\prime\prime}{2}$. 4—6. $\overset{\prime\prime\prime}{8}$. $\overset{\prime\prime}{12}$. 14—16. 18—20. $\overset{\prime}{22}$. $\overset{\prime\prime}{23}$. $\overset{\prime\prime\prime}{24}$. 26. $\overset{\prime}{30}$. Grando 31.=2.620. Dig.Dec.

Procella 18. S S E 4—30. S S W 4_x. Maximæ ſæpe Pruinæ.

☿ Altitud. maxim. 4. 30,3. N N E 1.
——— minim. 8. 29,3. S W 3x. } media 29. 8$\frac{15}{31}$.

Dies frigid. 29. 73. N E 1.
— tepid. 24. 49. S W 2. } media Therm. Altit. 57$\frac{9}{31}$.

Primâ Veſperâ Diei hujus Menſis quinti, Cœlum totum, Nube quaſi tenui obductum, rutilabat maximè, Lumine velut Ignis triumphalis reflexo: haud minorem utique ſpargebat Lucem, quàm vel ipſa plena Luna, Nubibus operta. Perduravit

duravit verò mirum hoc *Phænomenon* ad mediam fere Noctem; at longè clarissimè effulsit inter Horam quintam & septimam vespertinam: levem sanè Vulgum haud leviter perterruit; hic tristia Incendia timens, ille Cœlum deprecans perinde quasi sanguineum.——Aër toto fere Die nebulosus fuerat, ac tepidus, irrorante sæpe Pluviolâ, præcipuè post Meridiem; vix ullus Ventus: Vesperi verò Nebula ingratum mittebat Odorem; imò per Dumeta fortè tunc perequitans, Pluviolæ Guttulis aspersus, insuavem admodùm percepi Gustum, ceu ab ingrato Dulcore.——Longè, latèque, insolitum hoc Lumen Septentrionales Europæ Partes illustravit; apud Kilkenniam verò, in Hibernia, Globus quasi igneus, in Aëre suspensus, videbatur, eodem Vesperi, per Horam fere, tunc terribili Fragore displosus, Flammas dispergebat undique.

Ad extremum fere Mensis duravit passim Morbus *epidemicus*, jam verò evanescit; plurimi tamen inde conqueruntur de maximo Virium Languore: Aliqui in Icterum, plures in Phthisin incidunt; permulti in Arthritidem & *Rheumatismum* pertinacem.

Quod ad hujus *Epidemici* Curationem attinet, parum certè discessimus à Methodo, quàm Anno MDCCXXXIII, suprà descripsimus: atqui in hoc sanè magis fuit necessaria Sanguinis Detractio, imò & nonnunquam repetita juvit, præsertim urgente Febre, ac sæviente Dorsi, aut Pectoris, Dolore.——At magno certè implicatur Errore quisquis in Morbis hujusmodi ab acri nempe Pituita productis, æquè liberalem Venæ Sectionem imperat, ac in verâ Pleuritide, aut Peripneumonia; quod quidem candidissimus

didissimus notavit dudùm *Sydenhamius*, aliàs utique haud parcus Sanguinis detractor, *Section.* v. *Capit.* v, quem velim ut consulat Lector.

Post Sanguinis Missionem frequentia *Epispastica* admoveri jussi; ex Ulcusculis acerrimi Seri Quantitas planè stupenda defluxit.

Nihil magis in hoc Morbo profuit, quàm blandus, tepidus, per omnia Membra æqualiter diffusus, Sudor. Nihil eum ciebat tutiùs quàm Serum Lactis vinosum dilutius, tenue Decoctum Eryngii, aut tale quid, epotum tepidè: optimo quoque Successu subinde dedi Misturam ex Sale Cornu Cervi, Succo Limonum saturato, Aquâ Menthæ, aut Hyssopi adjectâ. Hæc percommodè movebat Sudores; si minùs id quidem, saltem Urinam; porrò mollem semper præstabat Alvum: omni utique Modo Colluviem expellit pituitosam, ac Spiritum reddit expeditiorem, admisto præcipuè Oxymelite scillitico.—— Elixir asthmaticum le Mortii Tussis Vehementiam lenibat optimè, & promovebat etiam Sudores.———Alvus non solùm per totum Morbi Impetum tenera servanda erat, sed & sub Finem purganda; ne graviora crearent Mala morbidæ Reliquiæ.

Post Febrem penitùs abactam, obstinatissimi sæpe permanebant Dolores *rheumatici*, quos quidem expugnabant benè *Cathartica Mercurialia*. Nihil tamen inveni præstantius, quàm sequentem Antimonii Præparationem; quæ profectò totam istius Mineralis Potentiam continet: eam ideo (sit Venia Verbo) Antimonii *Essentiam* nomino.

Omnes

Omnes olim intendi Nervos ut ex Stibio Medicamentum aliquod utile expromerem; omnes fere Chemiſtarum & Alchemiſtarum Proceſſus non exploravi ſolùm, ſed & in Ægrotis etiam variis ſæpe probavi; plures ſanè mirabilis agnoſco Virtutis: hoc tamen affirmo ſanctiſſimè, nihil inde melius, nihil tutius, nihil efficacius, deprehendi unquam, quàm tritum illum, ac ſimplicem Vitri *antimonialis* Infuſum ex Vino albo generoſo, Aromate aliquo *Stomachico* adjecto. Poſſidet enim, experto crede, poſſidet, totas Antimonii Vires; quippe qui epotus largiter maximas movet Vomitiones, in minutâ tantùm Quantitate, ad Guttas puta viginti, aut triginta, adhibitus Sudores elicit benignos; paulo tamen majore Alvum ſolvit leniter: quid poteſt aliud majus ulla alia Stibii Præparatio? Quamvis autem tantæ ſit Virtutis Vinum hoc *Antimoniatum*, minutiſſimis tamen Stibii Particulis, prope dixerim *Effluviis*, ſolùm imbuitur: quæ, cum ſint inter minima fere Naturæ, anguſtiſſima Corporis Vaſcula permeant facillimè; tantæ verùm Efficaciæ, ut vel magnum Canalem alimentarium ſtimulent potenter, multo magis ideò exiles Corporis Canaliculos: ob ſummam autem Tenuitatem eos minimè lædant.

Hic ideò Tibi ſiſto, Lector bone! Medicamentum, paratu quidem facillimum, at Viribus maximum: in omnibus enim Vaſculorum Obſtructionibus percommodè exhiberi poteſt, ſeu primas expurgare Vias, ſeu intima Corporis Penetralia detergere velis. Nihil utique ad Sudores excitandos datur aptius, nihil tutius; nam parum admodùm excalefacit: unde in ipſis Febribus, lentis præcipuè & intermittentibus, adhibetur

adhibetur optimè; nec non in quamplurimis Morbis chronicis, in *Rheumatiſmo* rebelli potiſſimùm.———Id utique ſpondeo, nullas huic deeſſe Vires, quas ulla habet Stibii Præparatio, Strophis utcunque pompoſis venditata, aut improbo confecta Labore.

Tota Pluviæ Quantitas, Anno MDCCXXXVII.
Dig. Dec.
=36.706.

Brevis Commentatio de Morbis Ictericis.

(A) In Ictero ſæviore non rarò *Hæmorrhagias* vidi ex omnibus fere Corporis Meatibus, vix ullis cedentes Remediis; imò haud citiùs uno Loco Fluxum cohibueris quàm eruperit alio. Id in piiſſima olim Matrona, triſti admodùm Exemplo, notavi, quæ icterica, ac febriculoſa, Sanguinem profudit vehementer ex Naribus, Viis urinariis, Utero, Inteſtinis, tandemque cum Sanguine Animam! Etſi *Hæmorrhagiam*, per breve ſaltem Tempus, reſtinximus ſæpe; pro Ratione verò qua Fluxus ſubſtitit infrà, eo violentiùs è Naribus profluxit.

Multis abhinc Annis Generoſus quidam robuſtus, Poculis meracioribus Spirituique Vini ardenti nimiùm deditus, in gravem incidit Icterum; ex quo tamen ſanus ſatis evaſerit, ſi medicis Præceptis obtemperaverit probè. At ille contrà, quòd Gingivæ ſæpe funderent Sanguinem, & Dentes eſſent *Scorbuto* fœdati, Medicaſtro

ſtro cuidam (ſi Diis placet) ad Dentes ſe commiſit, qui Dentifriciis & Scalpris validè perfricans Dentes atque Gingivas, tantam excitavit *Hæmorrhagiam*, ut eam cohibere, vel valentiſſimis Stypticis, nequirent Chirurgi in Arte bene verſati : ſed innumeris proſiliens Rivulis Sanguis, ſectis quaſi Arteriolis, per omnem undique Gingivam, ſedecim Horarum Spatio Hominem, penè exſanguem, confecit.

Certè nunquam non aliquid ſubeſt Periculi, ubi Morbo arquato vexatis accidit profuſio Sanguinis ; denotat enim acerrimum & maximè ſolutum Statum Cruoris : quo quidem in Caſu, Attenuantia, *Aloëtica*, *Volatilia* atque *Chalybeata* exhibere, perinde eſt ac Hominem jugulare ; è contrà Acida, diluentia, demulcentia, Aquæ acidulæ & id Genus alia, juvant maximè. Prodeſt ſæpe plurimùm Seminum Cannabis ex Lacte Decoctus, aut Emulſio ex Seminibus Papaveris albi & Amygdalarum dulcium, poſt levem Sanguinis Miſſionem (ſi Febricula urgeat & ferat Pulſus) & Alvi Solutionem debitam.———Sanè haud ſcio, annon modica Venæ Sectio æquè neceſſaria ſit in *Hepatitide*, ac conſequenter in Obſtructione Hepatis cum febriculoſa Sanguinis *Diatheſi*, atque in Pleuritide, aut Peripneumonia : præcavet enim graviora Mala, Inflammationes ſcilicet, Apoſtemata dira, aut Scirrhomata.

Eſt verò alia Icteri Species, & (ut aiunt) toto Cœlo diverſa, quæ, ab inerte & viſcida Bile pendens, diverſam omninò poſcit medendi Methodum : hìc enim lentus nimis & craſſus Sanguis glutinoſam valdè, ac vapidam, generat Bilem ; quæ tandem Vaſa obſtruit biliaria, adeò

ut Hepatis obſtructio Morbi potiùs Effectus ſit quàm Cauſa.——In hoc igitur Caſu *Emetica* primò, *Cathartica* dein *Aloëtica* & *Mercurialia* deſiderantur; Attenuantia tunc *ſaponacea*, *tartarea*, *volatilia*, tandemque *Chalybeata*, neceſſaria ſunt: cave tamen ſis ne *Chalybeata* Medicamenta præproperè adhibeas, ante ſcilicet quàm fluxos reddideris Humores; aliter enim, pro Remedio, immedicabilis forſan Hepatis Scirrhus eveniet.

Atqui hic non poſſum quin laudem maximè *Tartarum regeneratum*, ſeu (ut dicitur) *Terram Tartari foliatam*, ut Remedium diſſolvens maximè, non ſolùm ad Morbum regium aptiſſimum, ſed ad alios etiam quammultos.——Conflatum quippe ex Acido oleoſo ſubtiliſſimo Aceti, & Sale fixo Alcalino, fit Sapo quidam mirabilis & penetrans maximè; qui omnibus quibuſcumque Liquoribus miſcetur promptiſſimè, vel in ipſo *Alcohole* Vini facilè diſſolubilis: hinc omnia gummata, reſinoſa, oleoſa, viſcoſa, ſive Animalia, ſive Vegetabilia, ſolvit optimè; imò Gummi Lac, Succinum, Myrrham, tenaciſſima certe Corpora. Unde lentos nimiùm & glutinoſos Corporis Humores potentiſſimè diſſolvit, & Vaſorum Obſtructiones reſerat maximè. Quamvis autem tantas poſſidet Virtutes, vix ullam habet Acrimoniam: imò, quod mirabere forſan, æquè tutò Pleuriticis, ac ipſis Hydropicis, exhibetur. Eximius ſanè Uſus eſt Medicamentorum, quæ Pondere & Subtilitate craſſos & lentos Humores comminuere poſſunt; longè tamen feliciores edunt Effectus Ope Saponis alicujus detergentis, qui glutinoſum & pingue reſolvat.—— Honos ſit Corpuſculo humano! Utriculi ſordidi non

æquè

æquè tersi & puri redduntur solâ Aquâ & Lapillis, aut Globulis plumbeis, conquassatis, ac si adhibeatur quoque smecticum aliquod Lixivium. ——Rectè quidem præcedere debet Usus Saponis alicujus Medicamentorum Exhibitionem, quæ plurimo pollent Momento, ut glutinosos incidat Humores eosque ἐυρόυς reddat.

Latuit diu Sal hic, sive Sapo, nobilissimus inter Strepitus Fucosque Alchemistarum, recondita Farragine Titulorum celatus; utpote *Sapo Sapientium*, *prima Materia vegetabilis*, *Sulphur Naturæ vegetabile*, *Sal harmoniacum vegetabile*, *Mercurius Naturæ* & Philosophorum, ut apud Lullium, Parisinum, Guidonem, *&c.* invenies: recentiores verò eum aptiore Nomine, *Aceto radicato* scilicet, & *Terrâ Tartari foliatâ* insigniebant; semel etiam apud Lullium in Apertorio suo Terra foliata vocatur.———Hujus autem Compositio apud omnes consistit in Admixtione intima, ad Saturitatem usque, Salis Tartari fixissimi cum Spiritu Vini philosophico; at nisi Aceto destillato utere, (quod quidem est mysticus etiam quasi Vini Spiritus) nunquam conficies Sal fluens ad Ignem, Ceræ instar, in Spiritu Vini rectificato dissolubile, ac in Modum Talci splendens & foliatum: qui tamen apud eos ejus sunt Characteres.

Sed quid in Sterquilinio Gemmas quæram, cùm, apud illustrem Boerhaavium in Chemia sua, Modus præparandi & Virtutes hujus Salis apertissimè traduntur; subjiciam verò & ipse, quòd multo minùs volatilis est quàm vulgò æstimatur: imò eousque Igni resistit, donec omne ferè Acidum evaporetur tandem, Sale solùm alcalino fixo manente.——Ad lenem autem Ignem

liquatus

liquatus pulchriores & ſplendidiores (argenteas quaſi) exhibet Laminas; diminuta tamen aliquantulùm medicata Virtute: nempe inde ad igneam Alcali Naturam accedit propiùs, quod tamen mox corrigitur Acidi vegetabilis pauxillò affuſo.

Ad omnes Viſcerum Obſtructiones, & lentos nimiùm Humores, hoc Sal mirandæ planè Virtutis eſſe probavi millies: nam id utique aſſiduè per Annos fere viginti exhibui feliciter. Nec tantùm ad hæc valet maximè Sal hoc nobiliſſimum, ſed & vel ipſum Lixivium ex Sale Tartari fixo & Aceto acri confectum deterget, reſolvit & aperit potenter: etiam ipſi Veteres, ut * Caius Plinius refert, "Cineres Sarmento-"rum ex Aceto biberunt ad Vitia Splenis."— Profectò Lixivium ex Sale Tartari & Aceto penetrantius eſt multo, quàm ex eodem cum Succo Limonum, ob † *Mucilaginis* Copiam, quæ Limonibus ineſt.——Sed ex Aceto acerrimo & Sale Cornu Cervi *volatili* conficitur Lixivium longè penetrantius, in Febre lenta, ac intermittenti rebelli, pluribus etiam in Morbis, ſummæ certè Virtutis.—Hic porrò dicam in Tranſcurſu, quod Acetum Sali volatili animali, propter Oleum nempe combuſtum fœtidiſſimo, affuſum, cumque eo digeſtum & deſtillatum dein, omnem prorsùs Fœtorem delet, imò gratiſſimum conciliat Odorem. Hoc novit olim immenſæ Eruditionis, &, pro Ævo quo vixit, ſtupendus planè Vir, Rogerus Bacon, dum Spiritum Capillorum rancidum Aceto depurat; nec minùs fortè Lullius

---

* *Vid. Libri* xxiii. *Proœm.*

† —— *infra Tractat. de Morbo Colico*, &c.

Lullius in Præparatione Salis Harmoniac. Vegetabilis. Vid. Teſtament. noviſſimum.

Acetum utique plurimi æſtimârunt Veteres: "Nam quamvis refrigerandi Vim habet, habet "tamen & diſſipandi; hæc || Celſus; ideo-"que ‡ Plinius dixit optimè, "Vini Vitium "(Acetum ſcilicet) tranſit in Remedia."——Sed de hoc fortè plus ſatis.

DISSERTATIO *de Febribus lentis* Nervoſis.

Febris lentæ Mentio paſſim vel apud Celſum occurrit; Febris utique *nervoſa* minùs latinè ſonat: quoniam verò ea Voce, in iſto Senſu, Medici recentiores utuntur ſæpiſſimè, iſtam retinui; nam ut Geometræ, Muſici, Grammatici etiam, more quodam loquuntur ſuo, quidni & Medicis liceat? Veniam certè dabit, vel maximus dicendi Magiſter, * Tullius.——De Verbo tamen parùm ſolicitus, de Re magis laboro: nam cùm hæc Febrium Species longè frequentior nuperis Annis (apud nos ſaltem) quàm alia quælibet graſſata ſit, Operæ Pretium duxi ſuper hac pauca diſſerere.

Lenta adeò & *nervoſa* Febris lento quodam invadit Greſſu, at firmo nimis: hac quippe cor-

 repti

|| *Lib.* v. *cap.* 27.
‡ *Vid. Lib.* xxiii. *ſub Finem.*
* *Cicer. Lib.* iii. *de Finibus, ſub Initium.*

repti de levi vagoque Horrore, incerto quodam & errante Calore intercurrente ſubinde; de Laſſitudine porrò Membriſque quaſi fatigatis queruntur quidem, dum obambulant interim, oſcitantes tamen & torpidi. Accedunt mox Præcordiorum Oppreſſio, Nauſea, Gravedo Capitis, aſtricta Tempora, aut Vertigo quædam. Pulſus equidem frequens eſt ſemper, at debilis plerumque, ac inordinatus, Calor autem haud inſignis excitatur unquam: at ſæpe, dum Volæ Manuum uruntur, extrema frigeſcunt; dum Caput ardet, algent Pedes. Obrepit indies Malum, jamque loqui, aut moveri, piget, ac, vel inopinantes Lecto affixi, vix quo ſe habent modo exponere valent, aut Sopore nimio detenti, aut Vigiliis mirè anxiis & fere perpetuis. Nihil poſcunt intereà prorsùs, ne vel Potum aliquem. Jam Tendinum Subſultus adeſt, tremunt Manus, tremit Lingua, quæ, Muco ſubalbido obducta, haud multum fere inareſcit, niſi media ſolùm in Parte, ubi fuſca eſt valdè & arida. Tandem & aliena murmurant ſubinde & deſipientia, furens tamen abeſt Inſania. Tenuem plerumque reddunt Urinam, vapidi inſtar Vini, aut Cereviſiæ luridam, aliquando limpidam, haud raro etiam ſubnigram, ſubinde paulo craſſiorem, inſpersâ quaſi Farinâ. Breves, inæquales & parum conſtantes habent Sudores, ſæpe frigidulos & glutinoſos, ſæpe profuſos maximè; &, paulo ante Mortem, non raro gelidos cum Pulſu exili admodùm & formicante. Stragula contrectant interim, & inanes quaſdam Imagines prehendere tentant. Jamque Vox Faucibus hærens, Ungues Digitique lividi, Facies cadaveroſa, perpetua fere

ac

ac frigida Suſpiria, certiſſimam inſtare Mortem denunciant.

En hujus Febris dira Facies! quam nervoſam ideò nominârunt, quòd Nervos potiſſimùm afficere videatur; lentam verò, quòd ad Diem viceſimum primum, & ultra ſæpe, perduret.

Peſtifera ſemper eſt, ubi *Aphthæ* nigræ, *Petechiæ* fuſcæ, lividæ, atræ, aut Vibices quaſi, apparent; præſertim ſi accedit Alvus cita, plumbea, nigra, colliquans, aut Sudores oleoſi.——Ubi Puſtulis, Papulis, aut Maculis, Cutim deturpantibus, Febris lenta ſtipatur, contagioſa eſt ut plurimum: cùm verò *Exanthemata* mali ſunt Moris, vulgò audit maligna. Papulæ, rubræ, floridæ, copioſæ, aut plurimæ Puſtulæ *miliares* turgidæ, Statu Morbi erumpentes, bona præſagiunt: præcipuè ſi accedunt Sputa liberalia continua, aut multæ craſſæ ſubſidentes Urinæ. Juvat & tunc Temporis ſæpe lenis *Diarrhœa*; blandus perſæpe juvat, per omnia Membra diffuſus, æqualis tepiduſque Sudor: ſalutaris nonnunquam erumpit Parotis: proſunt non rarò *Aphthæ* albidæ, benignæ. Convaleſcentes frequentiſſimè ſurdeſcunt, ac ſæpe habent Apoſtemata in Meatu Aurium ſalutifera.

Ex Obſervatione Medicorum, cùm Veterum, tum recentiorum, conſtat ſanè, quòd putridæ lentæque Febres graſſantur maximè, cùm humida nimis craſſaque Aëris Temperies perſtat diu: idque potiſſimùm, ſi concurrit etiam Calor inſolitus.——Quàm pluvia fuit, quàm ſqualida Tempeſtas, nuperis Annis nemo non nôrit; & totum Annum 1734 & 1735 inter perpetuas Pluvias & continua quaſi Diluvia contrivimus: nec lætis nos ſolitiſque Radiis luſtravit Sol æſti-

N 2 vus,

vus, nec purgavit Aërem hyemale Gelu: depluit Æſtate tota, depluit & Hyeme, dum Aër interim, mutatâ quaſi prorsùs Naturâ Rerum, fuit mirè quidem tepidus, at humidus maximè. Hinc lentæ & *nervoſæ* Febres, ac remittentes & intermittentes, fuere frequentiſſimæ: hinc porrò Loca uliginoſa infeſtant ſemper. Atque illi præcipuè his corripiuntur, qui aut Naturâ, aut Caſu, ſunt imbecilliores aut ex Mœrore magno Vim Animi fractam habent, aut qui pravo & crudo utuntur Victu, quales in Carceribus ſæpe videmus, vel qui Cucumeres & Melones ingurgitare ſolent. Omnes autem hæ Cauſæ Vim Fibrarum enervant, Lentorem inferunt Humoribus, & *Perſpirationem* inhibent maximè.

Atqui Lentor iſte longè differre videtur à Glutine Sanguinis inflammati, quod nimio Motu Humorum & validâ Fibrarum Vi producitur: hoc quippe Craſſamento Sanguinis inhæret, eumque detractum quaſi Corio obtegit; iſte verò Lymphæ ineſt maximè.——Confer Cruorem Pleuriticorum, Rheumaticorum, aut Febre ardente laborantium, cum illorum Sanguine, qui Febre lentâ *nervosâ* correpti ſunt, maximum utique videbis Diſcrimen.——Hic dum emittitur lividus apparet, iſte rutilans, hic frigeſcens parum Craſſamenti habet, multum verò Serum obſcurum & ſæpe turbidum; iſte Craſſamentum plurimum coriaceum, Serum verò minimum.

Maximam ſanè Differentiam Apoplexiam inter ſanguineam & pituitoſam rectiſſimè ponunt Medici: haud minor utique videtur inter Febrem *inflammatoriam* & lentam *nervoſam.*——Prior ſemper habet Circuitum Sanguinis rapidum valde & fortem, magnum hinc Attritum, ac vehe-

vehementem inde Calorem, Urinam quoque impensè rubram, unde Sanguis tandem condenſatur maximè: ab aucto namque Humorum Motu & valida Vaſculorum Oſcillatione Globuli rubri, ſanguinei, (præcipuæ Partes Sanguinis Calorem foventes) Numero ac Denſitate augentur, ob ſummum Momentum, quo compinguntur Laticis vitalis Principia.——Hæc quoque accidit ſubitò robuſtiſſimis, & graviſſimos ſæpe infligit Dolores; eos verò aut jugulat citò, aut relinquit: porrò viget maximè in ſiccis & ſerenis Tempeſtatibus.

In poſteriore, Morbus lentè admodùm invadit, Vis Solidorum debilitatur maximè, Pulſus adeſt languidus, etſi frequens, nec acris unquam oritur Calor conſiſtens; ſi quis accidit ſubitò ſubinde Frigore excipitur: tenues plerumque & pallidæ Urinæ fractas Naturæ Vires & invalidam Humorum Agitationem monſtrant.——In hoc adeò Statu, propter Defectum Motûs idonei Fluidorum, ac Solidorum Inertiam, Globuli Sanguinis rubri diſſolvuntur ex facili.——Ita non dolent hac Febre correpti, ut torpidi quaſi & inſenſiles jaceant, ne vel acriora *Epiſpaſtica* ſentientes.——Rarò ſpargitur hic Morbus, niſi per humidam atque tepidam *Atmoſphæræ* Conſtitutionem, raróque corripiuntur robuſti & alacres.

Sed juvat hæc agitare paulo altiùs, ut videamus quid in Febribus Natura faciat, aut ferat: idque Exemplo Febris intermittentis regularis, cujus Cauſa haud Dubio Sanguinis eſt nimia *Viſciditas*; quæ ingruente Paroxyſmo in Vaſculis capillaribus hæret, atque Horrorem, Rigorem, Artuum Pallorem & Unguium Livorem producit; omnia ſanè Signa haud dubia obſtructi Sanguinis!

guinis!——Jam si Viribus pollet idoneis Natura, Febre ipsa utitur ad Remedium: nam si valida Vis insit Fibris, & non nimia adsit Tenacitas Humorum, accenditur protinùs Febris, qua vehementer agitantur brevique comminuuntur crassi Humores, & sic apti redduntur permeare minimos Vasculorum Ramusculos; ita mox omnis expeditur Obstructio, ac consequente Sudore, brevis saltem, sequitur Integritas.——Atqui ubi vehemens Vasorum Impetus maximo propellit Momento viscidos admodùm, & ægrè cedentes Humores, tantus oritur Attritus atque Calor, ut ardens sæpe, ac continua, excitetur Febris, aut Inflammationes graves: præcipuè ubi magna quoque adsit Acrimonia, aut præposterè exhibentur Medicamenta stimulantia, quæ Sanguinis Effervescentiam jam nimiam incitant.— E contrà ubi Vis Vitæ, quacunque de Causa, justo infirmior, haud satis validè protrudit Liquida, hæret usque ad extrema Vasorum impactus Lentor, qui auctus indies Circuitum tandem Sanguinis perdit omninò: nam qui à Febre intermittente pereunt, fere semper moriuntur dum Rigores & Horrores urgent; ab Impotentia scilicet Cordis & Vasorum superandi Resistentiam morbidi Lentoris. His Sanguinem mittere perinde est ac si trucidentur, illis necessarium omninò.— Intelligitur hinc facilè, cur Febres sæpe Typum mutant, omnesque fere, diu durantes, Naturam tandem induunt Febris *nervosæ*; nimirum infirmato valde Fibrarum *Elatere*, & conspissatis nimiùm Humoribus.

Ponamus jam Lentorem residere solùm in *serosis* Arteriolis, quæ purissimam Seri Partem, sub Nomine Lymphæ, aut Succi *nervosi*, secernere

nere debent: debilitata concurrente *Systasi* Fibrarum oritur Febris, dicta, lenta, nervosa. Dum enim in plurimis minimisque his Tubulis inhærescit obstruens Lentor, plus tenuissimi Laticis per patentes reliquos urgetur: (nam si omnes omninò obstructi sint, Mors instaret protinùs) inæquales hinc incertique Pulsus, Calores, Sudores, sequuntur. Porrò quo diutiùs in *Arteriolis* his contortuplicatis (si mavis Glandulis) morantur lenti Humores, eo acriores fiant necesse est, donec in Liquamen quasi saniosum abeunt: quod dum tandem absorbet Sanguis, totam id demum ejus contaminat Massam. Permulta sic nascitur Acrimonia, ob Debilitatem tamen Fibrarum, Nervorumque Torporem, haud rapidus excitatur Sanguinis Cursus, aut vehemens inde Calor, Lentor tamen exin augetur indies.

Sic se forsan Res habet; cum ex recitatis suprà Causis Fibræ Vasaque Corporis infirmentur, Sanguinisque retardetur Motus, nec subiguntur bene Humores, nec probè miscentur: unde tandem producitur Lentor, præcipuè in Vasculis minimis, ubi tenuissimi fluere debent Liquores. Nascitur hinc Obstructio in Arteriis *serosis*, ultimisque Cerebri Arteriolis, inde impedita Lymphæ Secretio, ac quod pejus est, succi *nervosi* Inopia: deficit hinc Officio nervosa Propago, at quæ non inde mala?

Qui secum reputat quanto sanè Molimine Cerebrum effecit Natura, haud ibit Inficias Succum nervosum omninò esse necessarium *Œconomiæ* Animali; quo sine profectò Nervi Vim perdunt prorsùs, & Musculi proinde ab his pendentes: ut videre est potissimùm in Musculis Motibus *involuntariis* inservientibus, ubi sive

 obstruantur,

obstruantur, sive comprimantur, *Nervi paris vagi* & *intercostalis*, sive in Cerebro horum Origines, resolvitur illicò omnis fermè Actio vitalis; ac ne vel acerrima meri Animi Contentio, seu ut dicitur *Volitio*, ad Motum hunc restituendum valet Hilum.——Requiritur ideò ad Motum muscularem corporeum hoc Medium; at seu animat, seu irrigat, Nervos, non nostri est hìc dicere: id saltem apparet, quod dum ex Lege Naturæ in Nervos Motibus *involuntariis* ministrantes influat perpetim, Actio Cordis, Ventriculi, Intestinorum, *&c.* rectissimè peragitur, sive vult, sive non vult, Animus.

Quod verò in Febribus lentis *nervosis* insignis adest Obstructio Nervorum liquidò patet; quoniam omnes Corporis Sensus depravantur maximè, vix vident Oculis apertis, perditur Olfactus, perditur Auditus, vix etiam sapidissima gustant: torpent adeò Membra, ut parum admodùm sentiscant vel acerrima *Vesicatoria*, obstructo nimirum Sensationis Medio.—Subluridus verò Cutis Color, frequentes Rigores, Torpores, extrema subfrigida, Ulcuscula pallida & desiccantia subitò, etiamsi acribus irritata Stimulis, maximum Lentorem, ac impeditum Humorum Cursum, per minutissima Corporis Vascula denotant.

Præterea cùm parcior fiat Secretio Liquidi nervosi, Actio Solidorum in contenta Fluida debilitatur, adeò ut hac quoque de Causa Lentor augeatur indies, unde major fit assiduè in Vasculis *serosis*, sive *lymphaticis*, Obstructio. Atquì parcius hinc refunditur Lympha diluens Cruori, qui crassior deinceps & acrior evadit, minùsque etiam aptus permeare Vascula minima: Stagnat ideò in extremis *Arteriolis*, & Maculas nigras,

lividas,

lividas, fuſcas, ſæpe & Vibices, extrà; intùs verò Gangrænas producit, aut, ſtagnando diutiùs, in putrem tandem abit Saniem.

Sufficiant, ac etiam ſuperſint forſan, quæ de *nervoſæ* Febris Naturâ dixi; id ſaltem apparet, quòd ut omnis fere Febris varii poſſunt eſſe Gradus, in Ratione ſcilicet compoſita Vis Solidorum, Statûs Humorum, & Acrimoniæ Sanguinis, ſic quoque & hujus, de qua agitur, maximè: fortè ne quidem in duobus Hominibus omninò ſimiles. Nulla igitur certa & ſtabilita medendi Regula determinari poteſt, (hìc enim deſideratur maximè Medici Ingenium, qui Ægrotis aſſideat) quæ verò in Genere proſit, paucis abſolvam.

Si qua unquam in Febribus hujuſcemodi mittendus eſt Sanguis, id quidem ineunte ſolùm Morbo, & parca utique Manu, agendum eſt: ardente namque Febre laborantes faciliùs multo ſedecim Sanguinis Uncias amittunt, quàm his correpti Selibram.—Ægri Vires & Pulſus Modum indicant.——Tutiùs longè detrahitur Cucurbitulis ſcarificatis, meliùſque multo hoc Modo levatur Caput, ac vel ipſa plerumque Pectoris Oppreſſio; nec ſi repetatur officit, quod de Venæ Sectione haud ſemper dicendum eſt: imò ſæpe, vel in ipſo Morbi Statu, ubi aut Delirium, aut Coma, graviter urgeat, neceſſarium eſt prorsùs.

Pone Aurem utramque, effuſo Cruore, *Veſicatorium* acre applicetur, præſertim urgente Capitis Dolore, aut Vertigine.——Poſt paucas dein Horas exhibeatur lene *Emeticum*, quo & pituitoſa Ventriculi Saburra, ac bilioſa Colluvies, ejiciatur: hoc quoque efficitur, ut univerſum Vaſculorum *Syſtema* agitetur validè & concutiatur, atque

atque inde expellatur inhærens Lentor.——Ideò autem, Horis aliquot ante Vomitum, *Veſicatoria* admoveo, ut, exteriora Capitis ac Cervices irritando, plus Sanguinis per externas Carotides eliciatur, minúſque adigatur Lentoris ad intima Cerebri Vaſcula Actione Vomitionis.——Quid poſſunt *Epiſpaſtica* pone Aures ad Cerebrum levandum videmus quotidie, præcipuè in Puerulis, Diſtentione Nervorum aut Comate laborantibus, ubi ſcilicet Ulcuſcula deſudantia pone Aures deſiccantur ſubitò: his enim Veſicantia applicata Humores extrahunt iterum, Morbumque diſcutiunt protinùs.

Si Alvus poſt Vomitum non reſponderet, leni injecto *Enemate* ducenda eſt, idque etiam in poſterum tertio quoque Die: ubi enim indurata Stercora in Inteſtinis hærent, *Œconomiam* animalem mille Modis turbant; maximè ſi his infarciatur Rectum, imam premunt *Aortam*, & liberum Sanguinis Deſcenſum per *Iliacas* Arterias impediunt, unde plus juſto ad Cerebrum ruit. Adde quod *Enemata* è Lacte *ſaccharato* potiſſimùm, Tepore emolliente ima Viſcera fovent, & plus Sanguinis alliciunt eodem, unde Urinam quoque optimè movent.

Nunquam quidem non juvant *Epiſpaſtica*, per totum Morbi Decurſum, ita ut deſiccantibus priùs applicatis admoveantur alia: his enim Vaſculorum Oſcillatio incitatur, ſubtiliſſimo etiam Sale lentos incidunt Humores, eoſque tandem exprimunt. Vellem ſemper ut ingruente Febre, præſertim ubi Caput graviter petit, applicetur deraſo Occipiti *Veſicatorium*: nam eodem fere Modo, quo ponè Aures agit, nec tamen ita aſperos excitat Dolores, dum ad Delirium præ-

cavendum

cavendum interim facit maximè.——Sanè ita non cruciant in hoc Morbo *Epispastica*, ut, gravem ob Stuporem, vix sentiantur: imò quo magis inflammantur, ac dolent, eo plerumque major Spes Salutis effulget.

Quod ab extrà Vesicantibus molitum est, id intùs quoque Medicamentis idoneis tentandum est. Prosunt maximè Attenuantia dicta, & quæ blanè torpidos excitant Nervorum Ramusculos; laudo potissimùm Cinnabar & lenia *Alexipharmaca Cephalica*, qualia sunt Lap. Contrayerv. Confect. Raleigh. Sal. Succin.——C. C. Sp. Lavend. C. Spir. volat. oleos. & Camphora præcipuè, quæ & ipsa quasi Sal quoddam *volatile* oleosum est: ex Salibus enim penetrantissimis, subtilissimo Sulphure involutis, constans minutissima Corporis Vascula permeat crassamque digerit Lympham, ac lentos dissolvit Humores: salutiferos hoc Modo excitat Sudores, ac (Galbano, aut Silphio adjecto) Somnum sæpe vel Opio feliciùs conciliat, eoque potentiùs Deliria fugat.

Nihil sanè utilius est, in hac Febre, quàm lenes movere Sudores per totum Corpus: hoc Modo enim brevi discutitur Morbus, aut paulo pòst in remittentem, aut intermittentem, mutatur. Debet autem per omnia Membra æqualiter diffundi tepidus Sudor; sive enim brevis est admodùm, aut frigidus, aut circa Caput tantùm & Cervices, mali Morbi Signum est: per Sudores autem mox inhorrescere pestiferum est, blandus autem & æqualis Sudor Spiritus recreat.

Sed

Sed ubi *Epispastica*, ac Attenuantia, adhibentur, diluendum est affatim Potione tenuissima, miti, at detergente leniter; Sero Lactis nempe Canariensi, aut Xeresano, dilutiore, Decoct. Lusitanic.—Eryngii, Infusione Salviæ, *&c.* ut crassiores nimirùm eluantur Sales, ac debitus subministretur Sanguini Latex; qui aliter, perpetuâ liquidissimi Exhalatione, in merum penè Gluten brevi abiret.——At rarò admodùm convenit Aqua pura, frigida, quam tantoperè suadent nonnulli: haud multò facilius namque cum Sanguine miscetur, quàm cum Aquâ Oleum, nisi mediante *Saccharo*, aut Sale aliquo *essentiali* Plantarum. Vidi aliquoties & Febre ardente, imò & *nervosa* etiam Febre, laborantes, meram Aquam perpotantes frigidam, qui mox per Urinas eam reddidêre limpidam omninò, & nullo fere Modo mutatam——— næ magno suo cum Damno.

Septimo, nono, vel undecimo, Febris Die, nonnunquam & decimo quarto, Papulæ rubræ, aut Pustulæ *miliares*, aliave *Exanthemata*, erumpunt sæpe, morbumque levant apprimè; præcipue si florida hæc sunt, ac illæ vividæ & turgidæ.———Quammaximè tunc cavendum est à Frigore, & lenia subinde porrigenda sunt *Cardiaca*, quæ Naturam adjuvent ad lentos acresque Humores exterminandos, qui, in ultimis *Arteriolis* cutaneis hærentes, Pustulas has formant. *Exanthemata* fusca, livida, nigra pestiferum Morbum indicant, Sanguinemque corruptum maximè, ac in Saniem fere conversum: in hoc Statu profectò Sanguis ita dissolvitur, ut Alvi Dejectiones sanguinolentæ sint, ac saniosæ, sæpissimè; imò Cruor è Venis emissus vix, ac

ne

ne vix quidem, in Coagulum abit, notante doctissimo *Listero*.

In Casu tam deplorando mox confugiendum est ad *Alexipharmaca* astringentia, acida, qualia sint China Chinæ cum Radice Serpentariæ Virginianæ, Elixir vitrioli Mynsichti, Tinctura Rosarum, Vinum rubrum ustulatum (ut dicitur) *&c.* hæc enim ad conservandam Vim Fibrarum & *Crasin* Sanguinis apta sunt maximè.——Valet plurimum ad Gangrænas sistendas Cortex Peruvianus, ut nuperis inventum est Experimentis, eumque ad Humorum Putredinem arcendam cum *Alexipharmacis* & Acidis conjunctum utilissimum esse certò comperi.——Vix fortè in tali Casu nobile magis datur Ἀλεξητήριον, quàm Vinum austerum cum Aromaticis coctum: tutiùs enim & efficaciùs Vires erigit, quàm Spiritus Vini ardentes, quantumvis *Pharmacis* aromaticis imbuti, & Nomine Aquarum *cardiacarum* nobilitati.

Jusculis interim tenuioribus, *Panatellis*, *Gelatinis* de Sago, Cornu Cervi, *&c.* nutriendus est Æger, sæpe quidem, at paulatim: in tanto nimirum Periculo vix ulla alia Spes est, quàm ut, Impetum Morbi trahendo, aliquis effugiat, porrigaturque in id Tempus, quod Curationi Locum præstet.

In Statu Morbi porrò, aut paulo pòst, *Aphthæ* non raró imas Fauces & Os totum occupant; pessimæ utique si nigræ, neque Periculo vacant si supra Modum albidæ! Modò ex imo Gutture ascendere videntur, modò per totum Canalem alimentarium descendunt, ac Singultum, *Diarrhœam*, aut *Dysenteriam*, excitant: quicquid est difficillimam sanè *Crisin* plerumque denunciant, potissimùm si *Dysenteria* & Singultus accidunt.

Melius

Melius eſt longè cùm *Salivatio* copioſa oritur; ſæpe profectò hoc modo ſolvitur Febris, Lentore morboſo nempe per Glandulas Salivoſas exantlato.——Ubi *Aphthæ* oriuntur, creberrimè gargarizandum eſt emollientibus & detergentibus, ex Ficu, Mulſo, Decocto Raparum, *&c*: dandum verò interdum eſt Rhabarbarum, maximè ſi Alvus cita & torminoſa urget, adjecto aſtringente aliquo aromatico cum abſorbentibus. Poſt omnem autem Gargarizationem in Ore contineat paululùm, & mox deglutiat lentè, tenuem è Seminibus Pſyllii & Cydoniorum *Mucilaginem*, Syrupo Mororum aut Rubi Idæi admiſto: fovet hæc optimè, ac ſanat Ulcuſcula.

Haud rarò Pituita tenax admodùm totas adeò opplet Fauces, ut Strangulationem penè minitetur: hic utique nihil magis opportunum eſt, quàm levi *Emetico* Vomitum ſolicitare leniter, idque ſanè quocunque Tempore Morbi. Mirum eſt quantum Levamen hoc affert Ægrotis, quàm immenſa Vis glutinoſæ Colluviei, Albumen Ovorum referentis, ac ſæpe vel eo multo craſſioris, ejicitur: imo mox ſæpe *Aphthæ*, Coma, Nauſea, Singultus, Linguæ terrifica Nigrities, faceſſunt, ut obſervavit olim diligentiſſimus *Sydenhamius*; quod quoque Ego vidi multoties.

Nec minus utilis eſt lenis Alvi Purgatio ſub Morbi Finem, interpoſitis ſubinde *Cardiacis* & *Paregoricis*; hæc enim evacuat putridam Morbidamque Colluviem, per Arterias *meſeraicas* in Inteſtina depoſitam, *Criſinque* Naturæ, utcunque imperfectam, promovet: imò facit ſæpe, ut Febris, quæ huc uſque nullum certum ſervabat Ordinem, remittentis planè, aut intermittentis,

Typum

Typum induat, Locumque præbeat Medicamentis idoneis.——Atqui ita non *Diarrhœam*, aut *Dysenteriam*, quas tantoperè timent nonnulli, inducit, ut hoc Modo præcaveantur optimè. Fœda namque Eluvies, diutiùs in Visceribus restitando, magis fit acris, magisque, assiduè, & eorum Tunicas extimulat maximè; imò eas corrodit tandem; ac vel funestam parit *Diarrhœam*, vel *Dysenteriam*, horrendam: partim insuper per Venas Lacteas resorpta diras iterum Turbas in Sanguine movet. Ut his ergò occurram Malis, Mihi in Usu est frequentem, at modicam, Rhabarbari Dosin exhibere, alternis saltem Diebus: nimium intereà Alvi Motum (si Opus est) astringentibus Aromaticis, atque *Anodynis*, reprimere soleo.

OPUSCU-

OPUSCULUM
DE
MORBO COLICO
DAMNONIORUM,
eoque maximè Epidemico,

Anno MDCCXXIV.

PRÆSTANTISSIMO VIRO,

JACOBO JURIN, *M. D.*

Collegii Medicorum LONDINENSIS

ET

REGIÆ SOCIETATIS
Socio,

JOANNES HUXHAM, M. D.
S. P. D.

TUO potiſſimùm Hortatu, Vir clariſſime! Opus ſuſcepi meteorologicum, quod jam perfeci: Tibi adeò debetur, ſi quid inde ſit Utilitatis Publico.—Officia certè in Me plura contuliſti olim, quorum Ego ſemper memor, hoc Tibi Opuſculum, grati Animi Monimentum, dedico.

Valeas diu multumque!

ID. NOVEMB.
MDCCXXXVIII.

DE
MORBO COLICO
DAMNONIORUM, &c.

INEUNTE Autumno, Anno MDCCXXIV, Damnonios undique afflixit Morbus maximè *Epidemicus*, inter Popellum præcipuè ſæviens, & in Hos, quibus minùs lauta fuerat Ratio vivendi. Hujus & Hiſtoriam & Medicinam perſcribere haud erit forſan prorsùs inutile; quoniam etſi non ita vehementer & multo minùs populatim, tamen omni fere Autumno hanc Regionem plùs, minùſve, infeſtat.

Exorſus eſt hic Morbus ab Angore Ventriculi ſummo cum Dolore in *Epigaſtrio* vehemente, Pulſu debili & inæquali, Sudore frigidiuſculo: Lingua interim Muco erat obducta ſubviridi, aut fuſco, Halitus autem fœtidiſſimus. Subſecutus eſt Vomitus enormis, utplurimùm Bilis viridiſſimæ, nonnunquam atræ, magnâ ſemper Pituitæ, quammaximè acidæ ac valde tenacis, comitante Copiâ: imò Colluvies, rejecta Vomitu, ſæpe adeò acris erat, ut, Gulam Fauceſque excoriando, foret inde ſanguinolenta, ac Dolorem inter deglutiendum excitaret. Hiſce per Diem unam, alteramve, perſiſtentibus, acceſſit Alvus adſtricta admodùm, nec *Catharticis*, δραϛικωτάτοις,

nec acerrimis Clyſteribus reſpondens: his quippe ſine Flatu aut Stercore rejectis, illis Vomitu.

Imminutâ tunc paululùm Vomitione deſcendebat Dolor, at Umbilici Regionem atrociſſimè torquebat, Lumbos Spinamque Dorſi crudeliter; ita ut Paroxyſmo *nephritico* Ægrum laborare crederes, eoque magis cum & jam etiam urgeret Urinæ ſuppreſſio, at perpetua mingendi Cupiditas: imò vexabat ſæpiſſimè moleſti cujuſdam Ponderis in *Perinæo* Senſus, velut incumbentis Calculi.———Talem in Colicis Urinæ difficultatem jamdudum notavit Aretæus Cappadox, Capit. de Colicis: Νεφροὶ καὶ Κύστις ξυμπαθέα Πόνῳ καὶ Ἰσχουρίῃ· τουτέοισι ἄλλα ἀντ' ἄλλων. Sic Hippocrates Περίῤῥοιαι στραγγουριώδεες, οὐ νεφριτικαὶ, ἀλλὰ τουτέοισιν ἀντ' ἄλλων ἄλλα, Epidemic. Lib. I. Sect. II.

Urina verò erat Lixiviæ inſtar, quæ mucoſa, rubra, non raro ſubviridia, deponebat permagnâ Quantitate. Abdomen plerumque duriſſimum & maximè tenſum Ægrotos, ne rumperetur ſcilicet, anxios ſolicitavit: erant è contra quibus, *Spaſmo* maximè contractus, vix ullam Sui Formam reliquiſſet Venter: hoc autem rarius. Sæpe Dolor fixus, vehemens, urens in dextro *Hypochondrio*, ubi etiam & Tumor & Durities. In *Epigaſtrii* Regione magna ſæpe & moleſta Pulſatio. Quandocunque Alvus vel proprio irritata Onere (quod raro admodùm) vel Medicamento fuit, duriſſima Σκύβαλα ex viridi nigra, globoſa, parva, Ovium Stercora referentia, reddidit; poſt duas dein, treſve, Dejectiones, viridia, vel nigra, nonnunquam Cruore miſta, Teneſmum excitantia permoleſtum: at Alvus ſubſtitit protinùs, quæ poſt Horas aliquot Arte iterùm irritata

tales

tales rursùm Globulos, læves, durissimos, dejiciebat.

Hæc fuit prima Morbi Facies; at nec dum desæviit Tragœdia, nec hic Finis Malorum: quamvis enim cessaverint paululùm dira Ventris Tormenta, relictâ verò Cutis Teneritudine summâ, Tactûs fere impatientis, jam tamen augetur Dolor per totam Spinam summos Humeros adusque immaniter excrucians, inter Omoplatas potissimùm; brevique inde Brachia invadens Juncturis præcipuè defixus hærebat, Motumque destruebat Manuum prorsùs.———Nec Femoribus, nec Cruribus, contigit Sors multo melior; utpote quæ torqueret Cruciatus acerrimus, mediis quasi Ossibus inhærens, Lue veluti venereâ affectis: rarissimè autem Artuum vel Rubor, vel Tumor, ullus.

Dum ab Intestinis ad Membra Exitum sibi pararet morbida Materia, Pulsus vibrabat fortior, atque febricitabant leviter Ægroti. Nonnulli etiam, hoc Morbi Statu, delirabant, cujus constans fere Indicium fuit Urina aliquanto limpida; & (quod notatu dignum) si per totum Morbi Decursum Urinam pallidam sine Sedimento reddidissent, hos subitò corripuit vel Distentio Nervorum, vel Delirium, aut Manuum Paralysis: nunc cum, nunc sine, Dolore.

Cum jam Morbus occupaverat Artus, Sudor multus fœtidus, acidum spirans, Dolores lenivit; &, si quis Dolor Ventris etiamnum permanserit, eo diffluente evanuit. Aliqui Sudore longo, maximo, digesti Motum Usumque Manuum amisêre penitus; Tactu solùm manente: Doloris miserum Solamen Paralysis! vix ullum autem memini, hoc Morbo laborantem, Pedibus *paralyticè*

lyticè captum.———Aliquando cum Sudore benigno plurimæ eruperunt Puſtulæ rubræ, prurientes, ac ſæpe moleſtiſſimè urentes, eæque per totum fere Corpus; quo nihil auſpicatius: nam his erumpentibus & Dolor *rheumaticus* & colicus ſe mox ſubduxêre.——Hic fuit equidem optimus Morbi Exitus; at frequentiùs longè colicum Dolorem excipiens *Rheumatiſmus*, *Rheumatiſmum* Viſcerum Tormenta, alternâ Vice, miſeros diu mactabant, Morbo nunc ad Artus, nunc in Inteſtina tranſlato.

Interdum Cruciatus per Dies aliquot ceſſantes æquè vehementer recrudeſcebant; præſertim ex leviſſimo Frigore ſuſcepto, vel *Cereviſiâ*, vel Vino Pomorum hauſto. Icterus nonnunquam erumpens Colicen hanc pro Tempore ſolvit, quo recedente mox redibant Dolores.————In uno & altero Caſu verus permanens Icterus hunc Morbum abſolvit prorsùs, manente tantùm quadam Artuum Moleſtiâ.

Tametſi Dolores colici *rheumaticos* ſæpius præcederent: frequenter autem Artus primùm adoriebatur Morbus, dein, *Metaſtaſi* facta, Stomachum & Inteſtina, more deſcripto. Cauponem quendam novi robuſtum miro planè Modo correptum, cujus Brachia Manuſque reſoluta vix ullum Motum, ne vel leviſſimum Pondus movendi Potentiam, retinebant; nullo tamen præcedente Morbi Symptomate, nec per Diem unum, alterumve, inſequente ullo, niſi quod ſolito fuerat languidior: paulò pòſt autem Vomitus Ventriſque Dolor conſequebantur, tandem etiam Membra paralytica Angor *rheumaticus* torſit.

Aliqui,

Aliqui, at perpauci, diu multúmque hoc Morbo afflicti, Inſultibus demùm epilepticis correpti, Fato ſuccubuêre : ſed, ut vera dicam, ſeu Morbi Frequentiam, ſeu Durationem, ſeu Vehementiam dpnique, reſpicio, miror valdè tam paucas Hoſti huic diro occubuiſſe Victimas.

Crudeliſſimè ſæviit hic Morbus fremente Aquilone, quod & de Variolis, tunc Temporis, graſſantibus obſervavi.

Quibus fuſiorem dederat Alvum Natura longè minus ab hoc *Epidemico* paſſi ſunt, quàm quibus aſtrictam : hinc fortè Ratio petenda eſt cur Pueros (quos cita plerumque Alvus exercet) haud æquè violenter ac Adultos excruciavit.

Perduravit Colica hæc *epidemica* ab Autumno ad Ver ſequens ; Vere autem vigente ſenſim abiit.

En hujus brevem, ſed accuratam, Morbi Hiſtoriam ; qui uſque adeò inter Vulgum graſſatus eſt, ut Anno MDCCXXIV omnes fere Plebeculæ Familias invaſerit. Quid quòd in una eademque Domo quinque vel ſex ex hoc Morbo decumbentes numeravi ſæpiſſimè ; atque mehercule vix credo Colicum Morbum tam *epidemicum* extitiſſe antehac unquam : niſi fortè quem Paulus Ægineta Lib. iii. Cap. 43. ſub Finem memorat : qui & noſtro, quod ad quædam ſaltem Symptomata, haud fuit longè abſimilis.——Hic ideò iſtius Deſcriptionem ex Paulo proponam : "Ἀρξαμένου μὲν τοῦ Πάθους ἀπὸ τῶν κατὰ "τὴν Ἰταλίαν Χωρίων καὶ ἐν ἄλλοις δὲ πολλοῖς τοῖς τῆς "Ῥωμαίων Πολιτείας, &c. *i. e.* quùm Morbus "quidem ille cœpiſſet (Colica ſcilicet ab acribus "& vellicantibus Humoribus) à finitimis Italiæ "Regio-

"Regionibus, & alia pleraque Loca Romani "Imperii, inſtar peſtiferæ cujuſdam Contagio- "nis peragrâſſet; unde non paucis quidem in "Morbum Comitialem, aliis verò in Membro- "rum Reſolutionem, ſuperſtite tamen & incolu- "mi Senſu; nonnullis autem in utrumque delap- "ſis: magna Pars eorum, qui ex hac Ægrimonia "in Epilepſiam conciderant, Vitam cum Morte "commutabant; quorum verò Morbus in Pa- "ralyſin tranſierat plerique evaſerunt, perinde "atque in Criſi, Tranſlatione Cauſæ."

An fortè Morbus hic *epidemicus* à peculiari quadam Aëris *Diatheſi* Ortum aliqua ex Parte duxerit haud ſcio; quandoquidem Cœlo ſicco, vel humido, flantibus Auſtris, Boreâve flante, æquè frequens ſævierit.——Tempeſtate quidem ſiccâ & frigidâ, furente Cæciâ, vel Aquilone, Tormina fuiſſe atrociora notavi: hoc verò accidebat forſan propter diminutam *Perſpirationem*, & Alvum redditam magis compreſſam; ad divini Senis Effatum, ἅι καθ' Ἡμέρην Καταστάσιες βόρειοι τὰς Κοιλίας ξηραίνουσι. Aphoriſm. xvii. Sect. iii. Edit. Hollerii.——Quomodocunque autem hoc ſit, vix credo ullum eſſe, qui hunc Morbum inter contagioſos recenſebit: niſi & idem ille omnem Morbum vulgarem dixerit eſſe contagioſum; quod neque Vis Vocis fert, neque Norma loquendi.——Naſcuntur ſanè Morbi *epidemici* à communi aliqua Cauſa, *Atmoſphæræ* putà Corruptione, Cibo, vel Potu noxio: ſæpe tamen minimè ab ullo *Miaſmate* Morbum ab Ægro hoc illi Sano inferente.

NW, or NE.

Hippocratis

Fuit equidem, ni fallor longè, Cauſa hujus Morbi manifeſta maximè; tanta ſcilicet, tamque incredibilis Pomorum Copia iſto Anno abundans,

dans, quanta vix unquam visa post Hominum Memoriam, nostræ saltem ubique Regionis. Pomi nimiùm onustæ Ramos propendentes, Fructu fere ad Fracturam usque gravatos, carpenti, Pondusque auferenti, quasi porrexêre. Pretio vel vilissimo tot emisses Poma, quorum Succo expresso etiam implevisses Culeum, Saccosque refertos vel ipso colligendi Labore habuisset aliquis. Coloni plures, impiè ingrati, benignissimo NUMINI, quasi prodigo, obmurmurantes, Vim Pomorum immensam Porcis objecerunt. ——Sed & hoc etiam Porcorum Genus malè tulit Pomorum Ingluviem: contabuerunt enim omnes & periêre plures.——Aliqui magis fortè pii, etiamsi haud satis sobrii, Vini pomosi totas exhauserunt Amphoras; imò quosdam, vel Mercede conductos, ad bibendum invitârunt, ne perirent nempe Dei Dona: & novo iterum, iterumque novo, replebant Cados. Grata forsan temulento Baccho Libamina, at summo Divûm Hominumque Patri minimè probanda! ——Certum est tunc Temporis undique comparata Vasa, & ex omnigeno fabricata Ligno, vix, ac ne vix quidem, suffecisse ad enormem *Pomacei* Quantitatem continendam.

Cum ergò Horti tantum ubique Pomis exuberaverint, Victum fere omnem Popello suppeditaverunt. Poma variis Modis cocta & præparata omni fuere Cibo, ex his Vinum (Mustum utique rectiùs dicerem) omni Potui: hoc enim, *Cerevisiâ*, etiam tenui, vilius, vel ipsâ Aquâ non multo carius, utrâque longè gratius, læta Plebs hausit affatim futuri nescia Periculi.

Diuturnum

Diuturnum & continuum Cibi Potûſque promoſi Uſum dicam, an Abuſum? Cauſam fuiſſe hujus Morbi nullus dubito; quia Neminem vidi eo correptum, qui ſe his abſtinuerat: nec de meliore Notâ Homines, opiparè viventes, attigit; utpote qui viliora (uti mos eſt) contemnentes rarò hæc deguſtabant; vel, ſi id quidem fecerant, plurima Carne & Aromate veſcentes, & Vina generoſa potantes aſſiduè, crudis noxiiſque Pomorum Qualitatibus occurrebant brevi.

Longâ certè fuit Obſervatione notatum, quòd abundantibus Pomis Morbi torminoſi plurimos infeſtant: adeò ut his in Oris ſint quaſi *endemici* & *epidemici* omni fere Autumno; &, ut olim cecinit Horatius, ſentiunt——*pomifero grave Tempus Anno*, Lib. iii. Od. xxiii. Bene memini Anno MDCCXXII, eo etiam maximè pomifero, Morbum Colicum & *Rheumatiſmum* plurimùm ſæviiſſe, at huic, modò deſcripto, ſive Vehementiam reputo, ſive Numerum, illo laborantem, minimè comparandum. Hoc idem ipſum Annis MDCCXXVIII & MDCCXXX, Pomorum etiam maximè feracibus, obſervavi: fuit autem notatu dignum, *Diarrhœam* tunc longè magis increbuiſſe, quàm Annò MDCCXXIV, quæ Colicen ac *Rheumatiſmum* levavit plurimùm; acri nempe acidoque Pomorum Succo nec diu in Inteſtinis, nec in Sanguine, reſtitante, ſed per Alvum protinùs ejectò. Anno autem MDCCXXXIV, Pomis quoque uberrimo, rarior fuit *Diarrhœa*, at Colica ſævior longè, cui frequens ſucceſſit Brachiorum Paralyſis.

Illud interrogari me poſſe ab aliquo, ſcio, unde fit, cur Succus Pomorum, uno Anno, adſtrictam cum atroce Dolore, alio autem, vix aliquo

aliquo insigni Tormine comitante, Alvum valdè solutam creat. Cui certè vix habeo quod respondeam; at ille mihi explicet velim, cur hoc citiùs longè, quàm illo Anno, Poma vel Generis ejusdem, &, quod ad omnia, quantum Sensu saltem dignoscere potest, similia putrescunt: quod tamen sæpissimè observatur.—Hoc tantùm, quod omnibus forsan satis notum est, monebo; Poma quo mitiora, eo certiùs Alvum solvere, ideoque quo magis humida fuerit & calida Tempestas, eò Poma & omnes Fructus Autumni esse mitiora, & ad Putrefactionem, & ad Alvum solvendam, magis apta: quod Observatio Tempestatum confirmat abundè.

Jam verò sequitur, ut Musti pomosi Naturam paucis exponam.————Humor ex Pomis (vel & Uvis) recens expressus Sale *essentiali* acido, & valde crasso, sive *Tartaro*, abundat, plurimis porrò terrestibus Particulis, multo, sed impuro, Sulphure.——Quanto acerbior Fructus, tanto crassior & copiosior Sal *essentialis*, ut in Vino Mosellanico & *Pomatio* nostro manifestum est; hoc ad Fundum demittente *Tartarum*, mucosâ Fæce gravatum maximè, illo ad Dolii Latera Salis ejusdem *tartarei*, sive *essentialis*, plurimum seponente. Nec certè longè differt Vinum Rhenanum à *Pomatio* generoso, nisi quòd hoc multo plus *Mucilaginis* habeat; quippe quorum Salia nativa videntur maximè congenera, etiam *Microscopio* conspecta ejusdem sunt planè Figuræ: atqui utriusque Salia nonnisi post longum Tempus comminuuntur ita, ac subiguntur, ut Liquor pomosus ad Potum aptus reddatur, aut salutaris. ——Imo *Pomatium* ex Pomis agrestibus & acerbis expressum, vix nisi secundo, vel & tertio demùm

demùm Anno, aut Potioni gratum, aut ſalubre tandem evadit.

Utravis horum muſtea ſi bibis affatim, Doloribus colicis & *rheumaticis* certo certiùs vexabere; nec Arthritidi obnoxii hæcce hauriunt impunè, quippe quos protinus corripit Paroxyſmus. Nec graviores Pœnas luunt bibaces Germani, ad Ripas Rheni & Moſæ Incolæ, Se Vino *tartareo* ingurgitantes, quàm Noſtrates *Pomaceum* avidè perpotantes: ibi enim & hìc Arthritis Morbus eſt *endemicus* & maximè communis; neque tot uſpiam, etiam inter Plebeculam, Podagrâ laborant, quot in Damnonia Provincia, ob *Pomaceum* notiſſimâ. Ac credere fas eſt, Morbi hujus Frequentiæ Cauſam fuiſſe multum & continuum Vinorum Uſum, *Tartaro* maximè abundantium, qualia ſunt Vina Moſellanica, Gallica, & *Pomacea* noſtra: ex quo enim horum invaluit Uſus, longè magis quàm antè increbuit Arthritis. Vinum Burdegalenſe, præſentis Ævi Delicias! haud magni fecit Ætas elapſa; & decuplo plus *Pomacei* nunc factum & epotum eſt, quàm Annis abhinc triginta.

Si quis verò dubitat fortè, an Muſto *pomaceo* tanta Vis inſit *Tartari*, experiatur ipſe, Modo ab Angelo Sala optimè deſcripto (*Mucilaginem* nempe à Succo abſtrahendo) quanta Copia Salis *eſſentialis* ab eo colligi poteſt: inveniet utique permultum. *Pomaceum*, more Vini Rhenani, *Tartarum* ad Latera Cadorum haud equidem ſeponit; hoc autem ejus Defectûs minimè Argumentum eſt, cùm nec vel ipſum Vinum Rhenanum, niſi poſtquam mucoſam & terreſtrem Fæcem Fundo demiſerit, ad Vaſis Latera *Tartarum* rejicere poſſit.——Pari Ratione Vina Hiſpanica

Hiſpanica nullum Cadis *Tartarum* dant, ob nimiam ſcilicet oleoſam & tenacem Colluviem, quâ irretitur. Nec ullâ Arte ſeparari poteſt Sal Citrii, ſive Limonis, ab Humore ſuo expreſſo, Sale tamen acido, ſi quis alius Succus vegetabilis, maximè ſcatente; utpote qui permultâ *Mucilaginis* Quantitate implicatur: quod & laudatus Sala in Tartarologiâ ſuâ dudùm annotavit, & ipſe experiundo veriſſimum eſſe didici.—— At *Pomaceo* novello plurimum ineſſe *Mucilaginis*, Argumento eſt Lentor iſte, quem contrahit, Olei inſtar, ſi vel nec debitè fermentatur, nec ſaturatur ſatis Sale actuoſo, *Mucilaginem* ſulphuream attenuante: hujus etenim Defectu, *Pomaceum* ex mitioribus Pomis, intra Anni Spatium in Liquorem viſcidum & pendulum quaſi certiſſimè convertitur. Porrò fere ſemper obſervamus, quod, dum Muſtum pomoſum in Cupis ad deſpumandum aſſervatur, Pelliculæ tenaces formantur, quas Coria putrefacta eſſe crederes: ſimiles etiam Doliorum Lateribus adhæreſcunt.

Videamus jam breviter, quid Mali noſtris infert Corporibus Succi Pomorum crudi, nec fermentati probè, nec defæcati, Ingurgitatio: De Muſto differentem audiamus Hippocratem, Lib. ii. de Vict. Ration. Γλεῦκος φυσᾷ, καὶ ὑπάγει, καὶ ἐκταράσσει Ζέον ἐν τῇ Κοιλίῃ, καὶ διαχωρέει· φυσᾷ μὲν, ὅτι θερμαίνει, ὑπάγει δὲ ἐκ τοῦ Σώματος ὅτι καθαίρει, ταράσσει δὲ Ζέον ἐν τῇ Κοιλίῃ καὶ διαχωρέει.—— Succus Fructuum *ὡραίων* citò fermentat, inter fermentandum Aër Muſto permiſtus dilatatur maximè, ut vix Doliis firmiſſimis coërceri poſſit. Si quis ergo Vinum muſteum hauſerit avidiùs, in Ventriculo & Inteſtinis fermentet vehemen-

ter neceſſe eſt; hæc dein Flatu diſtendat valde, torqueat, excruciet; Ope Caloris namque Fermentatio & Aëris Rarefactio augetur maximè: at Muſtum fermentans vix continent roburnea Vaſa, quid non inde Malorum Inteſtina hocce referta paſſura eſſe credamus? Nec mirum utique hæc conſideranti, ſi Hiſtoria medica funeſtiſſimos Eventus, Inteſtina nimirùm ab indomabili Gas, ſive Flatu, diſrupta denarrat.

Nec Ventriculo & Inteſtinis ſolùm nocet fermentans Muſtum, quatenùs Aëre furibundo turgidum; habet inſuper ſtimulandi & abſtergendi Vim ſummam: nam vix aliquid Muſto magis ſmecticum datur, fere Cuticulam ejus abradit, qui Muſto Manus abluit. Cuique Anatomiâ vel leviter imbuto notiſſimum eſt, Inteſtina Muco quodam blandiſſimo oblita eſſe, quem (non hìc ſolùm, ſed alibi) ad fallendam Ingeſtorum Acrimoniam providens ſecrevit Natura: hunc autem abſtergit penitùs nimius Succi *ſaponacei* Uſus, qualem maximè præſtant Fructus ὡραῖοι. Hinc Vomitus, Cholera, *Diarrhœa*, *Dyſenteria*, ex horum Ingluvie: deterſo enim Viſcerum Muco, Munimine quaſi Tunicæ nervoſæ, ea quidem minimæ Acrimoniæ impatiens, nedum Salium craſſiorum, quibus abundant tales Fructus, & horum Aculeis lancinata undique, cruciatur admodùm. Atroci adeò Dolore percita Inteſtina, Motu eorum *periſtaltico* plurimùm adaucto, Hoſtem infenſum valdè expellere omni enituntur Ope. Sequitur dehinc Vomitus enormis & Alvus citiſſima; at fauſto utplurimùm Omine. Inimico aufugienti patent Portæ, incarcerato autem fermentante Humore, Interanea tam validè diſtendit, ut nec ſe contrahere, nec Motu *periſtaltico*

acres

acres & furibundos Humores depellere queant: Veſicæ urinariæ ad Modum, nimiâ diſtentæ Urinâ, quæ ſe exonerandi omnem Vim perdidit. Horrendus hinc oritur Dolor, deinde Inteſtinorum Inflammationes, quas citò vel Gangræna, vel Diſruptio, excipit, ni promptum adhibeatur Remedium.

Cum autem, vel à Facultate Pomorum aſtringente (utimur namque ad conficiendum optimum *Pomacei* Genus maximè acerbis & auſteris, ideoque in Regione noſtra Horti talibus potiſſimùm abundant) vel à Stomachi, ac Inteſtinorum, Robore nativo eorum, qui *Pomaceum* perpotant novellum, acciderit, ut nec concitetur Vomitus, nec perturbetur Alvus, Mala tamen perſæpe ſequuntur atrocia. Hujus enim longâ & frequente Potatione tanta Vis *Tartari* indomiti ingeritur Sanguini, ut non ſolùm Sanguis ipſe inde reddatur acris valdè, ſed & ab impuro Fonte omnes ab eo ſecreti Humores. Hinc Loco perdulcis & lubricantis Muci, per Glandulas *Haverſianas* percolati, mordax quaſi Coagulum: Dolor hinc Artuum oritur pungens, ac Motûs Impotentia ——— Loco blandiſſimi Liquoris, Nervos irrigantis, Latex corrodens: hinc Nervorum Diſtentiones, hinc Inſultus epileptici. Sanguine porrò tantâ Salium Copiâ ſaturato, Corpuſcula ſalina in mutuos Amplexus ruunt, & majores formant Maſſulas, quàm quæ per Arterias *lymphaticas*, vix utique per ſanguineas *Capillares*, perfluere poſſunt: hinc naſcuntur Obſtructiones variæ, atque Propaginis nervoſæ Vellicatio ſumma.

Tandem etiam & vel ipsa Bilis, Balsamum istud πολύχρηστον Corporis, corrumpitur, & ab Acido pomoso superabundante domatur, quæ vel ipsa debet esse Acidi Domitrix: pluribus siquidem cônstat Experimentis, quòd Bilis, si nimio cum Acido, vel vegetabili, vel minerali, commiscetur, Viribus spolietur, iners reddatur prorsùs, & in Coagulum fere abeat.——Ferax hæc Causa Malorum! stagnante enim in Acinis Ductibusque Jecinoris inspissatâ Bile, Tumor, vel Induratio, Hepatis subsequitur, unde *Circulatio* & Secretio per magnum hoc Viscus impeditur maximè. Quanta dehinc oritura sint Mala perspiciet facile, qui Arteriarum *Mesentericarum* & *Coeliacæ* Distributionem, atque, ex harum Ramusculis, Venæ Portæ Cursum etiam, perpendit probè: at cum hæc describere longum esset, missa faciam, breviterque tantum considerabo Bilem, quatenùs Acido contaminatam, & in *Poris biliariis* & Vesica fellea nimiùm diu stagnantem.

Jam itaque in Hepate subsistente Bile, nulla fit ejus in *Duodenum* Excretio, unde nec *Chyli* Lentor, nec Aciditas attenuatur satis, vel subigitur probè. *Chylus* autem glutinosus per Vasa Lactea Sanguinem intrans Lentorem ejus adauget, jampridem, ab acido & austero Pomorum Succo, nimis crassi: hinc Secretiones omnes, quæ Lege Naturæ, fluidiores esse debuerunt, factæ sunt justo crassiores; multa etiam hinc Mala! Cæterum Intestina, proprio Bilis Stimulo privata, Fæces tardissimè deponunt, unde Alvus fit astricta admodùm.——Certè tum squalidus ille luridusque Color omnium ex hoc Morbo laborantium, tum crassa eorum & crocea Urina, Indi-

cia erant manifeſta ſatis, Bilem nec debito Modo ſecretam fuiſſe, nec in Inteſtina excretam.

Quanquam Bilis ab Acido coacta in Cyſti fellea, ac in Ductibus hepaticis, iners velut & torpida per Spatium aliquod hæreat, latet tamen Anguis in Herba. Si quis enim Corporis Humor, vel blandiſſimus, extra Aream *Circulationis* effuſus, Calori Corporis humani exponatur diu, & Motu Partium vicinarum agitetur; tenuior indies & acrior factus in acerrimam & Vaſa omnia corrodentem Saniem mutabitur tandem. Nonne pulchram ſæpe Mammam ex ſtagnante ſolo dulciſſimo Lacte depaſcitur Ulcus horrendum? Si hæc Humori ſuaviſſimo, annon eadem, imò & vel graviora longè eventura ſunt Bili, etiam in Statu naturali omnium acerrimo? cui & jam inſuper plurimum Salis acidi adjicitur; qui, quanquam fortè Bilis *alcalinam* Putredinem temperet paululùm, Vi tamen Corporis vitali exagitatus aſſiduè, Acrimoniam demùm exauget maximè.

Bilis niſi ab effuſo Acido haud virideſcit, & quo fortiora admiſcentur Acida, eo intenſior oritur Viriditas, prope ad Nigritiem accedens, ac Coagulatio fortior, ut Colore & Conſiſtentiâ propiùs abſit Miſtura à Fuligine affuſo Atramento: fit hoc clarius ſi cum Felle humano, quod magis forſan *alcalinum* eſt, quàm de alio quovis Animale Bilis, inſtituatur Experimentum.——Hoc certè mihi videtur eſſe Bilis atræ & æruginoſæ Origo longè frequentiſſima: falluntur utique, qui has Bilis Species in primis ſolùm Viis formatas eſſe credunt, cum qui in Extiſpiciis humanis verſantur, in Veſica fellea, & ipſis *Poris*

 biliariis,

biliariis, tum atram, tum porraceam, offendant ſæpiùs.

Huic Ratiocinationi adſtipulatur Experientia, qua ſine vana omnis *Theoria*, bella ſit utcunque. Obſtupui ſæpe videns Bilem æruginoſam, ac, vel ipsâ acriorem longè, atram, Vomitione rejectam, Metalla ipſa corrodentem, & in Pavimentum, haud aliter quam effuſo Spiritu Vitrioli, bullientem: quinimò tam acerbè acidam, ut Dentibus cum Horrore ſummo Stuporem incuſſerit, Fauceſque ipſas excoriaverit. Nonne hæc maximæ Aciditatis Argumenta? vix herclè majora facit ipſe Vitrioli Spiritus. Apud Galenum ideò, alioſque, Bilis atræ Characteres (qui & porraceæ itidem conveniunt) ſunt τὸ δριμὺ, τὸ ὀξῶδες καὶ τὸ διαβρωτικόν. Curavi olim Nauclerum quendam honeſtum, à Virginia reducem, qui torminosâ Alvo primùm, graviſſimis dein Nervorum Diſtentionibus & Delirio correptus, plurimum Bilis viridiſſimæ, ſubinde aterrimæ, ac quammaximè acidæ, evomuit. Huic inter Convulſiones, dum Cochleare argenteum in Ore, ne Linguam ſcilicet demorderet, intruderent aſtantes, Momento quaſi Temporis Colore planè atro infectum retraherent, ac ſi in Spiritu Nitri intinctum fuiſſet.——Hic autem Homo, ut hoc obiter notem, Succo Limonum acerbiſſimo captus valdè, eum in omni fere Potu hauſerat abundè: nec poſſum ſanè quin addam, Me ſæpiſſimè Hos Bile atra, aut porracea, afflictos eſſe notaviſſe, qui frequenter prius ex Ventriculo, ob corrodens & valde pungens Acidum, laboraverant.——Jamque in Memoriam redit, quòd Annis abhinc quindecim, à generoſo quodam Juvene, Acetariis atque *Pomaceo* impensè dedito,

dedito, & id propter colicis & *rheumaticis* Doloribus frequentiſſimè vexato, Sanguinem detractum attonitus viderim, cujus Serum, Succi inſtar è Porris expreſſi, erat viridiſſimum: vide porrò Obſervationem noſtram ſecundam Act. Philoſophic. N°. 382.

Haud equidem ignoro, optimum *Sydenhamium*, Bilem porraceam ex Sola Spirituum Ἀταξία Ortum ducere affirmâſſe: quod ſi verum erat, tunc in omni graviore Animi *Pathemate*, vel Spirituum à quacunque Cauſa vehemente Agitatione, Bilis porraceæ Generatio ſequeretur, quod tamen plerumque falſum eſt. Animi *Pathemata* profectò Bilem movent & exprimunt (idcircò Phraſi aptiſſimâ dicitur, Bilem illi commotam eſſe, qui Irâ incenſus eſt:) at ſi Bilis, enormi Spirituum Motu expreſſa, acido alicui Humori in Viſceribus occurrit, fit illicò viridis; quæ perſæpe in magnis Animi Perturbationibus evomitur. Nonne autem hunc Hominem, jam, ex vehemente Animi Motu, viridem evomentem Bilem vidimus, qui paulo poſt fortè, à graviore Commotione flavam omninò vomebat? Nonne Ille, in perturbato Mari navigans, hodie Bilem viridiſſimam rejicit, qui poſtridie tamen croceam prorsùs ejecturus eſt; & è contrà? Bilis utique extra Corpus, ab Agitatione vel fortiſſima, haud virideſcit, nec niſi admiſto Acido, vix intra itaque.——Quod ſentio dicam; Spirituum Agitatio vehemens, ſive graviora Animi *Pathemata*, Concoctionem lædunt maximè, atque ſic *Chylus* in Stomacho aceſcit, cui profluens admiſta Bilis evadit viridis; dumque Stomachus eſt infirmus, quicquid intùs aſſumitur haud probè digeritur:

unde diu in Inteſtinis & Ventriculo Pituita acida dominari poteſt.

Bilis igitur, ſeu viridis, ſeu atra, in Veſicula fellea & in Ductibus hepaticis congeſta diu, & Corporis Calore fota, tandemque liqueſcens, vel ab extremis Venæ Cavæ Ramuſculis abſorpta in Maſſam rapitur ſanguineam, vel per Ductum *Choledochum* in Inteſtina effunditur. At cum utraque jam facta ſit ſummè acris, Sanguine confuſa, mira excitat mala: nempe Genus omne nervoſum irritando Dolores, Anxietates, Spaſmos, infert. Vaſcula pariter rodit teneriora, &, in Cerebrum tranſlata, illi eſt perquàm infenſa—— Inteſtinis verò aliena maximè enormes concitat Vomitus, atque horrenda Tormina.

Bilis autem atra, acida, acris ſit utcunque, nequaquam tam funeſta eſt humanæ Fabricæ, quàm Bilis atra *alcalina*: Acidum enim fortiſſimum haud æquè potenter Vaſa, Parteſque Corporis erodit, ac Lixivium fortiſſimum *Alcalinum*, quod dicto citius Subſtantias animales diſſolvit penitùs. Imò verò Bilis putreſcens, ni ab Acido mitigetur Virus, in Saniem acerrimam, omnia corrodentem, mox abit. De hac adeò tantùm Bile intelligendus eſt Hippocrates, Senſu abſoluto, in Aphoriſm. 22, 23, 24. Sect. iv. & Coac. Prænotion. 74. Lib. i. Edit. Duret. itemque ab Hippocrate Celſus, Lib. ii. cap. viii. "Tormina ab atrâ Bile orſa mortifera." Eſt enim *gangrænoſa* Sanies Icterum, vel *Hepatitidem*, malè judicatam conſequens. Diros hujus interdum notavi Effectus, quondam præcipuè in Matrona quadam, Spiritibus vinoſis addicta maximè, quæ & inde in Icterum nigrum inciderat; illa namque paulo ante Mortem vomuit multa,

multa, atra, fœtidiſſima, brevique pòſt multo cum Sanguine, ἄνω καὶ κάτω rejecto, (exeſis nempe Vaſculis ſanguineis) reddidit Animam.—Atque meherclè ob Acrimoniam putrefactæ Bilis, quæ omnia Vaſa dèſtruit confeſtim, accidit, quod *Hæmorrhagia* Ictericis Symptoma fere ſemper funeſtum eſt.

Eſt & alia Bilis atræ (dictæ) Species, priore longè, longèque mitior, quæ Recrementum quaſi ſanguineum eſt: de hac poſteriore ita Galenus, in Commentar. ad Aphoriſm. Hippocratis 53. Lib. vi. Μεμνῆσθαι γὰρ χρὴ τῶν περὶ τῆς μελαίνης χολῆς, &c. *i. e.* "Meminiſſe enim oportet eorum, quæ in aliis Scriptis noſtris de atra Bile definita ſunt; nempe quod quædam ex flava Bile ſuperaſſata fiat, quæ omnino eſt maximè perniciòſa; alia vero, ut ita dicam, ex Cœno & Fæce Sanguinis, quæ quidem craſſiore quàm illa eſt Subſtantiâ, ſed multum à Qualitatis Malignitate recedit."———Idem vero rectiùs hanc vocat χυμὸν μελαγχολικόν.

Has iccirco Bilis atræ Differentias protuli, ne quis, ejus Species malè confundens, me de Bile mitiore, ſeu potius Succo *melancholico*, ea denarrâſſe exiſtimaret, quæ de Bile atra, acida, ſolummodò vera ſunt.

Tanta, tamque gravia, Hominibus accidunt mala, ex immodico & perlongo Fructuum ὡραίων Uſu, eorumque Succo, nec fermentato probè, nec bene defæcato; Pomorumque præſertim, quæ non ſolùm Succum habent acidum valde, ſed & auſterum inſuper.— Hunc autem longa, ac debita, Fermentatio Potum reddit jucundum ſanè & ſalutarem. Perpetuo enim & inteſtino Fermentationis Motu Sales *tartarei*

craſſiores comminuuntur maximè, &, ſubtiliſſimi tandem facti, ad permeanda vel minima Corporis Vaſcula apti redduntur.——Cum verò Particulæ alicujus Momentum, in aliud impingentis, à Quantitate & Velocitate conjunctim oriatur, minima Corpuſcula leviſſimo Impetu feruntur, ni moveantur ociſſimè: Sales ergo, valde ſubtiles facti, leviter tantùm irritant Nervos, eoſque titillant potius quàm lacerant.——Præter hæc crudum muſti Oleum attenuatur maximè, Salibuſque *tartareis* intimè conjunctum, iis Vaginulas quaſi ſulphureas præbet: ita tandem Pomorum *Tartarum* fit veluti Sal quoddam *volatile* óleoſum, & Liquor pomoſus gratus valde Potus & ſatis ſalubris.

Vix utique datur ad *alcalinam* Acrimoniam præſtantius Remedium: Nihil magis, aut efficax, aut jucundum, Nautis *ſcorbuticis*; nam fœdis eorum Ulceribus brevi medetur, ac Putredinem Gingivarum fœtidiſſimam delet prorsùs: plurimos certè vidi, à Navigatione longa teterrimis obſitos Ulcuſculis, & Lue *ſcorbuticâ* tantum non confectos, ſolo Uſu Pomorum, mox reſtitutos.——Ac nullus dubito, quin generoſum *Pomaceum* foret ſaluberrimus Potus ad Indias navigantibus: imò plures jam ſatis experti ſunt ſalutares hujus Effectus.——Hoc habeo etiam addendum, quod, ex quo, apud omnes fere Noſtrates, tanto fuit in Uſu, evanuit pene & tetra Scabies & horrida Lepra, quæ Oras has maritimas olim infeſtaverunt maximè, Cornubiam potiſſimùm.

Res nunc & Ordo poſtulant medendi Methodum.

Quod

Quod ad Sanguinis Miſſionem attinet, utcunque ea ſit neceſſaria prorsùs in Colica (uti dicitur) bilioſa; ac Jure merito, apud *Sydhenhamium*, alioſque, primum obtinet Locum, ubi Dolor vehemens, pulſus fortis & citatior, atque Ardor febriculoſus, hanc poſtulabunt, (ne ſcilicet gravis Inflammatio Viſcerum accederet:) in hoc tamen, quem jam deſcripſimus, Morbo, adeò nil prodeſt, ut etiam plerumque noceat. Debilis enim tarduſque Pulſus, & Spiritus graviter oppreſſi, *Symptomata* in hoc Morbo perpetua, Sanguinis Diſpendium vix tolerant, nedum requirunt.——Et vel ipſe Sydenhamius, contra quod in Colica bilioſa præceperat, ubi Morbus colicus Fructibus *horariis*, nimis avidè ingeſtis, Originem debuerat, non niſi poſt ſumptum *Emeticum* & *Anodyna* Venam ſecari juſſit. At certè vix video, cui Bono Sanguis tunc emittendus ſit, niſi nimia ejus Quantitas, Velocitas, aut Calor, Venæ Sectionem ante omnia poſtulaverint: quandoquidem, niſi Sanguine miſſo, in Corpore *plethorico*, non levi cum Periculo moveatur Vomitus.

Fateor equidem, me antequam Morbi Naturam perſpexeram penitùs, quibuſdam Sanguinis Miſſionem imperâſſe, ad Dolorem nempè atrociſſimum leniendum: at Effectus fuit Opinione longè minor; nam omnes penè in gravem Animi Deliquium inciderunt. Quid quoque hoc efficere potuit in Artuum Dorſique Dolore experiebar, at Succeſſu utique haud meliore, quinimò infauſto utplurimùm Eventu: quibus enim Sanguis largâ manu detractus fuit, omnes fere, *paralytico* Affectu correpti, Vim prorsùs Motumque Manuum perdiderunt, nec Uſum earum, niſi

nisi post longum Tempus, recuperaverunt tandem; ac quod dolendum certè, aliqui hoc Tempus adusque Resolutione Manuum laborant. Ex hoc profectò Errore, vel levissimum Accidens fuit diu durans Tumor Pedum hydropicus.——— Paucis igitur: Si fortè Venæ Sectio, propter Sanguinis nempe Multitudinem, est præcipienda, debet id fieri incipiente Morbo, & priusquam *Narcotica* administrantur: nam non in hoc solùm, sed & in omni fere Morbo, perpetuum est, quod Ægri faciliùs longè Missionem Sanguinis ferunt ante, quàm post Opii Usum.

Quamvis Venæ Sectio huic Morbo rarissimè conveniebat, Medicina tamen vomitoria fuit semper utilis, in Principio utique pernecessaria: sive enim *Anodyna* dederis, sive *Cathartica*, aut Vomitu rejecta protinùs, aut Pituitâ tenacissimâ implicata, neutiquam vel Dolorem lenirent, vel moverent Alvum, si ea præsertim in Formâ solidâ exhibuisses.——— Memini profectò me consultum fuisse à Pharmacopolâ quodam Gallico, pro Uxore cujusdam Pictoris, cui dederat saltem (partitis autem Vicibus) Pilul. ex ex Duobus ℥ij, quibus & adjecerat etiam Calomel. ℥ß, eaque omnia incluserat Potione largâ Infusûs purgantis fortioris; quid inde? Vomuit equidem, parciùs autem, at ne vel minimè respondit Alvus. Ego verò *Emeticum* propino statim, haustâque dein, pro more, affatim Infusione Salviæ & Florum Chamæmeli immensam planè ejecit Quantitatem Muci quammaxime viscidi, cum ipsissimis Pilulis, nullo fere modo mutatis, quanquam plures ante Horas deglutitæ fuerant.

Hic

Hic jam obiter venit notandus Error eorum, qui *Cathartica* resinosa exhibent, nec cum Sale aliquo solvente, nec Ovi Vitello, commista; quæ faciant ut Resina sit in Visceribus dissolubilis: Si quis enim sinceram, aut Jalapii, aut Scammonei, Resinam alicui porrigit, pituitosis & aquosis Humoribus in primis Viis abundanti, haud magis Alvum movebit, quam si meras ministrabat Quisquilias, & hujus Actionem ita non juvat (quod Vulgus tamen solet) jusculi avenacei larga Potatio, ut eam prorsùs impediat. ——Plantas ideò resinosas, optimè præparatas, porrexit alma Natura Sale nempe proprio solvente divites, quem certè, dum Resinam conficit male feriatus Chemicus, perdit omninò.

Sed è Diverticulo in Viam.————Imprimis itaque, hoc Morbo laboranti, ad hunc Modum præscripsimus.

℞ Rad. Ipecacuanh. ʒi. vel ʒiß. Sal. Absynth. ℈ß. coq. ex Aq. font. ℥iv. ad ℥ij. dein coletur Decoctum, cui adde Aq. Flor. Chamæm. Comp. Syrup. è Spin. Cerv. ana ℥ß. m. f. Potio emetica.——Ad Vomitum promovendum hauriat affatim Pulli gallinacei Decoctum, vel, quod magis probo, Infusum Salviæ & Flor. Chamæm.

Emeticum hoc nostrum, præ omnibus, quæ probavi unquam operando videtur lenissimum, at detergendo potens satis & Effectu certissimum; citò enim Vomitum ciebit, nec longâ in Intestinis Morâ Tormina creabit: (quod, Ipecacuanh. in Pulvere assumptâ, sæpissimè evenit) huic, dum violentius volo, *Tartari emetici* Grana aliquot, aut Cochleare unum, alterumve, Vini benedicti adjicio.

Vomitus

Vomitus hoc Modo provocandus eſt alternis Diebus, vel ad quartam nonnunquam Vicem: cùm etenim maximâ Copiâ Pituitæ tenaciſſimæ obruitur Stomachus, cùm magna Vis corruptæ Bilis eum opprimit, quis Medicinæ Profectus expectandus eſt, niſi hæc expurgantur penitùs? Quod rectiùs longè ſurſum, quàm deorſum, faciendum eſt: licet enim ponatur ea ejici poſſe per inferiora, nonne tamen longè commodiùs per vicinum Os evomenda ſunt, quàm per longum Inteſtinorum iter deturbanda? Quinetiam, dum per Inteſtina depellitur putrida Ventriculi Colluvies, Pars iſtius tenuior ab Oſculis Venarum Lactearum reſorpta, Sanguinem inquinabit, dum Pars craſſior, in Plicis Viſcerum hærens, atrocia excitabit Tormina: atqui ſi omnia expurgari potuerunt, inter deſcendendum tamen Tunicam Inteſtinorum nervoſam cruciarent maximè. Conſtat igitur ineptum eſſe velle per Alvum purgare Stomachi Colluviem.

Nec ſolùm ad hunc Morbum proficit Vomitio, quatenus perpurgat Ventriculum, ſed & inter vomendum Partes Stomacho proximiores concutiuntur & vellicantur maximè: quicquid ita Humoris in Hepate, vel Pancreate, ſtagnaverit exprimitur, ac Vomitu proinde ejicitur.— Cum autem ſtagnando corrumpatur omnis Corporis Humor, atque inde Acritudinem contrahat aſſiduè; ſi per Alvum excernendus foret, tum Inteſtina torquendo, tum Vaſa Lactea ſubeundo, plurima produceret Mala. Vomitione ergò optimè exantlatur Bilis, ſive porracea, ſive atra, utraque in hoc Morbo frequentiſſima.—— Quinetiam ſæpe certè notavi, ex peracta Vomitione, vel ipſos Artuum & Humerorum Dolores ceſsâſſe,

cefsâsse, pro Tempore saltem; ad divini Senis Effatum, Lib. ii. Prædictorum, quod sic reddit Celsus noster, Lib. ii. cap. 8. "Humerorum "Dolores, qui ad Scapulas, vel Manus, ten- "dunt, Vomitu atræ Bilis solvuntur."

Cum jam Vomitus conquieverit, quod exhibitis *Paregoricis* citò efficitur, danda sunt protinùs Medicamenta per Alvum purgantia; iisque rectissimè addenda sunt *Anodyna*: siquidem obstinata Alvus & Dolor Ventris gravissimus sunt in hocce Morbo *Symptomata* perpetua.——Ideò ubi colicus Dolor sævit admodùm, *Opiata* Purgantibus adjici debent; nempe ut Dolor reddatur tolerabilis, ut Intestinorum Relaxatio deinde sequatur, atque ut eorum Motus peristalticus fiat constans & regularis, nec interruptus, nec perversus.———Dolor omnis agit ut Stimulus, vel rectiùs Stimulus sensum Doloris excitat: Stimulus autem omnis ad Contractiones concitat Fibras, easque in *Spasmos*, si sit vehemens, adigit. Cum itaque Dolor colicus atrocissimè urget, Intestina in quibusdam Locis Convulsionibus afficiuntur, & Fasciâ quasi constringuntur, adeò ut, nisi Tormento sopito, nec Alvus nec Flatus infrà transmitti possit: hac adeò de Causa, Dolor colicus vehemens secum plerumque habet Comitem Alvum valde astrictam. Rectissimè ergò in omni Colica graviore *Anodyna* purgantibus adjiciuntur; nec certè hoc novum est, experientissimus enim Riverius in Capit. de Dolore colico præscripsit Aloes ʒi, Scammonei gr. vi, quibus Laudani Opiati adjunxit Grana duo: imò in Observatione prima Centur. 2dæ iisdem admiscet Grana quinque Laudani.———At cum id se facere ex Auctoritate Hippocratis opinatur, meâ

meâ quidem ſententiâ fallitur; nam Vox Μηκωνὶς, in Loco à Riverio citato, non Succum ſomniferum Papaveris (niſi fortè τῆς ἀφρώδεος ſive ſpumei Dioſcoridis, quod vehementer ſatis purgat) ſignificat, ſed Πέπλον, ſive Πεπλιον *, Genus ſcilicet Medicamenti Alvum purgans: hoc idem etiam Μηκώνιον ſignificat apud Hippocratem ſæpiſſimè (niſi quando Epithetum ὑπνωτικὸν adjicitur, ut Lib. ii. de Morb. Mulierum, p. 670. Edition. Fœſii) ita quoque Μηκωνὶς, ſive Μηκωνίτις, à Galeno explicatur in Exegeſi Vocum Hippocraticarum, Μηκώνιον τὸ Πέπλον καλούμενον· ὃν καὶ Μηκωνίτην ὀνομάζει.

Sed ad Rem.——Vomitu peracto, Ego uti ſoleo ſequentibus. ℞ Pil. Coch. min. ℈i. vel ʒſs. Calomelan. ℈ſs. Laudan. ſolid. gr. i. Ol. Caryoph. gutt. i. m. f. Pilul. vel ℞ Rad. Jalap. ℈i. vel ʒſs. Spec. Diambr. gr. viij. Calomel. ℈ſs. Syrup. de Spin. Cerv. q. ſ. m. f. Bolus.—— Pilulæ autem non ita facilè rejiciuntur——Poſt duas dein, treſve, Horas Senæ Infuſionem, vel Mannæ Solutionem, atque id Genus Medicamenta, præcipio; quibus & interdum adjicio Oleum Amygdalinum, aut Olivarum, niſi ubi Stomacho Oleum valdè alienum eſt. Horum Doſin & augeo & repeto, pro Ratione *Symptomatum*: Hiſce verò pacatur Dolor, relaxantur Inteſtina, ad Dejectiones ſtimulantur leniter, & oleoſis lubrica redduntur. At ſi ne ſic quidem Alvus reſpondet, totum Abdomen foveri jubeo Fomento emolliente, idque potiſſimùm ubi Venter tenſus eſt admodùm & durus, vel *Spaſmo* maximè

* Πέπλος καὶ Πέπλιον ἐστυγυλάτω μὲν τὴν Ἰδέαν ἀλλήλων, ἐς τὸ καθάραι· Ruf. Epheſ.

maximè contractus. Hoc blando Vapore Abdominis Integumenta penetrat, ac Inteſtina ipſa demulcet, rigidas hoc emollit Fibras, eaſque nimis tenſas relaxat. Mirandum planè Succeſſum ſæpe notavi ex Applicatione Fotûs hujuſmodi. ℞ Rad. Altheæ, Sem. Lini—Fœnugræc. ana ℥iij. Flor. Chamæmel. M.iij. Capit. Papav. alb. ℥iv. coq. ex Aq. font. & Lact. dulc. ana P. æqual.————At Effectus longè feliciores expectandi ſunt, ſi Æger in Semicupium demittatur ex iiſdem paratum. Mihi, hæc aſſerenti, facilem dabit Aſſenſum quiſquis feliciſſimos Balnei emollientis in Doloribus nephriticis Effectus obſervavit.——Haud rarò profectò vidi ſæviſſimum Paroxyſmum *nephriticum* ſolo Balnei Uſu de repentè ſolutum, cum nec prælarga Sanguinis Miſſio, nec Laudani Doſes, eæque haud mediocres, vel profeciſſent Hilum. Imò permultis didici Experimentis, nihil ad Dolorem ſedandum, ac Calculum per Ureterem demittendum, æquè conducere ac Balneum tepidum & emolliens.

Accidit autem ſæpiſſimè, quod Fæces alvinæ in hac Colices Specie, valdè indurantur, & in Valvulis Coli hærentes, Flatibus & Stercori Repagula ſunt, adeò ut, dum omnia ibi ſiſtuntur, nihil ultrà tranſmitti poſſit: hac ſola de Cauſa ſæpiſſimè oriuntur graviſſimi Dolores, ubi præſertim Inteſtina Purgantibus irritantur. Quamobrem ſi poſt Horas aliquot, ab aſſumpto *Cathartico*, Alvus nihil reddit, oleoſum & emollientem Clyſterem injici præcipio, quo & Inteſtina reddantur lubrica & Stercora molliora: dein (ſi opus erit) Alvus acriore *Clyſmate* duci poteſt.

Si

Si quis alius Morbus, hic profectò, de quo jam agitur, frequentem *Catharſin* Alvumque diu ſolutam requirit: Medicamenta ergò leniter purgantia per Dies aliquot continuos exhibenda ſunt; inter quæ laudo potiſſimùm Rhabarbarum, Pilul. Ruffi, Tinctur. Sacr. quibus ſubinde adjungi debent Calomelanos Grana aliquot. Terebinth. etiam Veneta, aut Cypria, Ovi Vitello ſubacta & Aquæ alicui *Cardiacæ* admiſta, Alvum purgat commodè, & plurimum facit ad *rheumaticos* Dolores, Colicen comitantes. Intereà tamen *Anodyna* quædam liberali Manu porrigenda ſunt; neque enim aliter ſæviſſimos compeſcere Dolores, neque iiſdem occurrere potes, recurſuris alioquin promptiſſimè, niſi repetita Doſi Lacrymæ Papaveris Tormenta reprimas. ——Quod tamen ad Opii Doſin attinet, nihil certi ſtatui poteſt, cùm ipſiſſima Doſis alterum ſoporet maximè, alteri det contrà dulce furere.

Longam hanc & frequentem *Catharſin*, utut nova videatur, neceſſariam eſſe comprobavit Experientia: Alvus enim aliter mox fieret aſtricta valde, & graviſſima Tormina certo certiùs ſuccederent, ob acres ſcilicet Humores in Inteſtina perpetuò influentes.

Non ſolùm ad hunc Morbum profligandum primas Vias perpurgare neceſſe eſt, diluenda eſt inſuper Sanguinis Acrimonia ſalina: nam ex polluto Fonte haud puri diffluunt Rivuli. Diluentia ergò propinanda ſunt abundè, inter quæ ἄριστον μὲν Ὕδωρ; neque enim aliud datur Salium Solvens, neque magis purum & incorruptum aliquid.——— At ex omnibus Aquis laudo maximè Aquam Pyrmontenſem, aut Spadanam:

Spadanam: hæc ſiquidem, Principio prædita *Chalybeato*, non tantùm Sales diſſolvit optimè, ſed & *Craſin* Sanguinis firmat, ac Fibrarum Tonum roborat.

Cùm per hæc Sanguis ſit dilutus apprimè, omni Ope evocandus eſt Sudor. Nil verò ad hoc idoneum magis expertus ſum quàm Camphoram, ac divinum illud miſerorum Solamen, Laudanum: his aſſumptis ad Sudores eliciendos largiter calideque hauriri debet vel Salviæ, vel Roriſmarini, Infuſio, aut, quod Stomacho forſan arrideat magis, Serum Lactis vinoſum.

Qui Conſenſum Inteſtina inter & Cutim, qui fœtidos acreſque Sudores, vel Cuticulam ipſam erodentes, obſervaverat; haud ita multum obſtuperet, videndo tum colicos Dolores, tum *rheumaticos*, poſt Sudationem penitùs fere ſublatos, pro Tempore ſaltem.——Iſtud certè fuit Naturæ Veſtigia premere, cui Medicus, ejus Miniſter, prudenter obſecundare debet: frequenter enim Sudores, ſponte erumpentes, hanc Ægritudinem allevabant admodùm.—— Hiſce apprimè convenit Baglivi Aphoriſmus Capit. de Colica: "Colica habitualis & endemica, à Vino acido præſertim oriunda, "ſolis ſanatur Sudoriferis; Veſperi tamen in- "terpoſito anodyno Remedio."—— Atqui miror ipſummet Baglivum, in eadem etiam Sectione, Uſum Opii in Colica improbâſſe: ſive enim Sudores moveat, ſive non, in vehemente Colica perneceſſarium eſt, ac longè longèque anteferendum Pulveri Foliorum Ficûs ſylveſtris, utcunque ſit in Terra (quod permagni eſt haud dubio) non in Muro nata, & licèt cautè (quod

præcipit) Foliis Ulmi admixta.—— Sed *quandoque bonus dormitat Homerus.*——Sudores equidem non ſunt Paralyſeôs Cauſa, ſed Effectus: cum enim Materiæ morbidæ *Metaſtaſis* in Genus nervoſum facta eſt, vel Reſolutione, vel Convulſione, afficiantur Nervi neceſſe eſt. Relaxatis ideò Nervis ſubcutaneis, per patula nimis & hiantia Cutis Emiſſaria diffluunt Humores (quod in moribundis etiam eandem ob Cauſam obſervatur:) quid quod & Sudores diu poſt ortam Paralyſin durant.———Mihi certè videtur Corpus reticulare Malpighii (ſi mavis Ruyſchii) eum ob Finem effectum fuiſſe, ut foret quaſi Sphincter univerſalis Ductibus Sudoriferis, per ſua Foramina emiſſis; dumque conſtringitur fortiùs (quod Cute Aëri frigido expoſitâ accidit) tota Cutis, Puſtulis quaſi aſpera, corrugatur, & Cuticulæ anſerinæ inſtar evadit: dum verò relaxatur nimium, profluunt Sudores. Sed hæc hactenus contra Doctrinam Baglivi.

Poſt Sudationem Diluentia, præ cæteris autem, Aqua quædam ferruginea, ſi ea non eſt, quàm puriſſima, iterum præſcribenda ſunt, diuque epotanda; ut corruptæ nimirum nova puraque Materia admiſceatur, ut debitus ſervetur Sanguinis Fluor, & ejus corrigatur Acrimonia. Nec verò intereà omittenda ſunt, quæ & imbecillum Stomachum juvant & Viſcera confirmant: ſic tamen ut ſubinde aſſumi debeant Rhabarbarum & Tinctura Sacra, (quæ & ipſa Inteſtina corroborandi Facultatem habent, eaque expurgant commodè) ne in illis ſcilicet coirent acres aliqui Humores.——Idcircò Pulveres (utì dicuntur) teſtacei ad hunc Morbum proficiunt, quod acres abſorbeant Humores;

res; at nisi Salem Absynthii, aut Tartari fixum admisces iisdem, ac Rheum barbarum, vel ἐκκοπρότικα quædam subinde exhibes, eorum usus non diu continuandus est: ne in Canali Intestinorum, diu morando, in lapideam penè abirent Duritiem. Quod sanè plus semel observavi, in Puerulo præsertim Aurificis cujusdam, cui, ob *Testacea* plurima exhibita, Alvi Fæces in tantum erant induratæ, ut exsiccatum Gypsum planè referrent, illasque ex Ano, ope Instrumenti, necesse esset extrahere.——— Hoc de *Testaceis* exhibendis Præceptum, nisi ubi cita Alvus aliquos exercet, perpetuum esse debet. Tutiùs ideò, imò & efficaciùs longè, ad acidos corrigendos Humores datur Aqua Calcis vivæ tenuissima, maximè idoneis imbuta *Stomachicis*, quæ & Acidum in primis Viis, ac in Sanguine delet.

Quæ ad Dolores *rheumaticos* expugnandos, cùm Morbus Artus invaserit, utilissima probavi, fuere Cinnabarina, Gummi Guaiaci, Tinctura Antimonii, Potiones è Terebinthina, aut è Balsamo Copaybæ, quæ quoque ad paralyticas Affectiones plurimum possunt. Sed ante omnia fere, minuta Calomelanos Dosis, repetita subinde; quod, si octava, vel decima, Vice sublimetur, nobilissimum ad plures Morbos evadit Remedium: idque, ad Grana duo, triave, scilicet, præscripsit eruditissimus noster *Musgravius*, ὁ μακαρίτης, Asclepiadeæ Familiæ, dum viveret, egregium Decus & Ornamentum.—— Calomelano frequenter adjicio Camphoræ pauxillum, quæ, ex Particulis longè subtilissimis constans, angustissimos Corporis Canaliculos penetrando, Pennasque quasi *Mercurio* addendo,

Vires ejus intendit maximè. Quinetiam eadem Camphora corrodentem *Mercurialium* Præparationum Qualitatem delenit, earumque Spicula obtundit: quod probè jamdudum novit *Bateus*, eandem, in Præparatione Mercurii præcipitati grisei, Turpetho minerali addendo. Utilissimas quoque *Mercurii alkalizati* Dotes probavi nuper, addo & tutissimas.

Porrò ad crudelissimos *Rheumatismi* Cruciatus, eosque diu permanentes inter Scapulas præcipuè, nihil magis prodesse novi quam *Vesicatoria* superimposita; quæ ad Paralysin etiam præcavendam, eamque, si jam facta fuerit, profligandam, maximè faciunt. Membra autem resoluta, totaque Spina Dorsi, à summis Cervicibus Os Coccygis adusque, Galbaneto Paracelsi (quod apud Cratonem, vel Riverium vide) aut quod, me Judice, melius est, Balsamo Galbaneto Hartmanni perfricanda sunt, adjectâ quoque Camphorâ: habet id utique Vim penetrandi & aperiendi maximam. Estque hoc insuper utile Remedium, ubi Abdomen vehementer extensum est, aut Spasmo maximè contractum: totus autem Venter eo inungi debet post Fomentationem idoneam. At notandum! melius longa & clausa Digestione, quàm Destillatione, (quod vulgò faciunt) præparatur: destillatum siquidem magis *causticum* est, & nonnunquam, si sit tenerior præsertim, erodit Cutim. At si Umbilicus excoriatur, difficillimè utique sanatur, ac discruciat maximè: quod quoque caveri certè debet, cùm Emplastra de Galbano, vel *hysterica* dicta, medio Abdomini admoveantur; Umbilicum nempe obtegendo involuto Serico.

Cùm

Cùm Dolores colici & *rheumatici* cessaverint paululum, tum demum uti Cibo pleniore oportet, sed neque inflante, neque valido, ne Viscera adhuc imbecilla lædantur. Conveniunt potissimùm *Gelatina* de Sago, è Cornu Cervi raso, seu, quæ faciliùs paratur, de Pedibus vitulinis, Ova sorbilia, *Panatellæ*, atque id Genus alia, quæ per totum etiam Morbi Decursum, parciùs assumpta, ad Vires reficiendas utilia sunt. ——Potui verò nihil dari debet præterquam Aqua pura, aut *chalybeata*, Vini albi generosi pauxillo subinde adjecto; nam sive quid flatulentum, sive acidum est, id huic Morbo affectis alienum est maximè: facile enim redire consuevit ex levissimo Diætæ Errore. ——— Porrò ad *Crasin* Sanguinis restituendam, & confirmanda Viscera, *Chalybeata* quædam *Stomachica* idonea sunt maximè: Infusione sequente utor sæpissimè. ℞ Radic. Gentian—Galang. ana ℥ß.—Zedoar.— Calam. aromat. Cort. extern. Aurant. Hispalens. sicc. ana ℥iiß. Caryoph. Indic. ʒii. Chalyb. cum Tartaro ppt. ℥iii: hisce affunde Vini alb. Olyssiponensis ℔iiiß, Aq. Absynth. Comp. ℔iß. f. Infusio clausa per Dies saltem duodecim, in Vase vitreo, id sæpiùs agitando.—— Ubi Viscera infirma sunt, & pituitosa Colluvies redundat, maximè conducit hocce Medicamentum, minimè tamen alienum est Stomacho.———Semina Cardui, in Tinctura amara Chalybeata *Loweri*, ingratum admodùm Lentorem fundunt; neque aliquid Gentianæ, præter Nomen, est in Aqua Gentianæ composita, quam recipit Infusio Loweriana.

Ultimum

Ultimum in hoc Morbo Auxilium Equitatio eſt: neque enim ulla Res Viſcera magis & Inteſtina confirmat. Ea ſiquidem, vario admodùm, ac frequentiſſimo Corporis Succuſſu, totum Abdomen concutit leniter: quicquid adeò Inteſtinis hæreat, Preſſu & Agitatione continua depellit; quicquid Lentoris in Vaſculis ſanguineis retardetur exprimit, Circuitum Sanguinis per Vaſa *meſenterica* & Venæ Portæ Ramulos promovet maximè, ubi Sanguinis Curſus tardiſſimus eſt. Sanguinem itaque partim Vi Morbi, partim longâ ibi Morâ, concretum fere perpetuâ velut Conquaſſatione diſſolvit. Obſtructiones adeò Glandularum Hepatis, Pancreatis, Meſenterii, Inteſtinorum, expedit; porrò Actionem Splenis, Jecinori inſervientis, multum adjuvat. Plurimis denique conſtat Experimentis, *Perſpirationem* maximè augeri Equitatione: ita noxios Humores in aliam Partem avertendo, ac per Cutim eliminando, non in hoc ſolùm, ſed & in omni fere Morbo *chronico* prodeſt. Profectò quos vix operoſa Medicina ſervavit, ſola utique Equitatio reſtituit penitùs: cùm igitur Equo inſidere valet Ægrotus, eo guadeat quotidie, *Vireſque acquirat eundo.*

Hæc quæ conſcripſi modò de Ratione medendi Morbo colico Damnoniorum, haud malè fortaſſe accommodari poſſunt Colice Pictonum dictæ, Indias Occidentales infeſtanti ſæpiſſimè: quæ ex eadem fere Cauſa pendens, nimio nempe Uſu acerbiſſimi Limonum Succi, Curam forſan haud abſimilem poſcit.

INDEX

RERUM & AUCTORUM,

In quo Numeri intra Parathesin inclusi Opusculum de Morbo colico pomaceo respiciunt.

Aurora

INDEX.

Cortex

Persius,

FINIS.